

Økonomiske analyser

Nr. 6 – 1989

**Konjunkturtendensene for
Norge og utlandet**

Statistisk sentralbyrå

Postboks 8131 Dep. N-0033 Oslo 1 – Tlf. (02) 41 38 20

Økonomiske analyser

utgis av Forskningsavdelingen i Statistisk sentralbyrå og kommer normalt med 9 nummer i året. Første nummer i året vil inneholde Økonomisk utsyn over året som gikk. Publikasjonen vil ellers inneholde konjunkturtendensene og aktuelle konjunkturtall for norsk og internasjonal økonomi. Kvartalsvise og årlige nasjonalregnskapstall vil bli publisert og kommentert etter hvert som de foreligger. Publikasjonen vil også bringe kortere artikler med samfunnsøkonomisk innhold og oversikter over publikasjoner fra forskningsvirksomheten i Statistisk sentralbyrå.

Statistisk sentralbyrå ønsker videst mulig spredning av data og analyser som offentliggjøres i Økonomiske analyser. Gjengivelse er tillatt uten restriksjoner. Av hensyn til leserne ber imidlertid Statistisk sentralbyrå om at kilde blir oppgitt – publikasjonsserie og årgang/nummer – og at forfatterens navn framgår der det er aktuelt. Synspunkter i artikler med navngitt forfatter kan ikke uten videre tas som uttrykk for Statistisk sentralbyrås oppfatning.

Redaksjon: Olav Bjerkholt, Ådne Cappelen, Per Richard Johansen, Olav Ljones, Svein Longva, Lorents Lorentsen.

Redaksjonssekretærer: Kirsten Hansen (artikkelstoff), Lisbeth Lerskau Hansen (konjunkturoversikter mv.).

Forsknings- avdelingen

ble opprettet i 1953 og er i dag organisert i fire enheter:

- o Seksjon for nasjonalregnskap
- o Seksjon for økonomisk forskning
- o Seksjon for sosiodemografisk forskning
- o Seksjon for ressurs- og miljøanalyse.

Statistisk sentralbyrå har lange tradisjoner som forskningsinstitusjon, og forsknings- og analysevirksomheten har etter hvert fått et betydelig omfang. Virksomheten omfatter blant annet:

- o Nasjonalregnskap
- o Samfunnsøkonomi, makroøkonomiske modeller, konjunkturanalyse, skatteforskning, kryssløpsanalyse og økonomiske studier
- o Befolkningsutvikling, fruktbarhetsstudier, arbeidsmarked og utdanning
- o Naturressurser, energianalyse, arealregnskap, miljøøkonomi, miljø og levekår
- o Petroleumsøkonomi
- o Regional analyse

Økonomiske analyser

Nr. 6 – 1989

INNHOOLD

	Side
KONJUNKTURTENDENSENE I NORGE OG UTLANDET	
Sammenfatning og perspektiver	3
Internasjonal bakgrunn	11
Produksjon	21
Arbeidsmarked	24
Priser og lønninger	27
Privat konsum	28
Investeringer	30
Utenriksøkonomi	33
Avstemmingsfeil ved sesongjustering	40
Økonomisk - politisk kalender	41
TABELL - OG DIAGRAMVEDLEGG	43

Statistisk sentralbyrå

Postboks 8131 Dep. N-0033 Oslo 1 – Tlf. (02) 41 38 20

KONJUNKTURTENDENSENE

Arbeidet med Konjunkturtendensene blir utført ved Økonomisk analysegruppe i Forskningsavdelingen i Statistisk sentralbyrå. Spørsmål om konjunkturutviklingen i Norge og utlandet kan rettes til Per Richard Johansen eller Nils Martin Stølen.

Arbeidet med denne rapporten ble avsluttet onsdag 30. august.

Publiseringsplan for Statistisk sentralbyrås økonomiske oversikter

Rapport-type	Regnskapsgrunnlag	Publiseringstidspunkt
Økonomisk utsyn	4. kvartal (anslag)	Begynnelsen av februar
Revidert nasjonalregnskap	4. kvartal (regnskap)	Begynnelsen av mai
Konjunkturtendensene	1. kvartal	Begynnelsen av juni
Konjunkturtendensene	2. kvartal	Begynnelsen av september
Konjunkturtendensene	3. kvartal	Begynnelsen av desember

Konjunkturtendensene for Norge og utlandet

SAMMENFATNING OG PERSPEKTIVER

Nedgangen i fastlands-økonomien kan ha stoppet opp. Foreløpige tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet (KNR) viser at produksjonen i fastlands-Norge tok seg opp igjen i 2. kvartal i år etter halvannet år med sammenhengende nedgang. Det var en klar økning i den tradisjonelle vareeksporten, og nedgangen i privat konsum og investeringene ser ut til å ha stoppet opp. Tallene indikerer et omslag i norsk økonomi, men usikkerhet i beregningsgrunnlaget gjør at de må tolkes med varsomhet.

Mens den økonomiske veksten har holdt seg oppe i Vest-Tyskland og Japan, er USA og Storbritannia inne i en klar konjunkturedgang. Markeds-

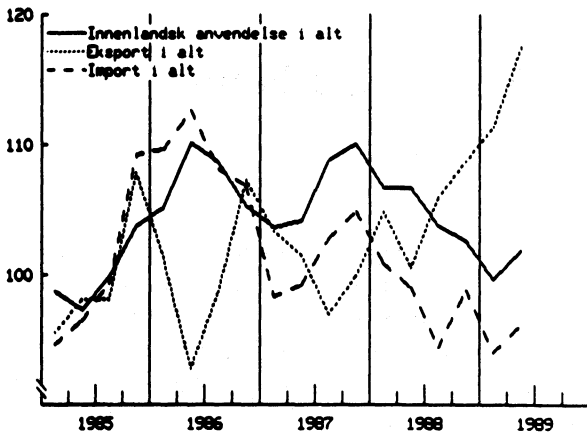
veksten for tradisjonelle norske eksportprodukter holder seg likevel godt oppe, men veksten vil trolig avta gjennom året. Mens nedtrappingen på Mongstad og brannen på Rafsnes bidro til en relativt svak utvikling i den tradisjonelle vareeksporten gjennom 1988 og fram til 1. kvartal i år, var det igjen en klar vekst i 2. kvartal. Varer fra både hjemmekonkurrerende og utekonkurrerende industri ga et vesentlig bidrag til dette. Veksten i den tradisjonelle vareeksporten vil sammen med økt oljeproduksjon, økt eksport av skipsfartstjenester og svak innenlandsk etterspørsel bidra til et klart overskudd i utenriksøkonomien i 1989.

Nedgangen i privat konsum har trolig stoppet opp, men en fortsatt negativ sparerate og utsikter til en beskjeden vekst i husholdningenes disponible realinntekter i 1989 tilsier at det neppe vil bli et be-

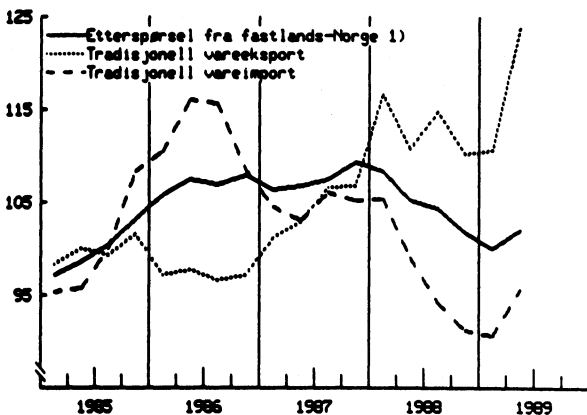
KONJUNKURTENDENSENE I HOVEDTREKK				
Underliggende veksttakt fra forrige kvartal. Årlig rate ¹⁾	Sesongjustert.	Prosent,		
	88.3	88.4	89.1	89.2
REALØKONOMISKE VOLUMINDIKATORER				
Innenlandsk bruk	-7	-7	-5	0
- etterspørsel fra fastlands-Norge	-7	-7	-4	0
Eksport	11	13	14	12
- tradisjonelle varer	1	1	8	17
Import	-6	-4	-3	0
- tradisjonelle varer	-14	-10	-3	6
BNP	-1	-1	1	5
- fastlands-Norge	-4	-4	-2	1
- fastlands-næringer	-3	-3	-2	1
ARBEIDSMARKEDET				
Utførte timeverk	-4	-5	-5	-3
Sysselsatte personer	-3	-4	-3	-1
Arbeidsledighetsrate, nivå ²⁾	3,1	4,2	5,0	4,8
PRISER				
Konsumprisindeksen	4	5	3	6
INNTEKTER				
Driftsbalansen, milliarder kroner ³⁾	-5,2	-7,0	0,8	1,9

1) Se teknisk merknad om kvartalsregnskapet.
 2) Arbeidsledighetstallene er gitt som sesongjusterte nivå tall i prosent.
 3) Tallene for driftsbalansen er gitt som ujusterte nivå tall i mrd. kroner.

EKSPORT, IMPORT OG INNENLANDSK ANVENDELSE
1985=100. Sesongjusterte volumindekser.

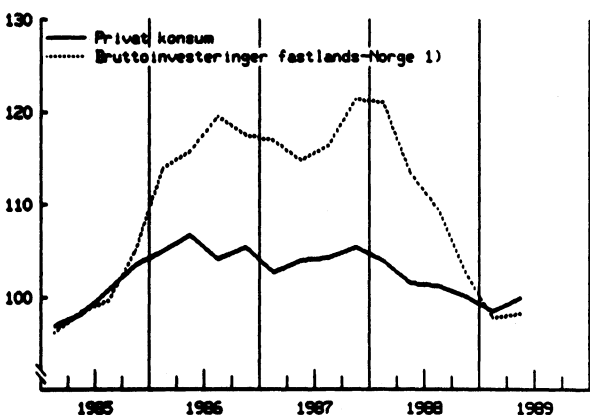

EKSPORT, IMPORT OG ETTERSØRSEL FRA FASTLANDS-NORGE
1985=100. Sesongjusterte volumindekser.

1) Utenom lagerendring.

KONSUM OG INVESTERINGER
1985=100. Sesongjusterte volumindekser.

1) Utenom lagerendring.

tydelig oppsving i konsumet i den nærmeste framtid. Investeringsnedgangen i fastlands-Norge viser også tegn til å flate ut, ettersom investeringene i offentlig forvaltning og industrien har økt det siste kvartalet. Boliginvesteringene har gått sterkt ned det siste året, og det er noe usikkert om de vil ta seg opp igjen med det første. Økte investeringer i industrien og oljevirksomheten har sammen med utflatningen av privat konsum og innkjøp av militært materiell bidratt til at importnedgangen av tradisjonelle varer også har flatet ut.

Situasjonen på arbeidsmarkedet ser ut til å ha stabilisert seg i 2. kvartal. Sysselsettingen har holdt seg noenlunde uendret i de fleste næringer sammenlignet med kvartalet før, og tallet på arbeidssøkere uten arbeidsinntekt har holdt seg i underkant av 5 prosent. En sterk opptrapping av arbeidsmarkedstiltakene har bidratt til å dempe veksten i ledigheten, men tallene for juli indikerer en stabilisering selv om tiltakene blir inkludert. Selv om fastlandsøkonomien kommer til å gå inn i en periode med svak vekst det nærmeste året, vil dette neppe være tilstrekkelig til å unngå at problemene på arbeidsmarkedet vedvarer.

Veksten i prisstigningen i vårmånedene skyldtes spesielle forhold og var trolig forbigående. Dersom den underliggende tendensen fra de siste månedene holder seg, er det grunn til å regne med at prisveksten regnet som årgjennomsnitt blir i overkant av 4,5 prosent. Prisveksten i Norge er nå noe lavere enn hos våre viktigste handelspartnere.

Ulik økonomisk utvikling i OECD-landene

Den økonomiske utviklingen i de ulike OECD-landene har beveget seg i forskjellig retning i løpet av 1989. I Vest-Tyskland og Japan ser veksten ut til å holde seg oppe, mens USA og Storbritannia nå er inne i en klar konjunkturedgang. En mulig økning i spareraten for husholdningene og innstramminger i den økonomiske politikken vil etter hvert også gi seg utslag i lavere vekst i Sverige.

Det økte aktivitetsnivået i OECD-området og veksten i oljeprisene førte til at inflasjonen tiltok mot slutten av 1988 og inn i 1989. Utviklingen de siste månedene indikerer imidlertid at veksten i inflasjonen internasjonalt har stoppet opp. Sammen med en mindre restriktiv pengepolitikk i USA kan dette ha bidratt til at det internasjonale rentenivået også ser ut til å stabilisere seg.

Høy markedsvekst for norske eksportprodukter, men veksten vil avta gjennom året

Markedsveksten for tradisjonelle norske eksportprodukter ser ut til å ha holdt seg oppe hittil i 1989 til tross for svakere vekst hos en del av våre handelspartnere. Dette kan ha sammenheng med at en

stor del av veksten ute skriver seg fra investeringer der norske produkter inngår i større grad enn i andre sluttleveranser.

Det er grunn til å tro at konjunkturtoppen internasjonalt nå er i ferd med å bli passert og at den svakere veksten etterhvert vil gi seg utslag i både lavere markedsvekst og prisvekst på de norske eksportproduktene. Til tross for en svakere utvikling sammenlignet med vårmånedene, vil oljeprisene i andre halvår trolig holde seg høyere enn i 1988.

Oppsving i den tradisjonelle vareeksporten i 2. kvartal

Volumet av den tradisjonelle vareeksporten viste en relativt svak utvikling gjennom 1988 fram til 1. kvartal i år. Dette hadde imidlertid sammenheng med spesielle forhold på tilbudssiden som nedtrapping av produksjonen på Mongstad og brannen på Rafsnes. Høy kapasitetsutnyttning i deler av industrien kan også ha begrenset eksporten, og det kan heller ikke ses bort fra at industrien fortsatt slet med kostnadsproblemer etter arbeidstidsforkortelsen i 1987.

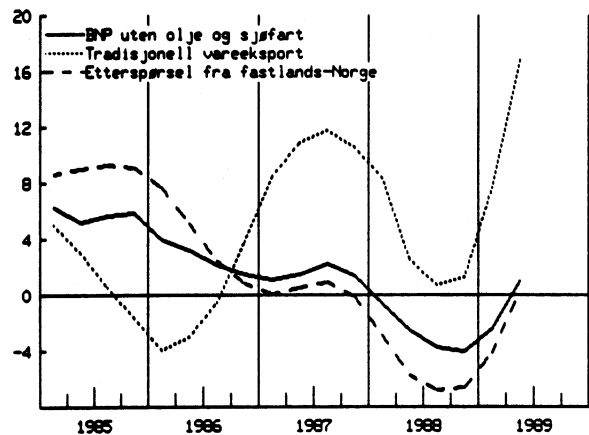
I 2. kvartal i år var det derimot en klar vekst i den tradisjonelle vareeksporten. Ifølge sesongjusterte tall sto varer fra den hjemmekonkurrerende industrien for over halvparten av denne veksten, mens også varer fra utekonkurrerende industri ga et vesentlig bidrag. Økningen i eksportvolumet fra hjemmekonkurrerende varer skriver seg i første rekke fra verkstedprodukter, og kan ha sammenheng med den sterke investeringsveksten i utlandet. Økt produksjonskapasitet i oppdrettsnæringen har bidratt til at veksten i eksportvolumet av varer fra primærnæringene har fortsatt, og det har også vært en økning i eksporten av elektrisk kraft. Ettersom nye felt har blitt satt i drift, har eksporten av råolje vært i sterk vekst gjennom 1988 og 1989. Økte fraktinntekter fra utenriks sjøfart har dessuten ført til en klar vekst i tjenesteeksporten.

Nedgangen i privat konsum har trolig stoppet opp

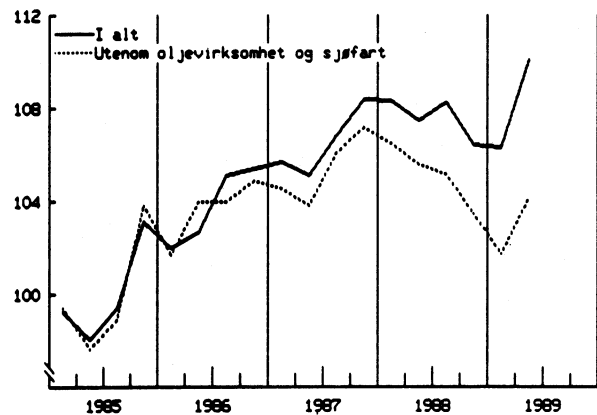
Etter en klar nedgang siden 4. kvartal 1987 ser det nå ut som om privat konsum er i ferd med å stabilisere seg. Når en korrigerer for et unormalt lavt forbruk av elektrisitet og brensel i første kvartal på grunn av den milde vinteren, har privat konsum vært i svak vekst det siste kvartalet. En sparerate for husholdningene på -2,8 prosent i 1988 sammen med utsikter til en beskjeden vekst i husholdningenes disponible realinntekter i 1989 tilsier at det neppe vil bli noe særlig oppsving i privat konsum i andre halvår i år. Men det er trolig at bunnen nå er nådd.

For varige forbruksgoder har konsumet holdt

UNDERLIGGENDE TENDENS
(Prosentvis volumvekst fra foregående kvartal i glattet, sesongjustert serie, omregnet til årlig rate.)

BRUTTONASJONALPRODUKT
1985=100. Sesongjustert.

seg uendret de tre siste kvartalene, og selv når en korrigerer for den milde vinteren viser konsumet av ikke-varige goder svak vekst fra 1. til 2. kvartal.

Tjenestekonsumet utenom bolig har bare vist en svak vekst de siste kvartalene, mens fortsatt vekst i boligkonsumet bidrar positivt. Nordmenns konsum i utlandet har gått klart tilbake siden 2. kvartal 1988.

Svak vekst i offentlig konsum

Veksten i offentlig konsum har vært relativt svak det siste året etter at veksten i kommunene har stoppet opp. Foreløpige tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet indikerer en vekst i kommunalt konsum på bare 0,5 prosent fra 2. kvartal 1988 til 2. kvartal 1989. Innkjøp av en ubåt til forsvaret bidro til at offentlige konsum i alt har vokst med 3,9 prosent fra 2. kvartal i fjor. Det sivile statlige konsumet vokste med 2,6 prosent, noe som dels kan forklares med tiltakene for å få redusert arbeidsledigheten.

Nedgangen i investeringene i fastlands-Norge viser tegn til utflating

Bruttoinvesteringene i fast kapital utenom oljevirksomhet og sjøfart viste tegn til utflating i 2. kvartal i år etter å ha falt kraftig siden begynnelsen av fjoråret. Trass i nedgangen lå investeringene fortsatt klart over den forrige toppen i 1981. Utflatningen gjorde seg gjeldende både for investeringer i bygg og anlegg og for maskiner og transportmidler.

I industrien er det nå tegn som tyder på at investeringsnedgangen har stoppet opp. Ferdigstillelsen av Mongstad og stort negativt overheng bidrar likevel til at nedgangen blir betydelig regnet som årsgjennomsnitt. I privat tjenesteyting utenom bolig er investeringene fortsatt i nedgang, mens investeringene i offentlig forvaltning ser ut til å ha økt i 2. kvartal, blant annet på grunn av framskynding av statlige byggeprosjekter som et ledd i myndighetenes arbeidsmarkedstiltak.

Nedgangen i boliginvesteringene fortsatte i 2. kvartal etter en midlertidig svakere nedgang i 1. kvartal. Igangsatt boligareal er fortsatt lavt. En sterk økning i innvilgede Husbanklån og generell rentenedgang kan bidra til at boligbyggingen tar seg noe opp til høsten, men utsiktene er usikre.

Oljeinvesteringene har økt i 1989 og antas å holde seg på et høyt nivå også i 1990. Investeringene i utenriks sjøfart ser ut til å ha avtatt de to siste kvartalene.

Mot utflatning i den tradisjonelle vareimporten

Svikten i den innenlandske etterspørselen førte til at den tradisjonelle vareimporten var i klar nedgang gjennom 1988. I 2. kvartal i år viste den tradisjonelle vareimporten ny vekst. Dette har delvis sammenheng med innkjøpet av militært materiell, men også importen av andre transportmidler uten tilsvarende norsk produksjon har økt. Importen av utekonkurrerende varer har også økt på grunn av oppsvinget i industriproduksjonen.

En nedgang i importen av skip i første halvår i år har sammen med en svak nedgang i tjenesteimporten bidratt til at tendensen for total import fortsatt er negativ.

Produksjonsnedgangen i fastlands-Norge har stoppet opp

Etter å ha vært i nedgang i halvannet år, har produksjonen i fastlands-Norge tatt seg noe opp igjen i 2. kvartal i år. Det har vært vekst i produksjonen i hjemmekonkurrerende og skjermet industri, mens produksjonsveksten i utekonkurrerende industri har vist tegn til å flate ut på grunn av høy kapasitet

tetsutnyttning. På grunn av tiltakene for å redusere ledigheten har produksjonen i offentlig forvaltning også vært i vekst, mens nedgangen i bygge- og anleggsvirksomheten og privat tjenesteyting ser ut til å ha flatet ut.

Sterk vekst i oljeproduksjonen og økt aktivitet i utenriks sjøfart har medvirket til at bruttonasjonalproduktet i alt har vært i klar vekst det siste kvartalet. Selv om hjemmekonkurrerende industri skulle få en positiv utvikling, vil svakere vekst på verdensmarkedet og en fortsatt beskjedne vekst i innenlandsk etterspørsel medføre en svak produksjonsutvikling for fastlands-Norge.

Sysselsettingen og arbeidsledigheten ser ut til å stabilisere seg

Utflatningen av produksjonen i fastlands-Norge ser også ut til å ha gitt seg utslag i arbeidsmarkedet i 2. kvartal. Etter at sysselsettingen justert for normale sesongvariasjoner hadde falt i halvannet år fra 3. kvartal 1987 til 1. kvartal i år, er det nå tegn til utflating. De fleste næringer hadde en tilnærmet stabil sysselsetting fra 1. til 2. kvartal med unntak av detaljhandel, bank og finansiering som hadde en viss nedgang.

Utflatningen i sysselsettingen har gitt seg utslag både i arbeidsstyrken og arbeidsledigheten. I 2. kvartal utgjorde tallet på arbeidssøkere uten arbeidsinntekt 4,8 prosent av arbeidsstyrken, ubetydelig mindre enn i 1. kvartal. Den registrerte ledigheten har også vist tegn til svakere vekst gjennom 1989, men dette kan for en stor del tilskrives opptrappingen av arbeidsmarkedstiltakene. Når en ser tallene for registrerte ledige og arbeidsmarkedstiltak i sammenheng indikerer utviklingen at det fortsatt har funnet sted en klar svekkelse av arbeidsmarkedet siden årsskiftet. Tallene for juli indikerer imidlertid at også veksten i summen av registrerte ledige og personer på tiltak er i ferd med å stoppe opp. En fortsatt lav vekst i fastlands-Norge kan medføre at sysselsettingsveksten vil bli svak og ledigheten holde seg høy i tiden framover.

Tiltakende prisstigning i vårmånedene var trolig forbigående

Den underliggende veksten i prisstigningen tiltok i vårmånedene og har bidratt til at veksten i konsumprisindeksen de siste månedene har ligget rundt 4,7-4,8 prosent. Det er imidlertid grunn til å tro at den tiltakende prisveksten skyldtes spesielle forhold. Blant annet økte bensinprisene i mai, mens husleiene i konsumprisindeksen økte unormalt sterkt i juni. Dessuten ble årets lønnsoppgjør sterkt konsentrert i tid og ga høyere tillegg enn i fjor, noe som til en viss grad kan ha blitt veltet over på prisene.

Tallene for juli indikerer at den underliggende prisveksten er i ferd med å avta igjen, og dersom dette holder seg ut året kan prisstigningen bare bli svakt i overkant av 4,5 prosent regnet som årsgjennomsnitt. Prisstigningen i Norge er nå lavere enn hos våre viktigste handelspartnere.

Foreløpige tall indikerer at timefortjenesten for voksne arbeidere i industrien økte med 5,6 prosent fra 2. kvartal 1988 til 2. kvartal 1989. Den relativt sterke veksten skyldtes spesielle omstendigheter knyttet til tidspunktet for utbetalingen av overtid- og skifttillegg, og indikerer ikke at innteksreguleringsloven er brutt. I bygg og anlegg falt timefortjenesten med 0,5 prosent fra 1. kvartal i fjor til 1. kvartal i år. Lønnsglidningen i LO/NHO-området var bare på 0,9 prosent i 1. kvartal og skrev seg i første rekke fra endringer i sammensetningen av sysselsettingen.

Store eksportinntekter og lav innenlandsk etterspørsel gir overskudd på driftsbalansen

Driftsbalansen overfor utlandet viste et overskudd på 2,8 milliarder kroner i første halvår av 1989 etter å ha vist underskudd siden begynnelsen av 1986. Mens vare- og tjenestebalansen hadde et overskudd på 16,4 milliarder kroner viste rente- og stønadsbalansen et underskudd på hele 13,6 milliarder.

Ved siden av sterk vekst i oljeeksporten, har bedringen av vare- og tjenestebalansen siden første halvår av 1988 sammenheng med vekst i eksporten av tradisjonelle varer, redusert importvolum og gunstig prisutvikling på norske eksportprodukter. En styrking av handelsbalansen for tradisjonelle varer de siste månedene i tillegg til en fortsatt vekst i eksportverdien av råolje tilsier at bedringen i utenriksøkonomien fortsetter i andre halvår.

KONJUNKURTENDENSENE

 UTVIKLINGEN I NOEN MAKROØKONOMISKE HOVEDSTØRRELSER
 Prosentvis volumendring i 1987-priser 1)

	Mrd. 1987- kr	Vekst fra samme periode året før				Underliggende tendens. Årlig rate (regnet fra foregående kvartal) 5)			
		1988	88.3	88.4	89.1	89.2a	88.3	88.4	89.1
Privat konsum	290,9	-2,8	-4,4	-5,2	-1,3	-5	-4	-3	0
Varer	184,0	-5,6	-6,7	-7,3	-0,0	-6	-5	-2	2
Tjenester	94,7	3,3	2,7	1,6	1,3	2	1	1	0
Nordmenns konsum i utlandet	21,6	-2,5	-9,4	-17,5	-21,3	*	*	*	*
- Utlendingers konsum i Norge ...	9,4	4,2	0,7	0,8	4,2	*	*	*	*
Offentlig konsum	116,2	0,4	-2,5	-0,8	3,9	*	*	*	*
Bruttoinvestering (inkl. lagerinv.)	158,5	-11,1	-13,3	-13,2	-14,4	*	*	*	*
Oljevirkosomhet og utr. sjøfart 2)	40,4	-28,5	15,3	10,2	-19,0	*	*	*	*
Fastlands-Norge	120,2	-5,9	-15,2	-20,0	-12,5	-17	-18	-15	-7
Industri og bergverksdrift	17,4	-16,4	-31,4	-29,8	-12,1	-30	-28	-14	9
Annen vareproduksjon	19,9	-4,2	-8,3	-16,4	-14,4	-12	-15	-16	-9
Annen tjenesteyting	82,9	-3,9	-12,3	-18,7	-12,0	-15	-17	-15	-10
Varelagre (BNP-vekstbidrag) 3) ..	-2,0	(0,3)	(-1,2)	(-0,2)	(0,1)	*	*	*	*
Innenlandsk anvendelse	565,6	-4,7	-6,5	-6,7	-4,0	-7	-7	-5	0
- ettersp. fra fastlands-Norge	527,3	-2,9	-6,6	-7,7	-2,7	-7	-7	-4	0
Eksport	209,8	9,3	9,3	5,6	16,9	11	13	14	12
Tradisjonelle varer	88,5	7,8	4,6	-6,2	12,3	1	1	8	17
Råolje og naturgass	59,4	19,2	13,6	24,7	32,3	26	32	28	16
Skip og oljeplattformer	5,0	13,9	132,6	41,2	11,4	*	*	*	*
Tjenester	56,8	2,9	3,7	2,3	9,4	5	7	8	8
Samlet anvendelse	775,4	-1,3	-2,6	-3,4	1,5	-3	-2	0	3
Import	206,3	-7,8	-5,1	-7,3	-2,2	-6	-4	-3	0
Tradisjonelle varer	132,0	-11,1	-12,3	-14,9	-2,9	-14	-10	-3	6
Råolje	1,1	-58,5	-74,0	-59,2	-3,0	*	*	*	*
Skip og oljeplattformer	12,1	34,4	137,6	67,2	0,4	*	*	*	*
Tjenester	61,1	-2,6	-6,0	3,6	-1,2	-1	-2	-1	-2
Bruttonasjonalprodukt (BNP)	569,1	1,1	-1,6	-1,9	3,0	-1	-1	1	5
- fastlands-Norge	496,9	-1,0	-3,2	-4,7	-0,8	-4	-4	-2	1
Oljevirkosomhet og utr. sjøfart	72,2	18,7	10,6	17,0	29,7	19	22	27	26
Fastlands-næringer	457,5	-0,1	-2,0	-3,2	-0,7	-3	-3	-2	1
Industri og bergverksdrift	85,4	-3,2	-1,9	-2,4	0,6	-3	-2	1	3
Annen vareproduksjon	76,3	2,2	-2,3	-5,5	-1,3	-3	-4	-4	0
Annen tjenesteyting	295,8	0,0	-1,9	-2,9	-1,0	-2	-3	-2	0
Korr.poster (BNP-vekstbidrag) 4) ...	39,4	(-0,7)	(-1,3)	(-1,6)	(-0,1)	*	*	*	*

1) Se "Teknisk merknad". 2) Inkl. skip, oljeplattformer og plattform-moduler under arbeid. 3) Utenom skip, oljeplattformer under arbeid og plattform-moduler under arbeid. BNP-vekstbidragene er beregnet som differansen mellom lagerinvesteringene i kvartalet og samme kvartal året før, regnet i prosent av BNP samme kvartal året før. 4) Korreksjon for frie banktjenester og visse avgiftsberegninger. BNP-vekstbidragene er beregnet som økningen i posten fra samme kvartal året før, regnet i prosent av BNP samme kvartal året før. 5) Vekst fra foregående kvartal i glattet sesongkorrigert serie, omregnet til årlig rate. a) Anslag tildels basert på framskrivninger. *) Endringstall gir liten mening.

PRISINDEKSER FOR MAKROØKONOMISKE HOVEDSTØRRELSER

	Prosentvis endring fra samme periode året før				Underliggende tendens. Årlig rate (regnet fra foregående kvartal)			
	88.3	88.4	89.1	89.2	88.3	88.4	89.1	89.2
Privat konsum	6,3	5,5	4,5	4,5	5	4	3	6
Offentlig konsum	5,8	5,6	2,5	3,5	3	4	0	6
Bruttoinvesteringer (inkl. lagerinv.)	4,6	8,9	8,8	4,0	8	4	8	2
- fastlands-Norge (ekskl. lagerinv.) .	5,1	6,2	4,0	2,4	4	8	-3	1
Innenlandsk bruk av varer og tjenester	5,7	6,4	5,3	4,2	5	4	4	5
- etterspørsel fra fastlands-Norge ...	5,9	5,7	4,0	3,9	4	5	1	5
Eksport	2,2	1,6	8,3	10,7	0	0	32	13
- tradisjonell vareeksport	12,6	12,2	13,7	8,1	10	13	14	-3
Samlet anvendelse	4,7	5,0	6,1	5,9	4	3	11	7
Import	7,3	11,0	9,0	9,0	18	8	4	7
- tradisjonell vareimport	7,5	9,0	5,9	5,6	15	5	-3	5
Bruttonasjonalprodukt (BNP)	3,8	2,9	5,1	4,8	-1	1	13	7
- fastlands-Norge	6,4	6,0	5,4	3,6	2	6	4	3

TEKNISK MERKNAD OM KVARTALSREGNSKAPSTALLENE

Kvartalsberegningene: Beregningene foretas på et mindre detaljert nivå enn de årlige nasjonalregnskapsberegningene og etter et mer summarisk opplegg. De kvartalsvise nasjonalregnskapstallene for årene til og med 1988 er avstemt mot de sist publiserte årlige regnskapstallene.

Basisår og kjeding: Volumtall for 1988 og 1989 er beregnet i 1987-priser, og det er brukt vekter fra dette året. I det kvartalsvise nasjonalregnskapet beregnes alle størrelser i faste priser med basis i prisene to år tidligere. I de årlige nasjonalregnskapene er basisåret nå 1984. Valg av basisår påvirker fastpristallene og dermed de årlige volumendringsratene (vekstratene). For sammenligningens skyld er det derfor i alle tabeller gitt vekstrater med 1987 som basisår (felles omregningsår). Dette er gjort ved å kjede fastpristallene for årene før 1987 til 1987-priser. Kjedingen er foretatt på kvartalsregnskapets sektornivå.

Bruttoinvesteringer: Bruttoinvesteringer i fast kapital i alt er sterkt påvirket av de store svingningene i investeringer i oljevirkosomhet. Disse svingningene skyldes blant annet at plattformer som har vært under arbeid i flere år, regnes som investert i det kvartal og med den kapitalverdi de har ved uttauingen til feltet.

Sesongkorrigerte tall: Det kvartalsvise nasjonalregnskapet utarbeides som et ikke-sesongkorrigert regnskap, der en søker å registrere de faktiske transaksjoner i hvert kvartal. De fleste tallseriene på detaljert regnskapsnivå viser derfor klare sesongsvingninger. Disse seriene er sesongkorrigert og deretter summert sammen med de øvrige tallseriene til de totalstørrelsene som er presentert i teksttabellene og diagrammene. For offentlig sektors innkjøp av varer og tjenester hvor en foreløpig ikke har tilstrekkelig informasjon til å fastlegge sesongmønsteret, er sesongkorrigeringen basert på skjønn.

Underliggende tendens: Norsk økonomi er så liten at tilfeldige eller enkeltstående, store hendelser kan gi store utslag i tallene. De sesongkorrigerte tallene gattes derfor, slik at en kan finne fram til den underliggende tendensen for hver av seriene. Ved glattingen forsøker en å skille mellom tilfeldige og systematiske variasjoner i serien.

REVISJONER AV BEREGNET UNDERLIGGENDE TENDENS.

(Vekst fra foregående kvartal i glattet, sesongjustert serie, omregnet til årlig rate)

Publ. 85.3 85.4 86.1 86.2 86.3 86.4 87.1 87.2 87.3 87.4 88.1 88.2 88.3 88.4 89.1 89.2

BNP fastlands-Norge

Apr-86	8	9														
Aug-86	6	5	1	-3												
Nov-86	5	4	3	2	3											
Jan-87	5	5	3	2	2	3										
Mai-87	6	7	5	3	3	2	-1									
Aug-87	6	7	5	3	2	0	-1	-1								
Nov-87	7	7	5	3	1	0	-1	0	1							
Jan-88	7	7	5	3	1	0	-1	1	2	2						
Jun-88	5	6	5	3	2	1	0	0	1	0	-2					
Sep-88	5	6	5	3	2	1	-1	0	0	0	-1	-1				
Des-88	5	6	5	3	2	1	-1	0	1	1	0	-1	-2			
Feb-89	6	6	5	3	2	1	-1	0	1	1	0	-1	-1	-2		
Jun-89	6	6	4	3	2	1	1	2	2	2	0	-2	-3	-4	-3	
Sep-89	6	6	4	3	2	2	1	2	2	2	-1	-2	-4	-4	-2	1

Etterspørsel fra fastlands-Norge

Apr-86														
Aug-86	8	7	5	2												
Nov-86	8	8	7	4	1											
Jan-87	9	9	8	5	1	-3										
Mai-87	10	10	9	6	2	-2	-6									
Aug-87	9	9	8	5	2	0	-1	-1								
Nov-87	9	9	8	5	2	-1	-2	-2	-2							
Jan-88	9	9	8	4	1	-1	-1	-1	0	1						
Jun-88	9	9	8	5	3	1	-1	0	1	1	-2					
Sep-88	9	9	8	5	2	0	-1	0	0	0	-2	-4				
Des-88	9	9	8	5	2	0	-1	0	0	0	-2	-4	-4			
Feb-89	9	9	8	5	2	0	-1	0	0	0	-3	-5	-4	-3		
Jun-89	10	9	8	4	2	0	0	1	1	0	-3	-5	-5	-4	-3	
Sep-89	9	9	8	5	2	1	0	1	1	0	-3	-6	-7	-6	-4	0

MERKNADER TIL REVISJONENE

Revisjoner kan enten skyldes nye/reviderte kvartalstall for inneværende år, nye/reviderte årlige nasjonalregnskap for tidligere år eller overgang til nytt prisbasis-år. Fordi vekstratene etter omregning til årlig rate er avrundet til nærmeste hele prosent, kan 1 prosentenhets endring i vekstraten først og fremst skyldes ulik avrunding.

Publisert: Pris- Nytt årlig Andre
basis: regnskap: merknader:

Apr-86	1984		
Aug-86	1985	1983-85	Arbeidskonfliktene i 86.2 trakk veksttakten ned. Ny glattemetode ga anslag ett kvartal lenger fram.
Nov-86	"		
Jan-87	"		
Mai-87	"	1984-85	
Aug-87	1986		Endret glattemetode for siste observasjon.
Nov-87	"		
Jan-88	"		
Jun-88	"	1985-87	Nytt sesongjusteringsprogram tatt i bruk.
Sep-88	"		
Des-88	"		
Feb-89	"		
Jun-89	1987	1986-87	
Sep-89	"		Revidert sesongjusteringsprogram.

INTERNASJONAL BAKGRUNN

USA: Konjunkturavmatning med myk landing?

Etter flere år med relativt sterk vekst, har den økonomiske veksten i USA avtatt. Fra våren 1988 ble pengepolitikken gradvis strammet til å unngå overoppheting og motvirke økt inflasjon. Effekten av innstrammingen begynte for alvor å gjøre seg gjeldende først i 1989. Utover året har korttidsstatistikken vist klare tegn til konjunkturmessig avmatning. Veksten i bruttonasjonalproduktet var bare 1,5 prosent i 1. kvartal, justert for effekten av tørken i 1988, og 2,7 prosent i 2. kvartal (sesongjusterte årlige rater). Dette er en klar nedgang fra 1988, da bruttonasjonalproduktet vokste med 4,4 prosent på årsbasis. Kapasitetsutnyttingen nådde en topp i januar, og har siden avtatt. Industriproduksjonen har stagnert, og arbeidsledigheten har vist tegn til økning.

I juni ble pengepolitikken noe slakkere, noe som gjenspeilte at oppmerksomheten var i ferd med å dreies fra inflasjonsfrykt til frykt for økonomisk tilbakeslag. Det hersker idag en forsiktig optimisme om at USAs økonomi kan klare den vanskelige balansegangen mellom tilbakeslag og overoppheting, og unngå en "hard landing".

Pengepolitikken er for tiden det viktigste styringsmiddelet i USA. Etter en forsiktig senking av rentenivået i begynnelsen av juni, har ikke rentenivået beveget seg mye. Administrasjonen har presset på for at sentralbanken skal senke rentenivået ytterligere for å unngå tilbakeslag. Sentralbanken er mer tilbakeholden, og den siste publiserte korttidsstatistikken støtter opp om denne holdningen: An-

slaget for BNP-veksten for 2. kvartal er oppjustert fra 1,7 til 2,7 prosent og detaljomsetningsindeksen steg i juli med hele 0,9 prosent, etter nedgang i flere måneder. Det var særlig bilsalget som tok seg opp etter omfattende rabatter fra bilforhandlerne.

Økningen i konsumprisveksten ser ut til å ha stoppet opp. I juli var veksten fra samme måned året før 5,0 prosent, mot 5,2 prosent i juni. I juli sank produsentprisindeksen med 0,4 prosentpoeng, først og fremst som følge av lavere oljepriser. For 1990 venter DRI (Data Resources Inc.) og det internasjonale LINK-prosjektet at konsumprisveksten blir lavere enn i år, men fortsatt høyere enn den var i 1988. OECD venter derimot en ytterligere økning. Det er verdt å merke seg at OECD generelt antar uendret politikk og valutakurser, mens DRI og LINK forsøker å anslå politikk- og kursendringer.

Prognosene fra DRI og OECD anslår veksten i bruttonasjonalproduktet til å bli mellom 2,6 og 3 prosent i 1989, og mellom 1,4 og 2,3 prosent i 1990. DRI anslår at veksttakten når et bunnpunkt i 1. kvartal 1990 med en årlig vekstrate på 0,3 prosent, for så å stige svakt utover i 1990. LINK venter en vekst på bare 2,2 prosent i år og 2,4 prosent i 1990.

Veksten i privat konsum har vært avtakende i første halvår. På grunn av en forventet økning i realdisponibel inntekt i 3. kvartal på 4,1 prosent, anslår DRI en økning i privat konsum på 3,4 prosent i dette kvartalet. For hele året venter derimot DRI en vekst i privat konsum som er klart lavere enn i 1988. Det samme gjelder for OECD, mens LINK har et betydelig lavere anslag. I 1990 ventes en ytterligere nedgang i veksttakten, bortsett fra LINK som anslår en høyere vekst enn i 1989. Veksten i realdisponibel inntekt ventes å bli svak i 1990, og sparerraten ventes å holde seg på rundt 5 prosent. Konsum-

USA: MAKROØKONOMISKE HOVEDTALL

Volumendring fra året før i prosent der ikke annet framgår

	1988		1989		1990		
	DRI aug. 1989	LINK mai 1989	OECD juni 1989	DRI aug. 1989	LINK mai 1989	OECD juni 1989	DRI aug. 1989
Privat konsum	3,4	1,7	2,5	2,3	2,4	2,3	1,5
Boliginvesteringer	-0,3	-2,1	1,3	-1,2	-0,2	2,0	6,0
Andre priv. investeringer	8,4	3,2	5,5	3,4	2,5	5,0	-0,4
Eksport i alt	17,6	8,1	10,0	10,5	5,0	8,8	4,8
Import i alt	6,8	4,8	6,8	5,2	-0,5	6,5	2,0
Bruttonasjonalprodukt	4,4	2,2	3,0	2,6	2,4	2,3	1,4
Driftsbal. (mrd.dollar)	-127	-133	-123	-112	-117	-116	-116
Konsumprisvekst	4,2	5,9	5,0	5,0	4,8	5,3	4,3
Arbeidsløshetsrate (nivå)	5,5	5,6	5,3	5,3	5,8	5,5	5,7

Kilde: Data Resources Inc. (DRI), OECD og LINK-prosjektet, et internasjonalt modellsamarbeid.

mentene karakteriseres som forsiktige, men ikke pessimistiske.

Gjennomsnittlig ordreinngang i april og mai tyder på at investeringene vokste nesten like sterkt i 2. kvartal som i 1. kvartal, da veksten var på 6,9 prosent (sesongjustert årlig rate). Veksten i investeringene utenom boliger ventes likevel å bli betydelig lavere i 1989 enn den var i 1988. Dessuten venter DRI en negativ investeringsvekst fra 4. kvartal og utover i 1990. Det er ventet at kapasitetsutnyttningen, som var 83,5 prosent i juni, kommer ned i 82 prosent i 4. kvartal i år. Kapasitetsutnyttningen passerte en topp i januar på 84,5 prosent, den høyeste på ni år.

Eksporten ventes å være den mest dynamiske vekstfaktoren både i 1989 og i 1990, selv om veksten vil være betydelig lavere enn hva den var i 1988. Iflg. anslag fra DRI var eksportvolumet i 2. kvartal i år 11,3 prosent høyere enn i foregående kvartal (sesongjustert årlig rate). Til grunn for DRIs prognoser ligger en oppgang i dollarkursen på 1,6 prosent fra 1988 til 1989, og en nedgang på 7,9 prosent i 1990. For importvolumet venter DRI en økning i veksttakten på 5,2 prosent i 1989, mens OECDs prognose ligger noe høyere. Anslag fra DRI gir en importvolumvekst i 2. kvartal i år på 8,7 prosent (sesongjustert årlig rate).

Underskuddet på handelsbalansen var i 2. kvartal omtrent som i 1. kvartal: 27,7 milliarder dollar. I samme periode gikk driftsbalanseunderskuddet svakt ned fra 30,7 til 29,8 milliarder dollar, også iflg. anslag fra DRI. Handelsunderskuddet i første halvår var omlag 6 prosent lavere enn i samme periode i fjor. Driftsbalansetallene fra 1985 til og med 1. kvartal 1989 er nylig oppjustert, og DRI har justert sine prognoser tilsvarende. Det ventes bare en svak bedring i tiden framover. Handelsunderskud-

det ventes å bli 109 milliarder dollar i 1989, og 113 milliarder dollar i 1990, mot 119 milliarder i 1988.

DRI antar at det føderale budsjettunderskuddet blir 145 milliarder dollar i budsjettåret 1989, for så å gå ned til 135 milliarder i 1990. I 1988 var underskuddet på 155 milliarder dollar. Ifølge den reviderte loven om balansert budsjett skal underskuddet være nede på 100 milliarder dollar i 1990, men det er lite sannsynlig at dette kan oppnås. Hvis det antatte underskuddet i 1990 blir på mer enn 110 milliarder, skal det ifølge loven foretas nedskjæringer. Det er imidlertid fullt mulig å bygge budsjettet på optimistiske antakelser når det gjelder skatteinntekter mv. slik at loven kan omgås. Dessuten medregnes ikke kostnadskrevende tiltak som ikke er ferdigbehandlet ved budsjettårets begynnelse. Det skal også brukes store summer for å redde kriserammede sparebanker. Kostnadene, som vil bli holdt utenfor de føderale budsjettene og dermed kommer i tillegg til budsjettunderskuddet, er anslått til 166 milliarder dollar fordelt over de neste ti årene, hvorav tre fjerdedeler vil komme fra de føderale myndighetene.

Japan: Sterk investeringsvekst

I Japan fortsetter konjunkturoppgangen. I 1. kvartal i år var veksten i bruttonasjonalproduktet på hele 9,1 prosent (sesongjustert årlig rate). Tilsvarende vokste privat konsum med en årlig rate på 7,7 prosent, private investeringer utenom bolig med 29,3 prosent, eksportvolumet med 34 prosent, og importvolumet med 39,1 prosent.

Den sterke veksten i 1. kvartal henger delvis sammen med en svak vekst i det foregående kvartalet. Den sterke konsum- og importveksten hadde også

JAPAN: MAKROØKONOMISKE HOVEDSTØRRELSER

Volumendring fra året før i prosent der ikke annet framgår

	1988	1989			1990		
	OECD juni 1989	OECD juni 1989	DRI juli 1989	5 inst. juli 1989	OECD juni 1989	DRI juli 1989	5 inst. juli 1989
Privat konsum	5,0	3,8	4,1	..	3,5	4,4	..
Boliginvesteringer	13,4	3,8	3,5
Andre priv. investeringer	15,9	12,0	7,5
Eksport i alt	7,9	14,5	5,4	10,6	10,5	2,9	6,1
Import i alt	21,2	16,3	7,6	12,7	9,8	7,5	8,5
Bruttonasjonalprodukt	5,7	4,8	4,8	4,9	4,3	3,9	4,0
Driftsbal. (mrd.dollar)	78,7	80	76	75	83	71	82
Konsumprisvekst	0,0	2,0	1,8	1,8	2,8	2,1	2,2
Arbeidsløshetsrate (nivå)	2,5	2,3	2,3	2,4	2,3	2,4	2,5

Kilde: Data Resources Inc. (DRI), OECD og gjennomsnittet av fem japanske institutter ifølge Economic Forecasts (5 inst.).

sammenheng med et spesielt høyt konsum før innføringen av konsumavgiften på 3 prosent 1. april.

Bruttonasjonalproduktet ventes å vokse med 4,8 prosent i 1989, men veksten ventes å bli noe lavere i 1990. Veksten var som nevnt svært sterk i 1. kvartal, og både ledende og sammenfallende indikatorer tyder på fortsatt sterk vekst ihvertfall ut året. Konsumprisindeksen var i juni 0,1 prosent lavere enn i mai, og 3,4 prosent høyere enn året før. Den svake nedgangen tyder på at effekten av konsumavgiften på prisene på det nærmeste allerede er utspilt. For 1989 ventes det en konsumprisøkning på 1,8 til 2 prosent, mens prognosene for 1990 spriker noe mer.

OECDs høye inflasjonsprognose for 1990 er medvirkende årsak til at prognosen for konsumveksten er lavere enn i 1989, 3,5 prosent, på grunn av redusert realinntektsvekst. DRI (Data Resources Inc.) anslår konsumveksten for neste år til 4,4 prosent. For 1989 anslår begge institusjonene en vekst i konsumet på rundt 4 prosent.

Investeringsveksten ventes fortsatt å gi et stort bidrag til produksjonsveksten i 1989. Det er særlig investeringsveksten i ny teknologi som er sterk, og de fleste store bilfabrikantene planlegger betydelige kapasitetsutvidelser. OECD venter en vekst i private investeringer utenom boliger på 12 prosent i 1989 og 7,5 prosent i 1990. Boliginvesteringene vil vokse betydelig mindre enn i 1988. DRI gir ikke sektorvis prognoser for investeringer, men prognosen for totale investeringer er omlag som OECDs prognoser.

Det ventes ingen store reduksjoner i overskuddet på driftsbalansen, som i 1988 var på 79 mrd. US dollar. I mai var det en reduksjon i driftsbalansen på 2,8 milliarder dollar, og handelsbalansen ble redusert med 2,3 milliarder dollar (sesongjusterte

tall). Dette skyldes i hovedsak forhold av forbigående art; yen falt sterkt i forhold til dollar i mai. Men det var også fall i bileksporten og økt oljeimport.

Prognosene for eksport og import varierer betydelig. Mye av forskjellen kan henføres til at OECD alltid forutsetter faste valutakurser. DRIs prognose forutsetter en styrking av yen fra 3. kvartal i år og utover i 1990. Dette vil øke overskuddet på handels- og driftsbalansen på kort sikt, og bare på lengre sikt vil det bidra til at underskuddene vil reduseres.

Vest-Tyskland: Fortsatt sterk vekst

Den langvarige konjunkturoppgangen i vest-tysk økonomi har fortsatt med uforminsket styrke inn i 1989. Fra 4.kvartal 1988 til 1.kvartal 1989 økte bruttonasjonalproduktet med 6 prosent regnet som årlig rate. Nesten halvparten av den overraskende sterke veksten i 1.kvartal tilskrives imidlertid den milde vinteren. Det var derfor ikke overraskende at nasjonalproduktet holdt seg på samme nivå i 2.kvartal 1989 som i 1.kvartal. Korrigert for den milde vinteren og andre spesielle forhold har den vest-tyske økonomien vist en jevn vekst siden høsten 1988 svarende til en årlig vekstrate på 3 prosent.

Det siste konjunkturbarometeret fra IFO-instituttet viser klart økende optimisme i næringslivet fra mai til juni. Økningen i ordrebeholdningene har fortsatt med ny styrke inn i 2.kvartal 1989. Optimismen gjelder alle bransjer, og særlig sterk er den blant bilprodusentene og i elektronikkindustrien.

Den sterke veksten i begynnelsen av 1989 har imidlertid begynt å gi seg utslag i press i deler av økonomien. Etter å ha falt svakt fra desember til mars, har kapasitetsutnyttningen igjen vist tegn til stigning og er nå høyere enn ved konjunkturtoppene i 1970-årene. Deler av arbeidsmarkedet er

VEST-TYSKLAND: MAKROØKONOMISKE HOVEDTALL

Volumendring fra året før i prosent der ikke annet framgår

	1988		1989			1990	
	Regn- skap	5 inst april 1989	OECD juni 1989	DRI juni 1989	5 inst april 1989	OECD juni 1989	DRI juni 1989
Privat konsum	2,5	2,0	1,8	2,3	..	2,5	4,2
Invest. i fast realk.	5,8	6,0	5,5	8,8	..	4,8	4,1
Eksport	5,5	6,0	7,3	7,5	..	6,8	5,1
Import	5,9	6,0	6,3	6,1	..	6,8	8,3
Bruttonasjonalprodukt	3,4	3,0	3,0	3,9	2,5	2,8	3,2
Driftsbal. (mrd.)	84,9	90,0	90,7	81,4	90,1	100,2	63,1
Konsumprisvekst	1,3	3,0	3,0	3,1	3,0	2,8	4,1
Arbeidsløshetsratel)	6,2	5,8	5,8	5,7	5,8	5,5	5,6

1) Justert i forhold til standardiserte rater.

Kilde: De fem største vest-tyske forskningsinstituttene (5 inst.), OECD og Data Resources Inc. (DRI).

nokså stramt. I første halvår i år har konsumprisene vært klart økende og i juni var prisveksten kommet opp i 3,1 prosent, regnet fra samme måned året før. Til nå har en stor del av prisveksten vært importert, men med økende innenlandsk etterspørsel og økt kapasitetsutnytting er det grunn til å vente at også innenlandske komponenter vil gi større bidrag til konsumprisveksten.

Etter den sterke veksten i 1.kvartal har DRI oppjustert sitt anslag for veksten i bruttonasjonalproduktet for 1989 til 3,9 prosent (fra 2,7 i mars). De siste anslagene for 1989 fra de fem største vest-tyske konjunkturinstituttene og fra OECD for 1989 er på 3 prosent. For 1990 venter både instituttene, OECD og DRI en svak nedgang til henholdsvis 2,5, 2,8 og 3,2 prosent.

Til tross for sterk innvandring, som ventes å komme opp i 350 000 i 1989, er arbeidsledigheten synkende og alle de tre refererte prognosegiverne venter at nedgangen skal fortsette gjennom 1989 og inn i 1990. Ledighetsraten ligger nå på i underkant av 6 prosent. Landsgjennomsnittet dekker imidlertid over betydelige regionale forskjeller. På mange områder er det sterk og økende mangel på arbeidskraft med spesielle kvalifikasjoner. Dette har ført til klar økning i overtidsbruken.

Tross presset i deler av arbeidsmarkedet har lønnskostnader pr. produsert enhet bare vokst med 0,7 prosent fra 2. kvartal 1988 til 2. kvartal 1989. Gjennom flere år har lønningene steget mindre enn driftsresultatene i bedriftene, og enkelte tror derfor at fagforeningene vil kreve større tillegg enn tidligere ved lønnsforhandlingene i høst. Andre hevder imidlertid at fagforeningene ikke er like sterkt opptatt av å få kompensasjon for importert prisstigning som av den som stammer fra innenlandske kilder. Dessuten vil den omfattende skattereformen som skal gjennomføres i begynnelsen av 1990 redusere husholdningenes skattebelastning tilsvarende ca. 1 prosent av BNP.

Eksporsten økte med hele 4,5 prosent fra 4.kvartal til 1.kvartal 1989 og med ytterligere 4 prosent i 2.kvartal og bidro sterkt til å øke industriproduksjonen - spesielt for kapitalvareindustrien. Anslagene for eksportveksten for 1989 varierer fra 6 til 7,5 prosent. For 1990 venter både OECD og DRI en noe lavere, men fortsatt høy eksportvekst.

Etter en økning på bare 0,5 prosent i 1.kvartal i forhold til kvartalet før vokste importen i 2.kvartal med hele 5 prosent. Importen ventes å øke nesten like sterkt som eksporten i 1989. Det samme venter OECD for 1990 mens DRI venter betydelig sterkere importvekst. Dette gjenspeiler seg i en betydelig forskjell i anslaget for overskuddet på driftsbalansen, fra 63 milliarder DM (DRI) til 100 milliarder DM (OECD) svarende til henholdsvis 3,5 til 5,5 prosent av BNP.

Det private konsumet økte med 0,4 prosent fra 4.kvartal 1988 til 1.kvartal 1989, men falt like mye

i 2.kvartal 1989. Konsumveksten ventes ikke å bli særlig sterk gjennom resten av 1989. Således ventes realinvesteringene i 1989 å gi sterkere bidrag til veksten i BNP enn det private konsumet til tross for at nivået på investeringene er mindre enn halvparten av det private konsumet.

Den bebudete skatteletten i 1990 vil bidra til å øke innenlandsk etterspørsel til neste år. Dette gjenspeiler seg i at både OECD og DRI venter tiltagende vekst i privat konsum i 1990, og konsumetterspørselen ventes derfor å ta over som den viktigste drivkraften bak veksten i BNP.

Storbritannia: Hard landing?

Bruttonasjonalproduktet for 2.kvartal viste en nedgang på 0,4 prosent fra kvartalet før etter en oppgang på 0,1 fra 4.kvartal 1988 til 1.kvartal 1989. Høyt rentenivå bidrar nå til å dempe veksten i det private konsumet. Samtidig har konsumprisveksten flatet ut og viser tegn til nedgang. Kapasitetsutnyttningen er fortsatt høy og investeringene viser fremdeles sterk vekst. Men ettersom bedriftenes fortjenestemarginer svekkes av sterk lønnsvekst vil også investeringsveksten kunne avta.

Gjennom 1988 vokste den innenlandske etterspørselen omtrent dobbelt så sterkt som produksjonskapasiteten. For å hindre "overoppheting" og dempe den akselererende inflasjonen og økende underskudd på driftsbalansen gjennomførte regjeringen en kraftig innstramning av pengepolitikken gjennom en betydelig heving av rentenivået i slutten av november 1988.

Konsumveksten er kraftig dempet. Etter en sterk vekst i mai falt volumet av detaljhandelen til juni med hele 2,3 prosent. Dermed kom stigningen i 2.kvartal fra kvartalet før ned i 0,8 prosent. Fallet i juni ble etterfulgt av en ytterligere nedgang på 0,6 prosent fra juni til juli. Stigningen de siste 12 måneder, som i juli kom ned i 0,2 prosent, er den laveste vekstraten på syv år.

Flere faktorer bidrar til at en likevel fortsatt kan vente en viss vekst i det private konsumet. De siste 12 måneder hadde lønningene i mai økt med 9,4 prosent, vel 1 prosent sterkere enn prisveksten, og sysselsettingen med 1 prosent. Selv om lønnsveksten nå viser tegn til å avta i privat sektor, og nedgangen i arbeidsledigheten viser tegn til utflating ventes det fortsatt at disse faktorene vil bidra til økt privat konsum gjennom resten av 1989.

Det viktigste mål for regjeringens økonomiske politikk er å få ned inflasjonen. I juni var veksten i konsumprisene de siste 12 måneder på 8,3 prosent - det samme som i mai. Men eksklusive boligrenter viste 12 måneders veksten en nedgang fra 6,0 prosent i mai til 5,9 prosent i juni. Siden effekten av renteoppgangen på konsumprisstigningen vil avta utover høsten, viser den underliggende tendensen for prisstigningen nå en avtagende tendens. Det

STORBRIANNIA: MAKROØKONOMISKE HOVEDTALL

Volumendring fra året før i prosent der ikke annet framgår

	1988	1989			1990		
	Regn- skap	FD mars 1989	NIESR august 1989	LBS juni 1989	FD mars 1989	NIESR august 1989	LBS juni 1989
Privat konsum	6,5	3,5	3,6	3,2	2,0	1,6	2,2
Invest. i fast realk.	12,0	4,5	6,0	5,7	3,0	-2,5	3,2
Eksport	0,2	4,4	5,8	7,0	4,3	8,2	2,8
Import	12,2	3,3	11,0	10,9	2,4	2,7	7,2
Bruttonasjonalprodukt	4,5	2,5	2,4	1,9	2,5	1,9	2,7
Driftsbal. (mrd.)	-14,5	-14,5	18,3	-15,8	-12,0	-15,8	-13,6
Konsumprisvekst ²⁾	6,5	5,5	5,2	6,1	4,5	6,3	6,2
Arbeidsløshetsrate ¹⁾	8,2	..	6,4	6,8	..	6,1	7,1

1) Justert i forhold til standardiserte rater.

2) Prognosene gjelder deflatoren for privat konsum.

Kilde: Det britiske finansdepartementet (FD), National Institute of Economic and Social Research (NIESR) og London Business School (LBS).

ventes at nedgangen i arbeidsløshetsraten vil stoppe opp. Sammen med reduksjonen i bedriftenes fortjenestemarginer vil det føre til at lønnspresset vil avta noe og gi mindre prisstigningsimpulser.

En viktig faktor for å redusere inflasjonen er å unngå ytterligere svekkelse av pundet. Den siste tiden har regjeringen unnlatt å støtte pundkursen ved å øke renten. Det er likevel mange som venter en viss økning i renten i løpet av det nærmeste året for å unngå et videre fall i pundkursen. Alternativet til renteheving er finanspolitiske innstramminger.

I forhold til samme måned ifjor hadde volumet av eksporten i juni sunket med 1,3 prosent mens importen steg med hele 13,4 prosent. I løpet av sommeren har imidlertid denne utviklingen snudd slik at den underliggende tendensen viser om lag like sterk vekst i eksporten som i importen. Olje- og gassporten har det siste året vært redusert pga. flere produksjonsuhell. Fordi den innenlandske kostnadsveksten det siste året, gikk sammen med en nedgang i pundkursen, har britiske bedrifters konkurransevne vært opprettholdt. Kombinert med avmatningen i innenlandsk etterspørsel utover i 1989 har dette bidratt til at produksjonen har kunnet vris mer mot eksport.

Alle de tre refererte prognoseinstitusjonene - Finansdepartementet (FD), National Institute (NIESR) og London Business School (LBS) - forventer en nedgang i veksten i både privat konsum og realinvesteringer utover i 1989 og inn i 1990. For bruttonasjonalproduktet er prognosene mindre entydige. Finansdepartementet venter er vekst på 2,5 prosent både i 1989 og 1990. NIESR er noe mer pessimistisk og venter en vekst på 2,3 prosent i 1989 og bare 1,9 prosent i 1990, mens LBS tror bunnen vil nås i år med 1,9 prosent for så å stige til 2,7 pro-

sent i 1990. Det er enighet om at veksten i eksporten vil tilta mens veksten i importen vil synke fra 1989 til 1990. Det vil føre til at underskuddet på driftsbalansen vil gå noe ned i dette tidsrommet. Men underskuddet vil fortsatt ligge på mellom 3 og 4 prosent av bruttonasjonalproduktet.

Både LBS og NIESR venter at veksten i deflatoren for privat konsum, som ikke inneholder boligrenter, vil ligge på omkring 6 prosent både i 1989 og 1990. Finansdepartementet på sin side la i mars i år til grunn en klar nedgang i prisstigningstakten fra 1989 til 1990.

Sverige: Konjunkturtoppen kan være passert

Svensk økonomi preges fortsatt av et stramt arbeidsmarked, høy kapasitetsutnyttelse og høy lønns- og prisvekst innenlands. Veksten i innenlandsk etterspørsel synes imidlertid nå å være på retur. Ifølge kvartalsvise nasjonalregnskapstall økte innenlandsk etterspørsel med bare 1,0 prosent i volum fra 1.kvartal 1988 til 1.kvartal 1989. Fra 4.kvartal 1987 til 4.kvartal 1988 var økningen 2,7 prosent.

Riksdagen vedtok tidligere i år en tiltakspakke for å dempe pressproblemer i svensk økonomi. Husholdningene vil blant annet bli rammet av et tvangssparingstiltak som trer i kraft fra 1. september. Nye beregninger viser at innstrammingsvirkningen av dette kan bli omlag 3-4 milliarder svenske kroner større enn tidligere antatt. Tiltakspakkens samlede omfang vil i så fall tilsvare vel 1,5 prosent av bruttonasjonalproduktet det neste halvannet året. Sparetiltakets effektivitet vil imidlertid avhenge av at husholdningene ikke reduserer sin or-

SVERIGE: MAKROØKONOMISKE HOVEDTALL

Volumendring fra året før i prosent der ikke annet framgår

	1988			1989			1990		
	Regnskap	OECD juni 1989	DRI juni 1989	IF juni 1989	OECD juni 1989	DRI juni 1989	IF juni 1989		
Privat konsum	2,2	1 1/2	1,8	1,0	1	0,2	0,5		
Offentlig konsum	1,4	1 1/2	1,3	1,5	1 1/2	0,7	1,5		
Bruttoinvestering i fast realkapital	5,3	4 3/4	3,8	4,0	-3/4	0,5	-0,5		
Eksport	3,0	3 1/2	2,1	3,4	3 1/2	1,6	2,5		
Import	5,5	5 1/4	2,9	5,2	4	1,3	3,5		
Bruttonasjonalprodukt	2,3	1 3/4	2,5	1,7	3/4	1,1	0,5		
Driftsbalanse (mrd. SEK)	-15,3	-19 1/4	-13,2	-17,3	-22 1/2	-19,0	-18,0		
Konsumprisvekst	5,8	7 1/4	7,2	7,0	6 3/4	5,9	6,5		
Arbeidsløshetsrate (nivå)	1,6	1 1/2	2,3	-	1 3/4	2,5	-		

Kilde: Statistiska Centralbyrån, Industriforbundet (IF), OECD og Data Resources Inc. (DRI).

dinære sparing eller at tvangssparingen motsvares av låneopptak.

Sesongjusterte volumtall viser en nedgang i privat konsum på 1,6 prosent fra 4.kvartal 1988 til 1.kvartal i år. For året under ett kan veksten bli på rundt 1,5 prosent. Det er særlig bilkjøpet som er i nedgang, og antall nyregistrerte personbiler lå de første syv månedene i år 8,4 prosent lavere enn samme periode i fjor.

Husholdningenes kjøpekraft antas å øke som følge av økt timelønn, men også en økning i sysselsettingen og i husholdningenes andel av driftsresultatet vil bidra til økte inntekter. Sammen med en svakere konsumutvikling vil dette styrke husholdningenes sparerate, men spareraten antas å bli negativ også i år. I 1988 var spareraten -3,5 prosent.

Det er ventet at veksttakten i offentlig konsum vil holde seg omtrent uendret fra 1988 til 1989, noe som betyr en årsvekst på omlag 1,5 prosent for inneværende år. Problemer med å rekruttere arbeidskraft vil bidra til å dempe volumveksten i det kommunale konsumet.

Bruttoinvesteringene ventes å bli den viktigste vekstfaktoren i år som i fjor. Investeringsutviklingen preges av en kraftig nedgang i rehabiliteringen av eldre boliger, mens det fortsatt ventes en sterk vekst for nye boliger og maskininvesteringene i industrien. Fra 1.kvartal 1988 til 1.kvartal i år vokste boliginvesteringene med 8,0 prosent i volum og investeringene i maskiner, metallvarer og inventar med 9,2 prosent.

Svenske produsenter antas fortsatt å tape markedsandeler både på hjemme- og eksportmarkedene som følge av kapasitetsskranke og svekket konkurransevne. På grunn av høy lønnsvekst og svak

produktivitetutvikling, ventes det en fortsatt sterkere vekst i lønnskostnader pr. produsert enhet (LPE) i Sverige enn i viktige samhandelsland. Også den vedtatte arbeidsmiljøavgiften, som er en del av innstrammingspakken, bidrar til økte lønnskostnader. Avgiften er generell og utgjør 1,5 prosent av lønssummen. I følge Industriforbundets prognoser vil veksten i LPE bli 7,9 prosent i inneværende år.

Veksten i konsumprisindeksen ventes å bli på rundt 7 prosent i gjennomsnitt fra 1988 til 1989. Omtrent uendret nivå på konsumprisindeksen fra juni til juli i år bidro til at 12 måneders veksten gikk ned fra 6,7 prosent i juni til 6,2 prosent i juli. Inngåtte lønnsavtaler for 1989 fører imidlertid til at også lønnsveksten blir betydelig i inneværende år.

Underskuddet på driftsbalansen er anslått til 17,3 milliarder svenske kroner for inneværende år i følge Industriforbundets prognoser. Dette innebærer en forverring på 2,0 milliarder kroner fra 1988, og gjenspeiler et fortsatt betydelig underskudd på rente- og stønadsbalansen og på tjenestebalansen. Overskuddet på varebalansen antas derimot å øke fra 1988 til 1989, som følge av en sterkere vekst i eksportprisene enn i importprisene.

Danmark: Fortsatt nedgang i innenlandsk etterspørsel

Dansk økonomi har de siste par årene vært preget av nedgang i innenlandsk etterspørsel og produksjon samtidig som arbeidsløsheten har holdt seg på et svært høyt nivå. Utviklingen må ses i sammenheng med at det har vært ført en stram økonomisk politikk av hensyn til utenriksbalansen helt siden slutten av 1986.

DANMARK: MAKROØKONOMISKE HOVEDTALL							
Volumendring fra året før i prosent der ikke annet framgår							
	1988	1989			1990		
	Regnskap	ØM mai 1989	DRI juni 1989	OECD juni 1989	ØM mai 1989	DRI juni 1989	OECD juni 1989
Privat konsum	-1,1	0,0	-1,2	0	1,0	-0,1	1 1/4
Offentlig konsum	-0,4	-0,7	0,6	-1	-1,8	1,0	0
Bruttoinvestering i fast realkapital	-6,5	0,2	-4,2	-4 1/4	2,2	1,3	1 3/4
Eksport	5,3	4,4	4,2	4 1/2	4,4	3,6	4 1/2
Import	0,6	1,9	2,7	2 1/4	3,3	2,6	3 1/4
Bruttonasjonalprodukt	-0,4	1,6	0,7	1/2	1,4	0,9	1 1/2
Driftsbalanse (mrd. DEK)	-12,2	-12,8	-13,1	-11	-13,0	-1,3	-9 1/4
Konsumprisvekst	4,6	4,3	4,7	4 1/4	3,0	4,0	3 1/2
Arbeidsløshetsrate (nivå)	8,4	9,2	9,3	9 1/2	9,4	10,3	9 3/4

Kilde: Danmarks Statistik, Økonomiministeriet (ØM), OECD og Data Resources Inc. (DRI).

Prognoser fra både Økonomiministeriet, DRI og OECD viser fortsatt nedgang i innenlandsk etter-spørsel i inneværende år. En sterkere volumvekst i eksporten enn i importen bidrar imidlertid til et opp-sving i innenlandsk produksjon. Nedgangen i sys-selsettingen ventes likevel å fortsette, og dette sam-men med en økning i arbeidsstyrken bidrar til å for-verre situasjonen på arbeidsmarkedet. Danmark vil fortsatt slite med store underskudd på driftsbalan-sen og høy utenlandsgjeld.

Den borgerlige regjeringens forslag til innstram-mingstiltak for å redusere de offentlige utgiftene har på flere punkter møtt motstand i Folketinget. En fo-reslått senkning av toppskattesatsen for personer fra 68 til 52 prosent og for bedrifter fra 50 til 35 pro-sent støttes imidlertid av sosialdemokratene. Den-ne skattereformen er tenkt gjennomført over en fire års periode som starter i 1990. Planene om inn-skrenkinger og redusert sysselsetting i det offentli-ge opprettholdes.

Privat konsum antas å utvikle seg svakt også i in-neværende år, selv om prognosene fra Økonomimi-nisteriet og OECD innebærer at nedgangen siden 1987 er i ferd med å flate ut. Konsumutviklingen må ses på bakgrunn av en fortsatt nedgang i syssel-settingen samtidig som de inngåtte lønnsavtalene for 1989 og 1990 medfører moderat vekst i timeløn-ningene. Den innenlandske prisveksten ventes like-vel å holde seg oppe på grunn av sterkere vekst i im-portprisene. Både en svakere effektiv kronekurs og en høyere pris på råolje første halvår i år sammen-lignet med gjennomsnittet for 1988 bidrar til økte importpriser. I mai i år var konsumprisindeksen 4,8 prosent høyere enn i mai 1988.

Lønnsveksten antas å bli lavere enn hos konkur-

rentlandene i inneværende og neste år. Sammen med ettervirkninger av omleggingen av arbeidsgi-veravgiftene i 1988 og fall i den effektive kronekur-sen bidrar dette til å styrke dansk næringslivs kon-kurranssevne både på hjemme- og eksportmarkedene. Målt i volum økte omsetningen av innenlands-produserte industrivarer utenom skip med 2,3 pro-sent for årets fem første måneder sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Sesongjusterte tall viser imidlertid en noe svakere utvikling siden fe-bruar i år etter en topp i omsetningen i januar.

Det er ventet at bedringen i konkurransevnen og utsiktene til fortsatt vekst i eksportmarkedene vil føre til et omslag i industriinvesteringene allerede i løpet av inneværende år. Ifølge kvartalsvise nasjo-nalregnskapstall var investeringene i både trans-portmidler, maskiner og inventar høyere i 1. kvar-tal i år enn i samme kvartal i fjor. Boliginvestering-ene ventes å gå ned også i inneværende år, mens prognosene viser en moderat vekst for 1990. Etter å ha vokst relativt sterkt i 1988 antas de offentlige investeringene å falle betydelig i inneværende år.

Etter en nedgang i arbeidsløshetsraten fra vel 10 prosent i 1984 til omlag 8 prosent i 1986 og 1987, var ledigheten igjen økende gjennom 1988. Ar-beidsløshetsraten forventes å ligge rundt 9 1/2 og 10 prosent av arbeidsstyrken i hhv. 1989 og 1990. Både målt i antall personer og som prosent av ar-beidsstyrken er arbeidsløsheten størst blant kvin-ner; i april i år var ledighetsraten 8,5 prosent for menn og 11,4 prosent for kvinner.

Prognosene viser fortsatt betydelige underskudd på driftsbalansen overfor utlandet, noe som i sin helhet skyldes økende underskudd på rente- og stø-nadsbalansen. Både økende nettogjeld, høyere ren-

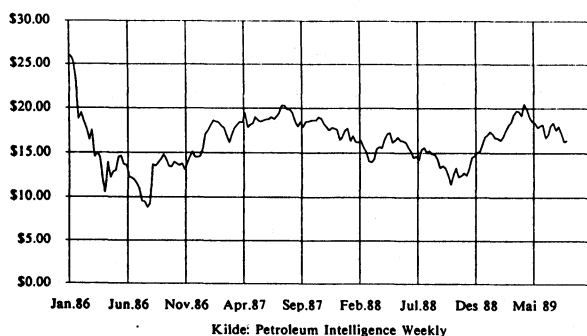
tenivå internasjonalt og store utbetalinger av akseptbytte til utlandet som følge av gode driftsresultat for næringslivet bidrar til det økende underskuddet på rente- og stønadsbalansen. Målt som andel av bruttonasjonalproduktet har underskuddet på driftsbalansen gått ned fra omlag 5,5 prosent i 1986 til omlag 1,7 prosent i 1988, og nedgangen har fortsatt inn i 1989. Underskuddet på driftsbalansen i første halvår i år var 0,4 milliarder danske kroner mindre enn i første halvår i fjor som følge av en betydelig økning i overskuddet på handelsbalansen.

Råvarepriser

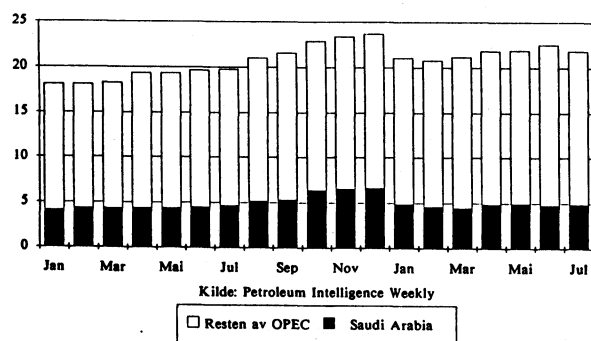
Oljemarkedet

Etter en langvarig svekkelse av oljemarkedet gjennom store deler av 1988 har oljeprisen holdt seg relativt høy så langt i 1989. Før OPEC-møtet i november 1988 var oljeprisen helt nede i 11 US\$ pr. fat. På møtet ble OPEC enige om å redusere oljeproduksjonen til 18,5 mill fat pr. dag fra januar 1989. Oljeprisen begynte umiddelbart å stige, og ved inngangen til året lå den på om lag 16 US\$ pr. fat. Den styrket seg helt fram til slutten av april 1989 da den var over 20 US\$ pr. fat. Deretter falt prisen til om lag 16,50 US\$ pr. fat i midten av juni, for så å gå over 18 US\$ pr. fat i begynnelsen av juli. I begynnelsen av august falt igjen prisen under 17 US\$ pr. fat. For de syv første månedene av 1989 har gjennomsnittlig spotpris vært om lag 17,90 US\$ pr. fat.

SPOTPRISEN PÅ BRENT BLEND
US\$ pr. fat

OPECs PRODUKSJON 1988 - 1989
Mill. fat pr. dag

OPECs oljeproduksjon økte gjennom hele 1988, noe som var hovedårsaken til det svake markedet. Medlemene i OPEC klarte å redusere produksjonen betydelig i januar 1988 selv om samlet produksjon ble om lag 1,5 mill fat høyere enn de avtalte kvotene. Samlet for de syv første månedene av 1989 var OPECs produksjon av råolje 20,9 mill. fat pr. dag. Det er i første rekke de Forenede Arabiske Emiratene og Kuwait som har produsert langt over kvotene - om lag 60 prosent, men også Iran og Saudi Arabia har ligget klart over sine kvoter.

Det som har reddet OPEC fra et langt svakere marked til tross for overproduksjonen, er at etterspørselen etter oljeprodukter har vært langt sterkere enn tidligere anslag gikk ut på. Det var tidligere antatt at den høye oljeproduksjonen i siste halvdel av 1988 for en stor del hadde gått til lageroppbygging, noe en regnet med ville kunne presse oljeprisen nedover vinteren 1989. Den økonomiske veksten i OECD-området - og dermed forbruket av oljeprodukter - viste seg imidlertid å ha vært langt større enn tidligere antatt, slik at markedet var i rimlig balanse ved inngangen til 1989. Ifølge IEA økte oljeforbruket i OECD-området med 2,6 prosent i 1988.

I første halvår 1989 har veksten i oljeforbruket i OECD-området vært 1,8 prosent i forhold til samme periode i fjor. Det er særlig sterk vekst i Japan der oljeforbruket økte med over 5 prosent - som har vært grunnen til økningen. IEA anslår at forbruket i OECD-området vil øke med knapt 2 prosent i 1989.

Veksten i oljeforbruket i U-landene har også vært sterk. IEA anslår at forbruket vil øke med 4 prosent i 1989, etter at det økte med 4,5 prosent i 1988.

En av årsakene til det sterke markedet en har hatt det siste halve året er at flere produsenter utenfor OPEC har redusert produksjonen, dels frivillig og dels ufrivillig. I britisk sektor av Nordsjøen har det vært en rekke ulykker det siste året som i enkelte perioder har redusert produksjonen midlertidig med nesten 1 mill. fat pr. dag. Norsk oljeproduksjon er dessuten fortsatt redusert med 7,5 prosent i forhold til kapasiteten, noe som tilsvarer over 100 000 fat pr. dag i første halvår av 1989. Norsk oljeproduksjon har likevel økt med over 300 000 fat pr. dag fra andre halvår 1988 til første halvår 1989.

Utsiktene for oljemarkedet framover bestemmes av hvordan sentrale OPEC-medlemmer stiller seg til brudd på kvoter og ønsket prisnivå. Etterhvert vil mesteparten av det britiske produksjonsbortfallet igjen komme i produksjon. Det virker likevel som om markedet kan tåle en produksjon fra OPEC på om lag 20 mill. fat pr. dag, og innenfor de ramme- ne kan organisasjonen muligens komme til enighet om fordeling av kvotene. Imidlertid er det mange trekk i utviklingen som minner om situasjonen i oljemarkedet i fjor på samme tid før en fikk det svake oljemarkedet i mesteparten av andre halvår. Et

strategisk plassert OPEC-møte 23. september kan holde oljeprisen oppe.

Andre råvaremarkeder

Råvareprisene (utenom olje) begynte å stige fra et historisk meget lavt nivå ved årsskiftet 1986/87. Fra 1. kvartal 1987 til 2. kvartal 1988 steg prisene på industriråvarer med hele 46 prosent målt ved den dollarbaserte indeksen til HWWA - Institut für Wirtschaftsforschung.

Deretter falt indeksen noe tilbake for så igjen å øke til en ny topp i 1. kvartal 1989. Etter at prisene svekket seg noe utover våren har de i sommer vist tegn til utflating på et nivå som er knapt 10 prosent under siste topp.

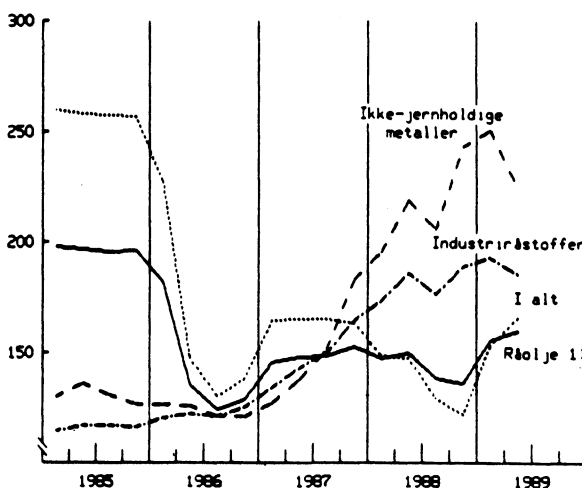
Den sterke stigningen i råvareprisene må blant annet sees på bakgrunn av omfattende kapasitetsreduksjoner som hadde funnet sted tidligere i 1980-årene da råvaremarkedene var svært svake. Den kraftige økningen i etterspørselen etter råvarer pga. økt økonomisk vekst i 1987 og 1988 falt derfor sammen med lave lagerbeholdninger og lav produksjonskapasitet.

Delindeksen for metaller har hatt en om lag tilsvarende utvikling som for totalen, men med noe sterkere stigning og også sterkere fall i vår. De siste to månedene har også metallprisene vist tegn til å flate ut, ca. 20 prosent under toppnoteringene i januar.

Prisutviklingen har variert nokså mye mellom de ulike metallene. For aluminium ble toppen nådd allerede 2. kvartal 1988, og fram til 2. kvartal 1989 gikk prisen ned med 28,9 prosent

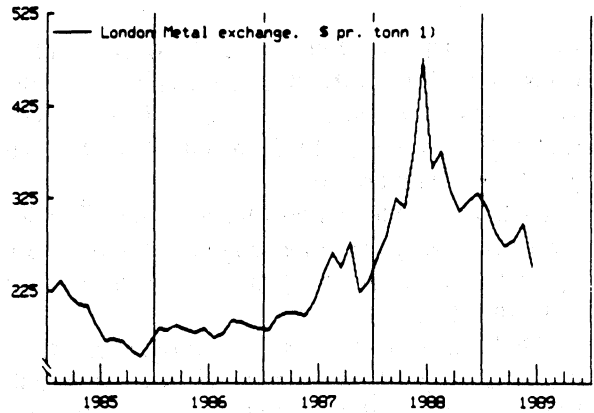
Etter å ha falt utover våren og begynnelsen av sommeren har prisene på flere viktige metaller, bl.a. aluminium og nikkel, tatt seg opp noe de siste ukene. Dette har blitt sett i sammenheng med at faren

INDEKSER FOR RÅVAREPRISER PÅ VERDENSMARKEDET
På dollarbasis. Kvartalsgjennomsnitt. 1975=100.

Kilde: HWWA-Institut für Wirtschaftsforschung.
1) Offisielle eksportpriser.

INDEKS FOR ALUMINIUMSPRISER
1979=100.

Kilde: World Metal Statistics, juli 1989.

1) Fra og med oktober 1988 nyttes en annen aluminiumskvalitet (Primary Ingots, minimum 99,7% purity) målt i dollar som referansepris. Oktobertallet for serien ovenfor er beregnet ved å anta at prisforholdet mellom de to kvalitetene holdt seg uendret fra september til oktober. (Omregningen er basert på Financial Times' tilsvarende indekser for ukene 41-44.)

for et økonomisk tilbakeslag i USA synes å ha blitt redusert utover sommeren.

Forventninger om en konjunkturbunn i andre halvdel av 1989 er allerede innebygget i både spotprisene og nye kontraktspriser. For første gang på lenge har prisen på disse to metallene for levering om tre måneder kommet opp på høyde med spotprisen. Det kan tolkes som at markedet ikke lenger har klare forventninger om fall i spotprisene framover.

Fraktmarkedene

For internasjonal sjøfart har rateutviklingen vært inne i en positiv trend de siste to årene. Den viktigste faktoren bak rateoppgangen er den generelle økningen i verdenshandelen. For bulk- og gassmarkedet har rateoppgangen vært helt fra begynnelsen av 1987.

For tankratene begynte stigningen først for alvor utover høsten 1988. Etter et betydelig fall i tankratene i 1. kvartal 1989 steg ratene igjen utover i 2. kvartal. Økningen i etterspørsel etter og produksjon av OPEC-olje har vært avgjørende for oppgangen i tankratene.

Enda sterkere enn den generelle stigningen i ratene har stigningen i prisene på brukte skip vært. Fra begynnelsen av 1987 har prisene steget med fra 100 til 200 prosent. Det antas at dagens rater ikke kan forrente de nåværende skipspriser. Misforholdet mellom skipenes pris og dagens inntjening impliserer derfor klare forventninger om fortsatt rateoppgang for alle markedssegmenter.

Det internasjonale penge- og valutamarke-

det

Det internasjonale rentenivået målt ved Norges Banks kortsiktige kurvrente nådde en topp i slutten av mai. Utover sommeren gikk rentenivået noe ned, fra 9,9 prosent i mai til 9,6 prosent i slutten av august (daglige noteringer).

I USA begynte rentenivået å synke allerede i mars i år. I begynnelsen av august var den kortsiktige eurodollarrenten 8,4 prosent, ned fra 10,5 prosent i midten av mars.

DRI (Data Resources Inc.) prognoser fra juli bygger på at pengepolitikken i USA vil være slakkere utover i 1989 og i 1990, på grunn av lavere økonomisk aktivitet. Rentnivået i USA vil gå ned, mens det antas at rentenivået i andre land dels vil øke noe og dels vil gå mindre ned enn rentenivået i USA. På årsbasis anslås renten på amerikanske, tre måneders statspapirer til 8,1 prosent i 1989 og 6,7 prosent i 1990, mot 6,7 prosent i 1988. Prognosen for den kortsiktige pengemarkedsrenten i Vest-Tys-

kland er 6,6 prosent i 1989 og 6,3 prosent i 1990, mot 4,7 prosent i 1988. I Japan ventes også et økt rentenivå i 1989 i forhold til 1988, og en ytterligere økning i 1990.

Når det gjelder valutakursene, antok DRI i juli at dollaren svekkes i forhold til mark fra 1,93 i 2. kvartal i år til 1,87 ved slutten av året. I gjennomsnitt for året ventes et kursforhold på 1,90. I forhold til yen ventes dollaren å svekkes fra 134,2 i 2. kvartal i år til 132,6 ved slutten av året. For 1989 ventes et gjennomsnittlig kursforhold på 133,1.

Det kortsiktige rentenivået i Norge har beveget seg motsatt av det internasjonale rentenivået de siste årene, og forskjellen mellom den norske pengemarkedsrenten og Norges Banks kurvrente er gradvis redusert. I slutten av mai var forskjellen nede i 1,1 prosent (daglige noteringer). Siden den gang er imidlertid forskjellen økt noe igjen, og var i slutten av august omlag 1,7 prosent. Dette skyldes at det norske rentenivået har økt samtidig som kronkursen gradvis har svekket seg siden mars. Kurvindeksen var i slutten av august omlag 112,4.

PRODUKSJON

Etter å ha vært i nedgang i halvannet år har brutto-produktet i fastlandsøkonomien (Norge utenom sjøfart og oljevirkosomhet) tatt seg noe opp igjen i 2. kvartal i år, justert for normale sesongvariasjoner. Fra andre halvår 1988 til første halvår i år avtok produksjonen likevel med 1,3 prosent. Gjennom 1988 var det blant hovednæringene bare i offentlig sektor det var vekst i produksjonen, men her er sesongjusteringen av tallene foretatt på et svært usikkert grunnlag.

I store deler av privat tjenesteyting fortsatte nedgangen i produksjonen fra andre halvår i fjor til første halvår i år, som følge av fortsatt nedgang i den innenlandske etterspørselen. Nedgangen var særlig stor i bank og forsikring (4,4 prosent) og i forretningsmessig tjenesteyting (7,0 prosent). Forretningsmessig tjenesteyting har særlig vært påvirket av nedgangen i investeringene. Nedgang i varekonsumet bidro til å redusere produksjonen i varehandelen gjennom 1988, men siden 4. kvartal i fjor har produksjonen i denne næringen vært om lag uendret.

For andre vareproduserende næringer enn industri og oljevirkosomhet var det en nedgang på 3,6 prosent fra andre halvår i fjor til første halvår i år. Produksjonen i primærnæringene avtok med 5,1 prosent, noe som i stor grad skyldtes at bruttoproduktet i fiske avtok med vel 14 prosent, etter å ha ligget relativt høyt i andre halvår i fjor. Den betydelige nedgangen i bygge- og anleggsbransjen som følge av at bygningsinvesteringene har falt, bidro også vesentlig til produksjonsnedgangen. I første halvår i år stanset imidlertid produksjonsnedgangen i bygge- og anleggsvirkosomheten nesten opp.

BRUTTOPRODUKT				
Sesongjustert. Prosentvis volumendring fra foregående kvartal				
	88.3	88.4	89.1	89.2
I alt	0,8	-1,7	-0,1	3,5
- eks. olje og sjøfart	-0,4	-1,6	-1,7	2,4
Offentlig forvaltning	0,0	-1,6	2,8	0,7
Privat tjenesteyting	-0,9	-0,7	-3,6	2,2
Industri og bergverk	-2,4	-0,5	-0,1	2,2
Andre vareprod.nær.	0,4	-0,2	-5,3	3,7

Olje- og gassutvinning

Norsk olje- og gassproduksjon var 52,6 mill. tonn oljeekvivalenter (toe) i første halvår av 1989, en vekst på 23,4 prosent i forhold til samme periode i fjor. Oljeproduksjonen økte med knapt 34 prosent i forhold til samme periode i 1988, mens produksjonen av gass økte med drøyt 5 prosent. Det er særlig økningen i produksjonen på Gullfaks- og Osebergfeltene som forklarer den sterke veksten i oljeproduksjonen i første halvår 1989.

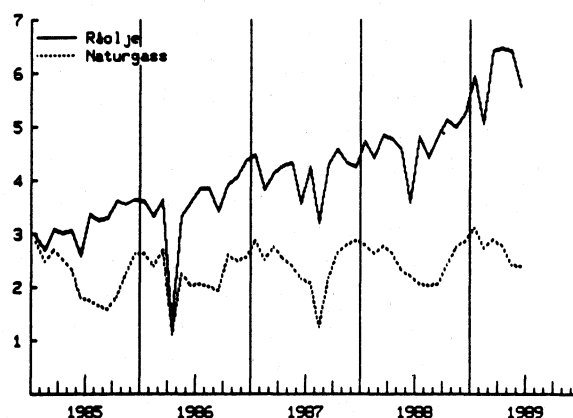
Norsk oljeproduksjon har vært i sterk vekst i lang tid siden sommeren 1985. Norge fortsetter imidlertid å redusere sin oljeproduksjon med 7,5 prosent i forhold til kapasiteten, slik at produksjonen kunne vært enda høyere. De fastsatte produksjonskvotene for første halvår av 1989 er 1,44 mill. fat pr. dag, en økning på 39 prosent i forhold til samme periode i fjor. Årsaken til at produksjonen økte noe mindre kommer i første rekke av noen problemer på Oseberg-feltet som førte til at det ikke klarte å produsere hele kvoten.

Oljeproduksjonen på Gullfaksfeltet utgjorde 6,7 mill. toe. i første halvår av 1989, mer enn en dobling fra samme periode i 1988. Feltet sto for knapt 19 prosent av norsk oljeproduksjon i første halvår. Reduksjonen på Statfjord- og Gullfaksfeltene i forhold til kapasiteten tas samlet ut på Gullfaksfeltet, slik at feltets produksjonskapasitet er betydelig større.

Oljeproduksjonen fra de faste plattformene på Osebergfeltet startet i desember 1988. Fordi et stort antall produksjonsbrønner var ferdigboret økte produksjonen svært raskt mot kapasiteten. Produksjonen i første halvår 1989 var 5,3 mill. toe. og for tiden står feltet for drøyt 15 prosent av samlet oljeproduksjon, noe som betyr at det nærmer seg samme størrelse som Gullfaks og Ekofiskområdet.

Også oljeproduksjonen fra Ekofiskområdet fortsetter å øke kraftig; produksjonen i første halvår av 1989 var 21 prosent høyere enn i fjor. Produksjonen nådde toppen i 1980, og falt så fram til 1987. På grunn av vanninjeksjonsprogramet som ble full-

OLJE- OG GASSPRODUKSJON
Råolje (mill.tonn) og naturgass (milliarder S m³ (kubikkmeter)).
Ujusterte tall

ført i 1988 og bedre reservoarkunnskaper har produksjonen igjen begynt å øke, og produksjonen fra Ekofiskområdet er nå om lag 35 prosent høyere enn lavnivået i 1987.

Oljeproduksjonen på Statfjordfeltet ble redusert med 5 prosent fra første halvår i 1988 til 1989. I første halvår 1989 utgjorde feltets produksjon knapt 40 prosent av samlet norsk oljeproduksjon. Selv om det er grunn til å tro at feltets produksjon har begynt å avta noe, kan mesteparten av reduksjonen forklares av en svært lav produksjon i februar, hovedsakelig som følge av så dårlig vær at bøyelastingen fra feltet måtte stoppe så lenge at lagertankene ble fulle. Produksjonen i februar 1989 var 30 prosent lavere enn i februar 1988. Statfjordfeltet er delt mellom norsk og britisk sokkel. Norsk eierandel er for tiden 84,1 prosent, men de britiske rettighetshaverne har forlangt at denne andelen skal reforhandles. Dersom andelen endres, vil det kunne medføre en betydelig endring i norsk oljeproduksjon mens tilbakebetalingen foregår.

Gassproduksjonen på Ekofiskfeltet økte med drøyt 9 prosent første halvår i 1989 sammenliknet med første halvår i 1988. I samme tidsrom ble gassproduksjonen fra Friggområdet redusert med drøyt 7 prosent. Produksjonen fra de to feltene samlet - som står for 2/3 av norsk gassproduksjon - var dermed uendret. Samlet gassproduksjonen økte likevel med knapt 5 prosent i den samme perioden; i første rekke på grunn av økt produksjon på Tommeliten- og Gullfaksfeltene.

Med utgangspunkt i de kvoter som er fastsatt for andre halvår er det grunn til å tro at norsk oljeproduksjon vil bli over 75 mill. tonn i 1989. Dersom gassproduksjonen også vokser med 5 prosent i andre halvår, vil norsk olje- og gassproduksjon samlet bli på over 106 mill. toe., en vekst på nær 25 prosent fra 1988.

Industri

Nedgangen i bruttoproduktet i industri og bergverk, som har pågått fra andre halvår 1987, stanset opp i løpet av første halvår i år. Produksjonen var 0,8 prosent høyere i første halvår i år enn i andre halvår i fjor, justert for normale sesongvariasjoner. KNR-tallene tyder på vekst i industriproduksjonen fra 1. til 2. kvartal, men tallene må vurderes med forsiktighet. På grunn av at påsken falt i 1. kvartal i år mens den vanligvis faller i 2. kvartal, er det knyttet stor usikkerhet til resultatene ved bruk av de vanlige metodene for sesongjustering. Halvårstallene er imidlertid upåvirket av dette.

I hjemmekonkurrerende industri ser produksjonsnedgangen gjennom 1987 og 1988 ut til å ha stanset opp, eller er blitt snudd til en mulig oppgang i første halvår i år. Også produksjonen i skjermet industri har trolig steget noe i første halvår i år i forhold til andre halvår i fjor. Utekonkurrerende indu-

stri, som har vokst jevnt siden begynnelsen av 1986, har trolig nådd en produksjonstopp, og veksten i denne delen av industrien er blitt gradvis svakere siden 4. kvartal i fjor. Dette bidrar til å trekke vekstraten for samlet industriproduksjon ned.

Innenfor utekonkurrerende industri var det fortsatt vekst i produksjonen av metaller gjennom første halvår i år. Veksten var imidlertid klart svakere enn gjennom siste halvår 1988. Det ser ut til å være produksjonen av jern, stål og ferrolegeringer som har hatt den svakeste produksjonsutviklingen, mens produksjonsveksten for ikke-jernholdige metaller har holdt seg bedre oppe.

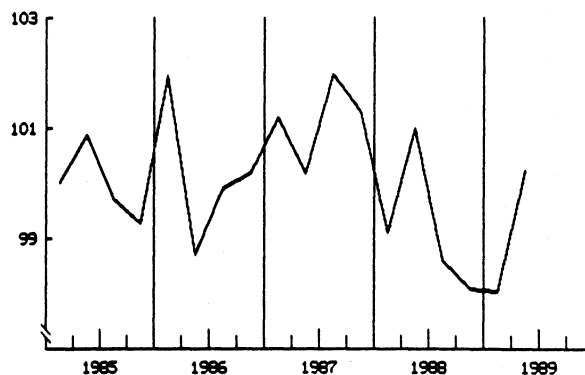
Ordretilgangen til metallsektoren økte kraftig gjennom 1987 og 1988. Eksportordrene var i fortsatt vekst de to første kvartalene i år, men veksten var noe svakere enn i 1988. Dette kan for en stor del reflektere en viss svekkelse i kontraktsprisene, dvs. at etterspurt kvantum fortsatt kan vise en viss vekst.

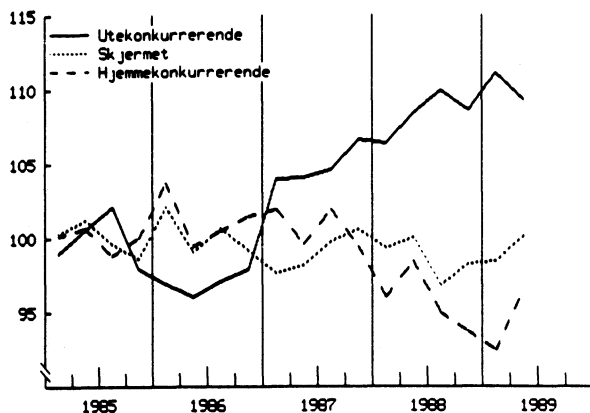
Både KNR og tall fra Statistisk sentralbyrås lagerindeks tyder på at lagrene for viktige utekonkurrerende varer ble bygget ytterligere ned gjennom 1988, og at dette har fortsatt i første halvår i år. Lagrene av metaller er nå svært små i forhold til det som har vært vanlig de siste 3-4 årene, men det er fortsatt ikke tegn til økning i lagerbeholdningene. Selv om den økonomiske veksten i mange av Norges eksportland fortsatt kan bli betydelig, vil trolig etterspørselen fra utlandet rettet mot flere utekonkurrerende produkter etter hvert flate ut eller avta. Kapasitetsutnyttningen i metallsektoren er imidlertid nå svært høy, og selv med fortsatt etterspørselsvekst fra utlandet, er potensialet for videre økning i produksjonen trolig meget beskjedent på kort sikt.

Produksjonen i treforedling har vært i vekst siden utgangen av 1987, blant annet som følge av sterk etterspørselsvekst internasjonalt. Fra andre halvår 1988 til første halvår i år økte bruttoproduktet i treforedling med 4,0 prosent, justert for normale sesongvariasjoner. Leveransene til hjemmemarkedet er fallende, mens eksporten fortsatt vokste i første halvår i år.

Bruttoproduktet i produksjonen av kjemiske rå-

BRUTTOPRODUKT I INDUSTRI OG BERGVERK I ALT
Sesongjustert. 1985=100.

BRUTTOPRODUKT I INDUSTRI OG BERGVERKSDRIFT
Sesongjustert. 1985=100.

varer gikk sesongjustert ned 1,6 prosent fra andre halvår 1988 til første halvår i år. Produksjonen tok seg kraftig opp fra fra 4. kvartal 1988 til 1. kvartal i år, da produksjonen på Rafnes kom igang igjen etter brannen i september i fjor. Produksjonen falt imidlertid fra 1. til 2. kvartal. Ordretilgangen fra eksport, som vokste i 1988, ser ut til å ha nådd et toppunkt i første halvår i år. Nedgangen i ordretilgangen fra hjemmemarkedet, som har pågått siden slutten av 1987, fortsatte.

Innenfor hjemmekonkurrerende industri endret produksjonen av verkstedprodukter seg lite gjennom 1988, mens andre deler av denne næringen hadde nedgang i produksjonen. I første halvår i år var produksjonen i verkstedsektoren, utenom skip og plattformer, om lag like høy som i andre halvår 1988, justert for normale sesongvariasjoner. I tillegg til verkstedsprodukter består en betydelig del av denne sektorens produksjon av leiearbeid knyttet til oljevirkksomheten. Eksporten av verkstedprodukter økte trolig fra 1. til 2. kvartal. Det har også vært en økning i leveransene til hjemmemarkedet fra denne sektoren. Det har sammenheng med økte leveranser av leiearbeide og reparasjoner, mens leveransene av verkstedprodukter har vært i nedgang. Når produksjonen ikke økte i første halvår samtidig som både eksport og hjemmeleveranser økte, må forklaringen trolig søkes i lagerbevegelser. Samlet ordretilgang avtok noe fra andre halvår i fjor til første halvår i år. En fortsatt vekst i ordretilgangen fra eksport, særlig i 1. kvartal, har ikke vært nok til å motvirke svikten i ordretilgangen fra hjemmemarkedet.

Produksjonen av skip og oljeplattformer økte i første halvår i år, etter å ha vokst gjennom 1988. Det var i skipsbygging denne veksten fant sted. Her har produksjonen vært i klar vekst siden 4. kvartal i fjor. Produksjonsøkningen må ses på bakgrun av at ordretilgangen for skip, særlig fra eksportmarkedet, økte betydelig i andre halvår i fjor. Ordretilgangen har til en viss grad har holdt seg oppe i første halvår i år.

BRUTTOPRODUKT I INDUSTRI OG BERGVERKSDRIFT
Sesongjustert. Prosentvis volumendring fra foregående kvartal

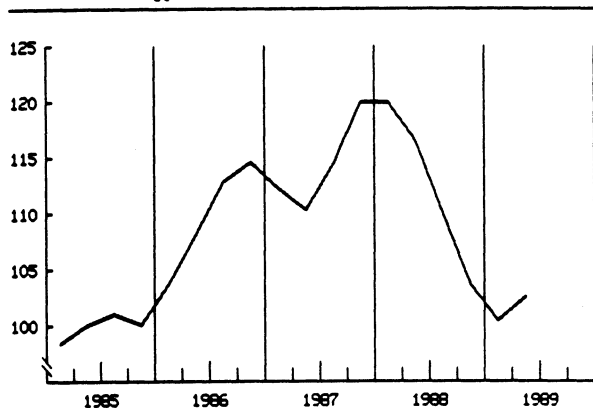
	88.3	88.4	89.1	89.2
Utekonk.	1,5	-1,3	2,3	-1,5
Bergverksdrift	6,5	-16,9	17,1	-3,0
Treforedling	1,8	3,7	0,5	3,3
Kjemiske råvarer	-0,4	-3,9	9,4	-16,4
Raffinering	-7,9	-26,3	0,0	31,8
Metaller	2,0	2,5	-3,0	4,0
Hjemmekonk.	-3,6	-1,3	-1,3	4,4
Tekstil og beklledning	-8,8	0,0	-8,4	5,6
Trevarer	-4,6	-3,1	-0,4	2,2
Kjemisk og min. produksjon	-7,6	0,8	-1,1	4,0
Bygging av skip	-4,9	0,1	4,4	1,5
Bygging av oljeplattf.	7,7	-6,6	2,5	1,0
Annen verkstedproduksjon	-3,5	-0,7	-2,8	6,5
Skjermert	-3,1	1,5	0,2	1,7
Næringsm.	-6,0	3,1	1,0	0,0
Nytelsesm.	-3,1	2,3	-0,4	5,2
Grafisk	-0,2	-0,8	-0,2	0,9
I alt	-2,4	-0,5	-0,1	2,2
- tendens 1)	-0,7	-0,4	0,1	0,7

1) Endring i sesongjustert og glattet serie.

Trevareindustrien er blitt rammet av nedgangen i investeringene, blant annet i boliger. Produksjonsnedgangen gjennom 1988 stanset imidlertid opp i første halvår i år.

Produksjonen i tekstil- og beklledningsindustrien har avtatt jevnt helt siden 1986, de siste årene sterkt påvirket av nedgangen i konsumet. Produksjonen i første halvår i år er betydelig lavere enn i andre halvår i fjor, men det kan ha funnet sted en utflating også i denne sektoren gjennom første halvår.

Blant de skjermede industrinæringene har veksten vært størst innenfor produksjonen av nytelsesmidler, med en vekst på 3,4 prosent fra andre halvår i fjor til første halvår i år. Produksjonen i denne sektoren har hatt en relativt stabil vekst i flere år. Også i produksjonen av næringsmidler, som har hatt avtakende produksjon helt siden begynnelsen av 1986, har det vært en økning i produksjonen fra andre halvår i fjor til første halvår i år. For begge disse næringene går produksjonsøkningen sammen med økte leveranser til hjemmemarkedet.

BRUTTOPRODUKT I BYGGE- OG ANLEGGSVIRKSOMHET
1985=100. Sesongjustert.

Bygge- og anleggsvirksomhet

Sesongjusterte KNR-tall viser en utflating av produksjonen i bygge- og anleggsvirksomheten i første halvår i år etter et markert fall gjennom 1988. Byggingen av boliger, forretningsbygg og kommunale bygninger og anlegg har falt, mens det har vært vekst bygge- og anleggsvirksomheten for industri- og statlig sektor.

Igangsettings- og godkjenningstall for de siste måneder peker i retning av fortsatt svak utvikling i bygge- og anleggsbransjens aktivitetsnivå. Sesongjusterte tall for igangsettingen av bygg ialt (utenom til primærmæringene) har de siste ti åra ikke vært lavere enn i 2. kvartal. Foreløpige arealtall for 2. kvartal for tilgangen på bygg som er godkjent av kommunale bygningsmyndigheter tyder på en markert nedgang fra samme periode i fjor. Dette gjelder både boliger og andre næringsbygg.

I følge ordrestatistikken fram til 1. kvartal i år har ordreservene for bygge- og anleggssektoren vært i klar nedgang hele det siste året. Nedgangen har vært noe sterkere for anlegg enn for bygg, men bortsett fra at nedgangen i ordreservene for bygg satte inn et kvartal tidligere, har utviklingen vært forholdsvis parallell.

ARBEIDSMARKEDET

Etter at sysselsettingen justert for normale sesongvariasjoner hadde falt i halvannet år fra 3.kvartal 1987 til 1.kvartal 1989, viste den tendens til utflating i 2.kvartal. Utflatingen av produksjonen i fastlands-Norge i 2.kvartal ser altså ut til å ha gitt seg utslag i arbeidsmarkedet. Utflatingen i sysselsettingen gikk sammen med en svak økning i arbeidsstyrken, som sesongjustert hadde vært i tilbakegang i tre kvartaler fram til 1.kvartal. I følge Statistisk sentralbyrås arbeidskraftundersøkelser - AKU - var det i 2.kvartal i år 104 000 arbeidssøkere uten arbeidsinntekt. Dette utgjorde 4,8 prosent av arbeidsstyrken, svakt lavere enn i 1.kvartal.

Den registrerte ledigheten har vist tegn til svake vekst gjennom 1.halvår av 1989, etter å ha vokst

BEFOLKNINGEN I YRKESAKTIV ALDER Tusen personer

	88.2	89.2	Endring
16-74 år, i alt	3 072	3 091	19
I arbeids- styrken	2 191	2 171	-20
Arbeidssøkere	65	104	39
Sysselesatte	2 126	2 067	-59
- omregnet til heltid1)	1 936	1 856	-80

1) a 37,5 timers uke.

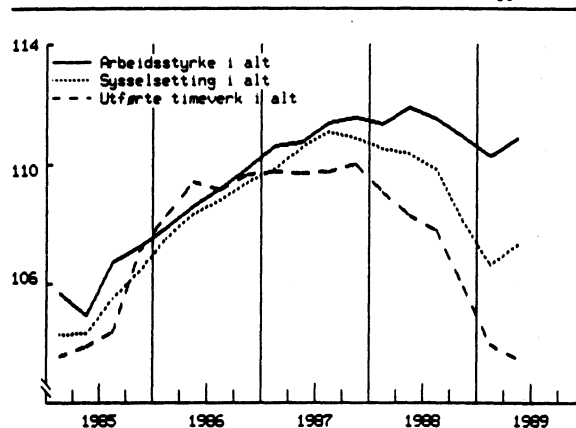
Kilde: AKU 2. kvartal 1989.

sterkt gjennom 1988. En kraftig opptrapping av arbeidsmarkedstiltakene gjennom siste halvdel av 1988 og inn i 1989 har vært en medvirkende årsak til dette. Arbeidsmarkedstiltakene forklarer også en god del av forskjellen mellom AKU-ledigheten og den registrerte ledigheten. Når tallene for registrerte ledige og arbeidsmarkedstiltakene ses i sammenheng, indikerer utviklingen at det har funnet sted en kraftig svekkelse av arbeidsmarkedet også gjennom først halvdel av 1989.

Sysselesetting

Nedgangen i antallet sysselesatte personer justert for normale sesongvariasjoner viste tegn til å flate ut i 2.kvartal 1989. Sysselesettingen hadde da vært i nedgang helt siden høsten 1987. I 2.kvartal 1989 var det i følge AKU 2 067 000 sysselesatte. Fra 2.kvartal 1988 til 2.kvartal 1989 gikk sysselesettingen ned med omlag 59 000 personer eller 2,7 prosent. Det er i første rekke arbeidstakere under 25 år som har blitt rammet av nedgangen.

Nedgangen i utførte timeverk justert for normale sesongvariasjoner fortsatte i 2.kvartal, men i et

ARBEIDSTYRKE, SYSSELESSETTING OG UTFØRTE TIMEVERK I ALT
IFØLGE ARBEIDSKRAFTUNDERSØKELSEN. 1) 1980=100. Sesongjustert.

1) Justert for omlegging av AKU f.o.m. 2. kv. 1988.

SYSSELSATTE ETTER ARBEIDSTID 1000 personer		
		Endring siden
	89.2	88.2
I alt	2 067	-59
1-9 timer	96	-9
10-19 timer	154	-11
20-29 timer	185	3
30-39 timer	800	35
40 timer og over	628	-88
Fraværende	168	12
Uppgitt	37	1

Kilde: AKU 2. kvartal 1989.

noe lavere tempo enn det foregående halvåret. Fra 2.kvartal 1988 var nedgangen på hele 4,1 prosent, og var således sterkere enn for antall sysselsatte. Forskjellen skyldes en økning i midlertidig fravær og en svak nedgang i gjennomsnittlig arbeidstid. Sistnevnte nedgang kommer til tross for en klar reduksjon i antall sysselsatte på deltid, og må tilskrives en reduksjon i overtid blant de som jobber heltid.

De fleste næringer hadde en noenlunde stabil sysselsetting fra 1. til 2.kvartal, og fulgte således den generelle utviklingen. Unntakene var detaljhandel og bank- og finansieringsvirksomhet som fortsatte med en viss nedgang inn i 2.kvartal. Siste år har nedgangen i sysselsettingen særlig rammet industri, bygge- og anleggsvirksomhet, bank- og finansieringsvirksomhet, detaljhandel og visse grupper innen privat tjenesteyting. Spesielt for bygge- og anleggsvirksomhet har nedgangen vært sterk. Hele tilbakegangen for denne sektoren kom fra 4.kvartal 1988 til 1.kvartal 1989, og var klart sterkere enn det som er normalt for årstiden, spesielt når en tar den milde vinteren i betraktning.

Arbeidsstyrken

Justert for normale sesongvariasjoner viste arbeidsstyrken en svak oppgang i 2.kvartal 1989 etter å ha falt de tre foregående kvartalene. Ujustert var arbeidsstyrken i 2.kvartal 1989 på 2 171 000 personer, en nedgang på omtrent 20 000 i forhold til 2.kvartal 1988. Nedgangen fant sted til tross for en økning i befolkningen i yrkesaktiv alder på 19 000 personer i samme periode. Veksten i sysselsetting og arbeidsstyrke var imidlertid usedvanlig sterk fra 1985 til 1987. En normalisering av tilveksten ville derfor tilsi en svakere vekst i arbeidsstyrken.

Nedgangen i arbeidsstyrken har i første rekke omfattet yngre og eldre arbeidstakere. For personer i aldersgruppen 25 - 65 år har det bare vært små endringer. For menn i denne aldersgruppen har det vært en marginal økning i yrkesprosenten, mens det for kvinner har vært en svak nedgang siste år.

For ungdom i aldersgruppen 16 - 19 år gikk arbeidsstyrken ned med 21 000 personer fra 2.kvartal 1988 til 2.kvartal 1989. Dette er en reduksjon på omtrent 15 prosent, og kan bare delvis forklares med en nedgang på 6 000 personer i denne aldersgruppen. En del skyldes skoleelever som har mistet deltidsjobber, og en del kan forklares med økning i antall skoleelever i denne aldersgruppen. Det er de med svakest tilknytning til arbeidsmarkedet som først resignerer når mulighetene til å få jobb er dårlige. Dette vil ofte være kvinner, yngre og eldre arbeidstakere, og denne gang er altså ungdom i stor grad rammet. Også for de eldste aldersgruppene gir utviklingen grunn til å tro at det nå foregår en viss utstøtning fra arbeidsmarkedet.

Arbeidsløshet

I følge AKU viste arbeidsledigheten justert for normale sesongvariasjoner en svak nedgang fra 1. til 2.kvartal 1989. Ujustert var det 104 000 arbeidssøkere uten arbeidsinntekt i 2.kvartal 1989. Dette utgjorde 4,8 prosent av arbeidsstyrken, og er fremdeles klart over den forrige ledighetstoppen i de tre første kvartalene av 1983 da ledigheten var 3,6 prosent.

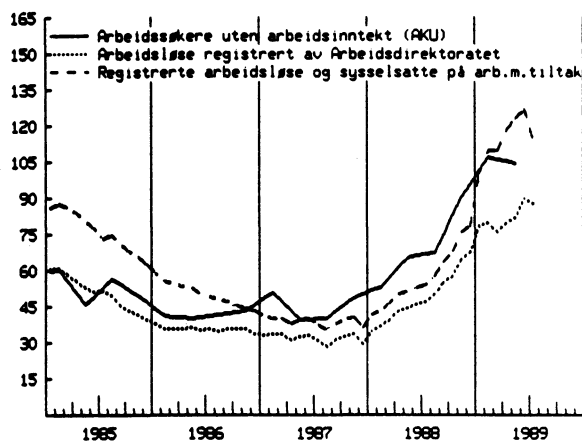
Etter å ha vært i sterk vekst gjennom hele 1988, viste den sesongjusterte registrerte ledigheten en svakere vekst gjennom første halvdel av 1989. Ved utgangen av juli var den registrerte ledigheten på

ARBEIDSLEDIGHET, INNSKRENKET ARBEIDSTID, ARBEIDSMARKEDSTILTAK OG LEDIGE PLAGGER Tusen personer		
	Juli 1989	Endring fra juli 1988
Registrerte ledige	85,6	40,3
- permitterte	13,3	6,7
Innskrenket arbeidstid	8,8	3,3
Arbeidsmarkeds- tiltak utenom attføring	19,6	17,9
Tilgang ledige plasser	13,2	-2,6
Beholdning ledige plasser	5,3	-1,9

Kilde: Arbeidsdirektoratet.

ARBEIDSLLEDIGE

Arbeidssøkere uten arbeidsinnt., reg. arbeidsløse ved arbeidskontorene og syssels. på arb.m.tiltak. Sesongjusterte tall i tusen.

85 600 personer, en økning på 40 300 personer siden juli 1988.

Normalt har AKU-ledigheten ligget over den registrerte ledigheten fordi enkelte som søker arbeid ikke melder seg ved arbeidskontorene. Forrige gang ledigheten var høy var denne forskjellen liten. Når AKU denne gangen ligger klart over den registrerte ledigheten, har det sammenheng med at en god del av dem som er omfattet av arbeidsmarkedstiltakene nå blir klassifisert som arbeidssøkere i AKU.

"Kyst-Norge" fra Sørlandet og nordover har normalt hatt de høyeste ledighetsratene, men det har nå vært en svak tendens til utjevning av forskjellen i ledighetsratene mellom ulike regioner i landet. Aust-Agder og Hordaland har passert Finnmark i ledighet, mens Oslo og Akershus har hatt en kraftig økning i ledigheten, og ligger nå litt i underkant av ledighetsratene for de andre fylkene på Østlandet.

Menn har hatt en større økning i ledigheten enn kvinner, og har nå en høyere ledighetsrate. Dette kan skyldes at det er næringer med utpregede mannsyrker som har hatt størst tilbakegang i sysselsettingen sammen med at menn i større grad har meldt seg ledige når de har vært uten arbeid.

I følge tallene fra AKU har ledigheten økt kraftig det siste året for aldersgruppen 16 - 24 år. Den registrerte ledigheten har ikke vist en like sterk økning. Dette kan ha sammenheng med at arbeidsmarkedstiltakene i stor grad er rettet inn mot ungdom. Dette vil ofte være kvalifiseringstiltak og man vil da bli klassifisert som arbeidssøker uten arbeidsinntekt i AKU. En annen grunn kan være at ungdom ofte søker arbeid uten å registrere seg som ledige, da personer uten tidligere arbeidsinntekt ikke har rett til ledighetstrygd.

I følge Arbeidsdirektoratet har antall langtidsledige økt sterkt det siste året. Personer som har vært ledig mer enn 26 uker, økte også sin andel av totalt antall registrerte ledige det siste året. Dette kom-

LEDIGE ETTER LEDIGHETENS VARIGHET
1000 personer

	Juli 1989	Endr. fra juli 1988
I alt	85,6	40,3
Under 4 uker	18,6	6,8
4-7 uker	13,4	5,6
8-12 uker	9,8	4,3
13-25 uker	15,8	7,7
26 uker og mer	28,0	15,8

Kilde: Arbeidsdirektoratet.

mer til tross for en sterk økning i ledigheten på kort tid, noe som betyr stor tilgang på nye (korttids)ledige. AKU viser i store trekk samme utvikling, men disse tallene er heftet med større usikkerhet.

I følge Arbeidsdirektoratet var 13 300 personer berørt av permitteringer ved utgangen av juli. Disse er inkludert i ledighetstallene, og antallet har blitt fordoblet det siste året. I tillegg var 8 800 personer berørt av innskrenket arbeidstid ved utgangen av juli. Veksten i denne gruppen har vært på omtrent 3 300 personer det siste året, og disse inngår ikke i tallet på registrerte ledige.

Justert for normale sesongvariasjoner gikk tilgangen på ledige plasser klart tilbake i 1988. I 1989 har tilgangen på nye plasser vært mer ustabil fra måned til måned, men har i hovedtrekk holdt seg noenlunde konstant. Også beholdningen av ledige plasser falt gjennom 1988. I 1989 har det vært en viss økning fram til mai, men deretter har beholdningen falt igjen.

Arbeidsmarkedstiltak

Arbeidsmarkedstiltakene ble trappet kraftig opp gjennom siste halvdel av 1988 og fram til april i år. Etter dette har de blitt trappet noe ned, hvilket er normalt for årstiden. Ved utgangen av juli var 19 600 personer omfattet av arbeidsmarkedstiltak utenom atføring. Dette er betydelig over tilsvarende måned under forrige ledighetstopp.

Kvalifiseringstiltak har vært den viktigste gruppen tiltak, og omfattet ved utgangen av juli 8 800 personer av totalt 19 600 personer på tiltak utenom atføring. Ungdom har vært en viktig målgruppe, og 3 900 personer under 20 år gikk på ulike tiltak ved utgangen av juli. Ordningen "arbeid for trygd" omfattet ved utgangen av juli 5 200 personer.

Ser man på den sesongjusterte summen av registrerte ledige og personer på arbeidsmarkedstiltak, så har denne størrelsen vært i sterk vekst fra januar 1988 fram til utgangen av juni 1989. Dette indikerer at arbeidsmarkedet har blitt kraftig svekket også gjennom første halvdel av 1989. For juli er det en

betydelig nedgang, som kan tyde på at svekkelsen av arbeidsmarkedet er i ferd med å stoppe opp. Dette er imidlertid bare en observasjon, og sesongjusteringen er usikker p.g.a. de store utslagene i registrert ledighet og arbeidsmarkedstiltak. Ved utgangen av juli i år var 105 200 personer enten registrert ledige eller sysselsatt på arbeidsmarkedstiltak utenom atføring. Sammenlignet med tilsvarende måned under forrige ledighetstopp i 1983/84, utgjør dette i overkant av 30 000 flere personer.

PRISER OG LØNNINGER

Prisveksten, målt som vekst i konsumprisindeksen fra samme måned året før, har de siste måneder ligget i overkant av 4,5 prosent. Bortsett fra økte bensinpriser i mai har prisutviklingen de siste måneder vesentlig vært preget av innenlandske forhold som husleieøkning og jordbruksoppkjøret. Årets lønnsoppgjør var sterkt konsentrert i tid og kan derfor ha hatt en framskjøvet effekt på prisutviklingen. Likevel er prisstigningen i Norge nå lavere enn hos våre viktigste handelspartnere. Fortsatt lav innenlandsk kostnadsvekst som følge av innteksreguleringsloven vil, sammen med lavere bensinpriser og kaffepriiser, bidra til å holde den norske prisstigningen på et lavt nivå i tiden framover.

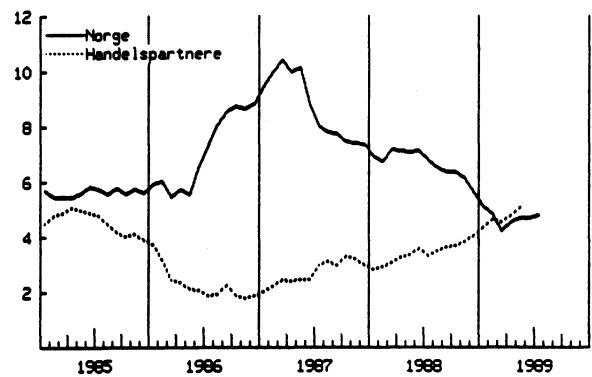
Deflatoren for privat konsum i KNR viste en vekst på 4,5 prosent fra 2.kvartal 1988 til 2.kvartal 1989, det samme som i foregående kvartal. Tjenestekonsumet hadde en sterkere prisvekst enn varekonsumet, noe som skyldes prisveksten på boligjenester. Veksten i deflatoren for samlet innenlandsk anvendelse var også 4,5 prosent i samme periode. Eksportprisveksten holder seg fortsatt høy og var på 10,7 prosent. Dette skyldes i hovedsak prisveksten på råolje og naturgass og på brukte skip, mens prisveksten på metaller ser ut til å ha stoppet

PRISSTIGNING FOR HOVEDKOMPONENTER I NASJONALREGNSKAPET

Prosentvis endring fra samme kvartal året før

	88.3	88.4	89.1	89.2
Priv. konsum	6,3	5,5	4,5	4,5
Off. konsum	5,8	5,6	2,5	3,5
Bto.inv. fast kapital	6,3	8,8	7,3	4,4
Innenl. anv.	5,7	6,4	5,3	4,5
Eksport	2,2	1,6	8,3	10,7
trad. varer	12,6	12,2	13,7	8,1
Import	7,3	11,0	9,0	9,0
trad. varer	7,5	9,0	5,9	5,6
Bto.nasjonalprodukt	3,8	2,9	5,1	5,1
fastl.-Norge	6,4	6,0	5,4	3,9

KONSUMPRISVEKSTEN I PROSENT FRA SAMME MÅNED ÅRET FØR

opp. Veksten i deflatoren for tradisjonelle importprodukter har avtatt noe de siste kvartalene, og tallene for 2.kvartal viste en stigning på 5,6 prosent. Både skjermede og hjemmekonkurrerende importvarer har hatt en svært lav prisvekst det siste året på hhv. 2,7 og 1,2 prosent.

Timelønnsveksten var ifjor på 5,8 prosent i gjennomsnitt. Selv om årets inntekstreguleringslov gir rom for større lønnsvekst enn fjorårets, er Det tekniske beregningsutvalgets anslag for timelønnsveksten i år på om lag 4 prosent. Dette skyldes at overhenget inn i 1988 var betydelig høyere enn overhenget inn i 1989 som i gjennomsnitt er anslått til 0,7 prosent.

Konsumprisene

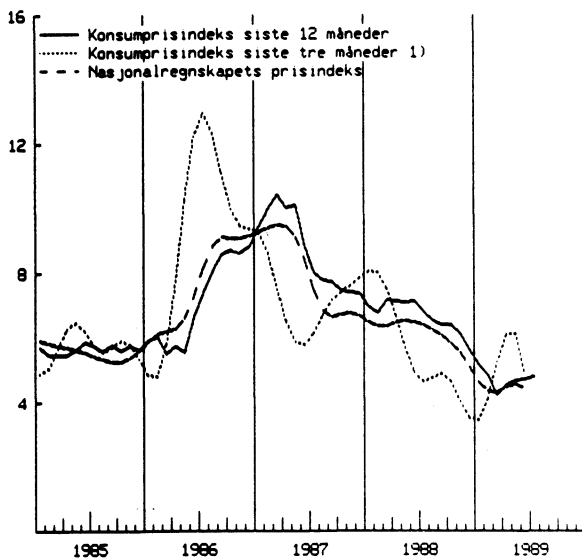
Fra juli 1988 til juli 1989 steg konsumprisindeksen med 4,8 prosent. Den underliggende prisstignings-takten (målt som vekst i sesongjustert og glattet serie fra forrige måned regnet som årlig rate) falt i juli ned til 3 prosent etter noen måneder med økende veksttakt. Med en konstant underliggende veksttakt på mellom 2,4 og 3,5 prosent ut året, vil den gjennomsnittlige prisstigningen fra 1988 til 1989 bli på 4,5 prosent.

Utviklingen for de ulike delindeksene viser at matvarene sammen med klær og skotøy hadde den klart laveste prisstigningen fra juli i fjor med i overkant av 3 prosent. Fra juni 1989 til juli 1989 steg prisene på matvarer som en direkte følge av jordbruksoppkjøret med 1,3 prosent. Prisene på klær og skotøy falt fra juni til juli på grunn av tidlig start på høstsalget. De delindeksene som fra juli i fjor til juli i år har hatt sterkest vekst er: Drikkevarer og tobakk, reiser og transport og bolig, lys og brensel. En del av økningene i de to førstnevnte gruppene skyldes avgiftsøkninger. Veksten i husleia er fortsatt relativt høy til tross for den generelle rentenedgangen.

Deflatoren for offentlig konsum har avtatt fra en vekst på 5,5 prosent ifjor til et gjennomsnitt for årets to første kvartaler på om lag 3 prosent. Prisveksten har nær sammenheng med lønnsveksten i of-

KONSUMPRISVEKST

Vekst i konsumprisindeksen og nasjonalregnskapets prisindeks. Prosent.

1) Tre måneders sentrert gjennomsnitt av underliggende tendens (vekst fra forrige måned i sesongjustert og glattet serie). Årlig rate.

fentlig sektor. Innteksreguleringsloven vil derfor bidra til fortsatt lav vekst i disse prisene.

Investeringsprisene

Prisstigningen for bruttoinvesteringer i fast kapital var i følge KNR 4,4 prosent fra 2.kvartal 1988 til 2.kvartal i 1989. Den lave aktiviteten i bygg- og anleggbransjen ser nå ut til å slå kraftig ut på investeringsprisene. Fra 2.kvartal i fjor til samme kvartal i år steg prisene med 2,1 prosent. Utenom oljevirkksomhet og utenriks sjøfart var prisveksten enda lavere og den har falt markert fra i fjor. For maskiner og transportmidler var prisveksten i samme periode 5,9 prosent. Her trekker imidlertid oljesektoren opp slik at korrigert for denne sektoren var prisstigningen 4,4 prosent.

Lønninger

Årets lønnsoppgjør resulterte i en ny innteksreguleringslov med en ramme på 3 kroner pr. time for de fleste grupper i privat sektor. Offentlig ansatte fikk et tillegg på 7 150 pr. år som også var dekning for at prisstigningen i fjor ble sterkere enn antatt. Undersøkelser viste at den første innteksreguleringsloven i stor grad ble overholdt. Det er derfor rimelig å tro at også årets lov vil være et effektivt tak på lønnsveksten.

Gjennomsnittlig timefortjeneste inklusiv overtid og andre tillegg for voksne menn i industri steg med 3,0 prosent fra 1.kvartal 1988 til 1.kvartal 1989. For kvinner var den tilsvarende veksten 4,0 prosent, mens for industrien som helhet steg timefortjenesten med 3,2 prosent. Årsanslaget til Det tekniske beregningsutvalget er 4 prosent.

Den gjennomsnittlige timefortjenesten i bygge- og anleggsvirksomhet falt med 0,5 prosent fra 1.kvartal i fjor til 1.kvartal i år etter å ha vist svært lav vekst de to siste kvartalene i 1988. Innenfor byggevirksomhet steg timefortjenesten med 1,9 prosent, mens fortjenesten i anleggsvirksomhet sank med hele 5,8 prosent. Lønnsutviklingen i bransjen har sammenheng med en betydelig redusert aktivitet det siste året. Negativ lønnsvekst betyr at bransjen nå har en større andel arbeidere med lavere timefortjeneste enn før. Dette skyldes både dårligere akkorder og også en betydelig nedgang i skifttilleggene i bransjen.

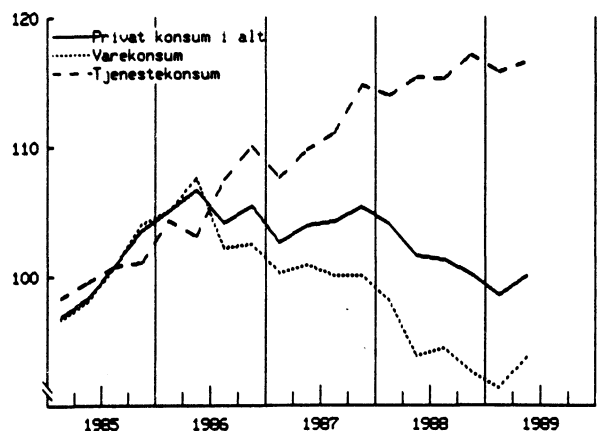
Lønnsglidningen, målt som timelønnsvekst inklusiv overtid fratrukket tariff tillegg, var for voksne arbeidere i LO/NHO-området 0,9 prosent fra 1.kvartal 1988 til 1.kvartal 1989. I løpet av 1988 avtok lønnsglidningen sterkt og den er nå på det laveste nivået som er registrert på 80-tallet. Dette bekrefter at den første innteksreguleringsloven har hatt den ønskede virkning på lønnsveksten.

Den foreløpige indeksen for voksne arbeidere i industrien viser en vekst på 5,6 prosent fra 2.kvartal 1988 til 2.kvartal 1989. I samme periode var veksten for menn 5,7 prosent og for kvinner 6,7 prosent: sammensetningseffekten bidro altså til at gjennomsnittlig lønnsøkning ble lavere enn for hver av undergruppene. Veksten er klart høyere enn det som følger av årets lønnsoppgjør, men dette skyldes økt bruk av overtid og andre tillegg.

PRIVAT KONSUM

Foreløpige tall fra det kvartalsvise nasjonalregnskapet viser at det private konsumet gikk opp med 1,5 prosent fra 1. kvartal til 2. kvartal 1989 etter justering for normale sesongsvingninger. Omslaget i 2. kvartal har sammenheng med at varekonsumet viser en positiv utvikling igjen, men mye av veksten kan forklares ved et unormalt lavt energiforbruk i 1. kvartal på grunn av den milde vinteren. Likevel er bunnen for privat konsum nå trolig nådd etter en

PRIVAT KONSUM
1985=100. Sesongjustert.

PRIVAT KONSUM				
Sesongjustert. Prosentvis volum- endring fra foregående kvartal				
	88.3	88.4	89.1	89.2
Varer	0,6	-1,9	-1,3	2,5
- varige	-1,6	-4,7	-0,7	2,5
- andre	1,1	-1,4	-1,4	2,5
Tjenester	-0,1	1,5	-1,1	0,7
- bolig-				
tjenester	1,2	0,9	0,6	0,8
- andre	-0,7	1,9	-2,0	0,7
Spesifisert konsum	0,4	-0,8	-1,2	1,9
- Nordmenns konsum i utlandet	-7,6	-6,0	-6,1	-3,3
- Utlendingers konsum i Norge	2,7	-1,9	0,1	3,8
Privat konsum	-0,3	-1,1	-1,6	1,5
- tendens 1)	-4,6	-4,1	-2,5	0,3

1) Endring i sesongjustert og
glattet serie.

nedgang som har pågått siden første halvår 1986. Denne nedgangen skyldtes alene utviklingen for varekonsumet, mens tjenestekonsumet har vært i vekst i hele perioden.

Det synes nå klart at konsumveksten i 1989 vil bli svakere enn tidligere anslått. For at anslaget fra Revidert nasjonalbudsjett om en nedgang i privat konsum på bare 1 prosent fra 1988 til 1989 skal slå til, må det private konsumet vokse med en årlig rate på 6 prosent gjennom andre halvår. Med uendret konsum resten av året vil derimot nedgangen bli på i overkant av 2 prosent.

Det er stor usikkerhet knyttet til utviklingen i husholdningenes disponible realinntekter, men det forventes bare en beskjeden utvikling fra 1988 til 1989. Dette henger sammen med flere forhold:

- Den svake utviklingen i innenlandsk etterspørsel de siste årene fører til en sterk nedgang i antall utførte timeverk fra 1988 til 1989. Dertil kommer at lønnsreguleringsloven antas å begrense den gjennomsnittlige timelønnsveksten til om lag 4 prosent. Med en prisstigning på 4,5 prosent vil derfor realverdien av lønnsinntektene gå klart ned.
- Den svake utviklingen på arbeidsmarkedet har imidlertid ført til økte utbetalinger av arbeidsledighets- og uføretrygd som i noen grad motvirker effekten av nedgangen i lønnsutbetalingene. Også økning i antall alderspensjonister med

krav på tilleggsytelser fra Folketrygden vil bidra til en realøkning i de offentlige overføringene til husholdningene.

- Både utlåns- og innlånsrentene har gått ned det siste året. Den sterke gjeldsoppbyggingen for husholdningene de siste årene bidrar likevel til et høyt nivå på nettorenteutgiftene også i 1989.

- Ved årets jordbruksoppgjør ble det tatt hensyn til de moderate tillegg lønnsstagerne hadde fått som følge av lønnsreguleringsloven. Dette sammen med at varehandelen for tiden har svake driftsresultat fører trolig til at utviklingen i husholdningenes andel av driftsresultatet vil gi svake vekstimpulser til utviklingen i husholdningenes disponible realinntekter.

Alt i alt peker dette i retning av at disponible realinntekter for husholdningene ikke vil endre seg vesentlig fra 1988 til 1989. Spareraten var på -2,8 prosent i 1988 og selv om den øker fra 1988 til 1989, er det høyst tvilsomt om den blir positiv.

Varekonsumet

Etter en sterk nedgang i årene 1986 til 1988 har kjøpene av varige konsumgoder flatet ut på et lavt nivå gjennom de tre siste kvartalene. De store kjøpene i årene 1985-86, lavere inntektsforventninger og en forholdsvis sterk vekst i driftskostnadene knyttet til bilhold kan ha bidratt til at nedgangen har blitt så langvarig.

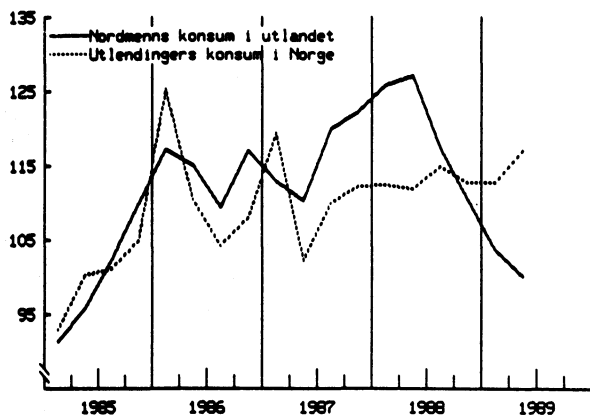
Også for ikke-varige goder er det nå tegn som tyder på at nedgangen kan være i ferd med å stoppe opp. Justert for normale sesongvariasjoner økte konsumet av disse godene med 2,5 prosent fra 1. til 2. kvartal. I første kvartal hadde husholdningene imidlertid et svært lavt forbruk av elektrisk og brensel på grunn av den unormalt høye middeltemperaturen dette kvartalet. På grunn av dette ble det en sterk vekst i energikonsumet fra 1. til 2. kvartal etter justering for normale sesongvariasjoner. Dersom sesongjustert energikonsum i 1. kvartal hadde vært som i 2. kvartal, ville konsumet av ikke-varige goder ha gått opp bare med om lag 1 prosent. Mens matvarekonsumet holdt seg uendret fra 1. til 2. kvartal, var det en viss vekst for drikkevarer og tobakk og klær og skotøy.

Tjenestekonsumet

I motsetning til varekonsumet fortsatte veksten i tjenestekonsumet etter at nedgangen i samlet privat konsum tok til. Gjennom slutten av 1988 og første halvår 1989 kan det imidlertid se ut som om dårligere økonomiske rammebetingelser for husholdningene har ført til at veksten i tjenestekonsumet har stoppet opp.

Konsumet av boligjenester utgjør en betydelig del av tjenestekonsumet. Siden konsumet av disse

KORREKSJONSPOSTER
1985=100. Sesongjustert.

tjenestene avhenger av boligbeholdningen, som er i stadig vekst som følge av at husholdningene har positive nettoinvesteringer i boligkapital, er en sikret et positivt vekstbidrag for tjenestekonsumet.

For hotell- og restauranttjenestene har en hatt en klar vekst fra andre halvår 1988 til første halvår 1989 etter justering for vanlige sesongeffekter. Dette kan ha sammenheng med et lavere utenlandskonsum og en økt tendens til at nordmenn ferierer innenlands. For diverse transporttjenester og helsetjenester har det vært en nedgang fra 1. til 2. kvartal.

Det har vært en klar nedgang for nordmenns konsum i utlandet og en klar oppgang for utlendingers konsum i Norge. Opplysninger fra Luftfartsverket viser at antall charterreiser fra Norge i årets første fire måneder lå mer enn 40 prosent under nivået for de tilsvarende måneder ifjor.

INVESTERINGER

Investeringer i oljeutvinning og rørtransport

Ifølge Statistisk sentralbyrås investeringsundersøkelse fra 2. kvartal 1989 er påløpte investeringskostnader til utvinning og rørtransport av råolje og naturgass for 1989 anslått til 33,6 milliarder kroner. Anslaget har holdt seg relativt stabilt de fire siste kvartalene. Anslaget ligger i verdi 13,4 prosent over det siste anslaget for 1988. Det er særlig kostnadene til feltutbygging som vil øke kraftig fra 1988.

For første gang er det innhentet anslag for 1990. For utvinning og rørtransport ialt ligger anslaget på 32,2 milliarder kroner, en nedgang på 4 prosent i verdi i forhold til det siste anslaget for 1989. Det er viktig å være klar over at de første anslagene er særlig usikre, og de blir gjerne endret etterhvert som tiden går. Tidligere anslag har alltid økt fra første til andre tellingstidspunkt, deretter har anslagene hatt en noe ulik utvikling. Anslaget for 1990 på 32,2 mil-

liarder kroner er det nest høyeste førsteanslaget som er innhentet. Det tyder på en fortsatt høy investeringsaktivitet knyttet til oljevirksomheten.

Påløpte *letekostnader* er anslått til 4,4 milliarder kroner i 1989, en økning på 6 prosent i forhold til 1988. Anslaget for 1990 er 4,5 milliarder kroner, en økning på 3 prosent i verdi fra 1989.

Antall boremeter var i de 7 første månedene av 1989 21 prosent lavere enn i samme periode i 1988, mens antall borefartøydøgn og antall påbegynte borehull var om lag uendret.

Påløpte investeringskostnader i *feltutbygging* er anslått til 24 milliarder kroner for 1989, en verdiokning på 22 prosent fra 1988. Anslagene for 1989 innebærer en kraftig vridning i fordelingen mellom varer og tjenester; varekostnadene antas å øke med hele 64 prosent i verdi fra 1988 til 1989, mens tjenestekostnadene reduseres med 12 prosent.

Sesongjustert holdt tjenestekostnadene seg om lag uendret fra 4. kvartal 1987 og fram til 2. kvartal 1988 på om lag 3 milliarder kroner. Deretter har tjenestekostnadene ligget på om lag 2,2 milliarder kroner; noe som tilsvarer gjennomsnittet av årsanslaget for 1989. Varekostnadene som har vist en kraftig vekst gjennom 1988 og inn i 1. kvartal 1989, ligger også an til å stabilisere seg; det sesongjusterte anslaget for 1. kvartal er omtrent 25 prosent av årsanslaget.

Også anslaget for produksjonsboring for 1989 innebærer en klar økning fra 1988. Anslaget utgjør 7 prosent av samlede feltutbyggingskostnader, et nivå som har vært stabilt de senere år.

Anslaget for påløpte investeringskostnader til feltutbygginger for 1990 er 21,6 milliarder kroner, en reduksjon i verdi på nesten 10 prosent. Anslaget preges i særlig grad av at tjensetekostnadene halveres i 1990. Anslaget for varekostnadene derimot viser fortsatt vekst i 1990, og anslaget på 15,2 milliarder kroner i verdi for 1990 er drøyt 15 prosent over anslaget for 1989.

Påløpte investeringskostnader til *felt i drift* er anslått til 3,7 milliarder kroner i 1989, om lag det samme nivået i verdi som i 1988. Anslaget ble nedjustert fra 4,9 milliarder kroner i forrige telling. Vanligvis har det vært produksjonsboring som har vært den dominerende investeringsposten for felt i drift, men i 1989 er posten dominert av store investeringskostnader på Ekofiskfeltet, idet det vil bli plassert en betongvegg rundt lagringstanken på feltet. Anslaget for 1990 er 3,9 milliarder kroner, en økning på drøyt 6 prosent i verdi.

Anslaget for påløpte investeringskostnader til *rørtransport* er mer enn fordoblet fra 1988 til 1989, men nivået er likevel beskjedent, bare drøyt 800 mill. kroner. I 1990-årene vil det igjen bli betydelige investeringskostnader i rørtransportsektoren, når arbeidet med rørledninger i forbindelse med Troll/Sleipner-utbyggingen tar til. Begynnelsen til dette ser en i det første anslaget for 1990, som øker

med nesten 160 prosent fra 1989, til et nivå opp mot 2 milliarder kroner.

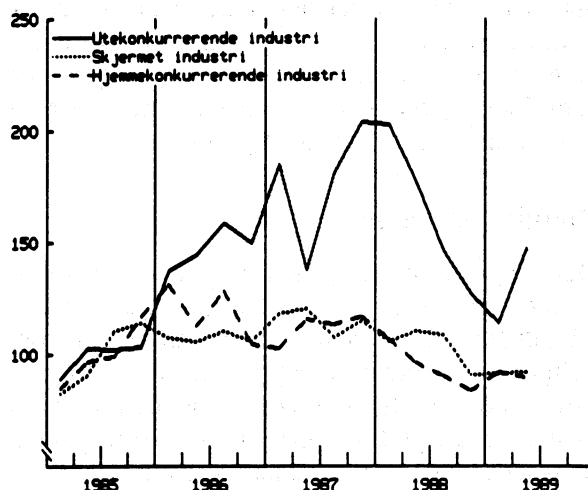
Industriinvesteringer

Investeringene innenfor industri og bergverk har vært i nedgang siden 1. kvartal 1988. De foreløpige KNR-tallene for 2. kvartal i år, som er basert på antatte investeringer fra SSBs investeringsundersøkelse for mai i år, viser sesongjustert en økning fra 1. kvartal. Investeringsundersøkelsen peker imidlertid i retning av en volumnedgang ned mot 25 prosent for året som helhet, noe som vil måtte innebære en fortsatt nedgang utover året. Men trekker vi ut raffineringsektoren, hvor utbyggingen på Mongstad er det helt dominerende prosjektet, indikerer tallene at den negative tendensen som begynte mot slutten av 1986 har stoppet opp. Selv etter denne langvarige nedgangen lå investeringsnivået for den øvrige industrien betydelig høyere enn ved den forrige investeringsbunnen i 1983.

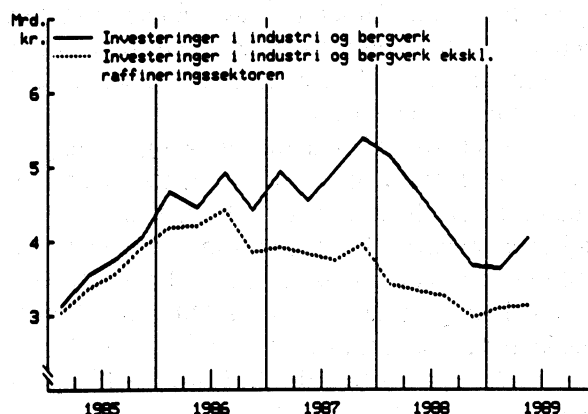
For industriens investeringer i bygninger og anlegg var det en økning både i 1. og 2. kvartal, etter et sterkt fall gjennom 1988. Investeringene i maskiner og transportmidler viste en mer beskjeden tendens til utflating, og det etter en mer moderat, men også mer langvarig nedgang fra slutten av 1986. Det var spesielt raffineringsektoren som trakk investeringene i bygninger og anlegg opp i det siste kvartalet, men også innenfor verkstedsproduksjonen har det vært betydelig vekst i slike investeringer. Investeringene i maskiner og transportmidler økte i flere konkurranseutsatte sektorer, men ikke i raffineringsektoren.

Investeringene i utekonkurrerende industri falt kraftig gjennom hele 1988, men nedgangen stanset

INVESTERINGER I INDUSTRI OG BERGVERK
1985=100. Sesongjusterte volumindekser.

INVESTERINGER I INDUSTRI OG BERGVERK
1987-priser. Sesongjustert.

INVESTERINGER I INDUSTRI OG BERGVERK				
Sesongjustert. Prosentvis volumendring fra foregående kvartal				
	88.3	88.4	89.1	89.2
Utekonk.	-17,4	-12,9	-10,3	29,0
Hjemmekonk.	-6,1	-7,6	9,8	-2,2
Skjermet	-1,4	-16,5	0,5	0,8
I alt	-10,7	-12,0	-1,2	11,2
- tendens 1)	-8,5	-7,9	-3,8	2,2
Bygninger og anlegg				
	-22,9	-14,2	4,1	21,0
Maskiner og transportmidler				
	-2,1	-10,7	-4,0	5,5
1) Vekst i sesongjustert og glattet serie.				

opp i første halvdel av 1989. Trekkes raffineringsektorens investeringer ut, har investeringene i den utekonkurrerende industrien vist en jevn, svak oppgang etter et sterkt fall fram til 1. kvartal 1988. Tendensen har vært klart positiv for alle sektorene utenom treforedling, hvor investeringene i de tre siste kvartaler har vist en svak utvikling slik at volumet (sesongjustert) nesten er halvert i forhold til de foregående tre kvartaler.

Etter tre år med en fallende underliggende tendens viste nedgangen i investeringene i den hjemmekonkurrerende industrien tegn til å flate ut i første halvår i år. Tendensen var svakest for investeringene i maskiner og transportmidler, mens investeringene i bygninger og anlegg flatet klart ut allerede mot slutten av fjoråret. I forhold til andre halvår i fjor, viste investeringene innenfor verkstedsproduksjonen og teko en svak økning i første halvår i år, mens det i trevareproduksjonen var markert nedgang.

Etter et markert fall fram til 4. kvartal i fjor, har også investeringene i den skjermede industrien fla-

tet ut i årets to første kvartaler. Et betydelig fall i investeringene innenfor grafisk produksjon har blitt oppveid av en tilsvarende økning i næringsmiddelindustriens investeringer. For skjermindustri som helhet er det investeringene i bygninger og anlegg som flatet ut, mens investeringene i maskiner og transportmidler har fortsatt å gå ned.

Boliginvesteringer

Den negative underliggende tendensen i boliginvesteringene de siste to åra har fortsatt gjennom første halvår i år. Den sesongjusterte igangsettingen av boliger var forholdsvis høy i 1. kvartal, trolig på grunn av den milde vinteren, men avtok sterkt i april og mai. I juni og juli var det en markert økning igjen, men dette henger delvis sammen med at det ble registrert igangsatt flere hybelbygg med små studenthybler, slik at man bare i liten grad finner økningen igjen for igangsatt areal.

Husbankens rammer for oppføringslån til nye boliger er i 1989 foreløpig 34 prosent høyere enn fjorårets ramme. Fordelingen av rammen over året er betydelig forandret slik at det ble en vekst på 135 prosent i innvilgete husbanklån i første halvår i år i forhold til samme halvår i fjor.

Mens det i første halvår ble satt igang bygging av 11 600 boliger, ble det i samme periode innvilget husbanklån til 14 200 boliger. Husbanken har nylig skjerpet kravene til hvor raskt igangsettingen av lån må følges opp av igangsetting av boliger. Det store antall boligprosjekter som har fått innvilget husbanklån, men som ennå ikke er registrert igangsatt, er en faktor som kan bidra til å snu utviklingen i igangsettingen i de kommende måneder.

Utviklingen i utlåne fra Husbanken i resten av året er en annen vesentlig faktor. Til tross for den store tildelingen i første halvår har tallet på søknader om husbanklån holdt seg oppe. Køen, som bare

er blitt ubetydelig redusert siden årsskiftet, var på 23 000 boliger ved utgangen av juni.

De vedtatte rammer for andre halvår vil imidlertid innebære en nedgang på 28 prosent fra samme tid i fjor. Det er på den annen side kommet signaler om rammeøkninger som vil innebære at nedgangen bare blir på om lag 8 prosent. Spesielt om lånerammen blir opprettholdt på et høyt nivå i andre halvår er det naturlig å tro på en viss oppgang i igangsettingstallene utover høsten.

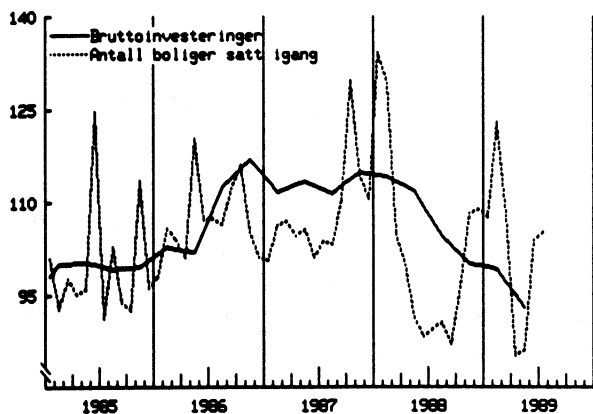
Også nedgangen i utlånsrentene den siste tiden og utsiktene til et svakt oppsving i produksjon og inntekt for store inntektstakergrupper kan trekke i retning av økt igangsetting i tiden som kommer. Det kan dessuten virke som om bunnen i bruktmarkedet er nådd, og at priser og omsetning nå svakt er iferd med å ta seg opp. Dette kan i såfall bidra til at private entreprenører i større grad tør sette igang med nybygging, enn hva tilfellet har vært i det siste. Fremdeles er det imidlertid en god del usolgte boliger, noe som utvilsomt virker dempende på aktiviteten.

Investeringer i andre fastlandssektorer

Nedgangen som startet i andre halvår i fjor for investeringene i andre vareproduserende næringer enn oljevirksomhet og industri, fortsatte i første halvår i år. Det er særlig investeringene i kraftanlegg som har gått ned. Investeringene i privat tjenesteyting (utenom boliger) har vist en jevn nedgang helt fra 3. kvartal i 1986, og også her fortsatt nedgangen i første halvår i år.

Investeringene i offentlig forvaltning gikk ned med 14,5 prosent i årets 1. kvartal målt i volum i forhold til samme kvartal året før. Informasjonsgrunnlaget bak anslaget for 1. kvartal er nå betydelig bedre enn i forrige konjunkturrapport. Nedgangen fra 1. kvartal i fjor var sterkest i statsforvaltningen, men også i kommuneforvaltningen kan det

BOLIGINVESTERINGER OG -IGANGSETTING
1985=100. Sesongjustert.

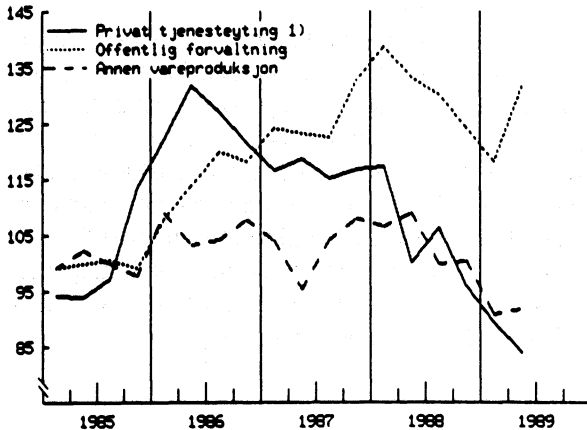

INVESTERINGER I ANDRE FASTLANDSSEKTORER

Sesongjustert. Prosentvis volumendring fra foregående kvartal

	88.3	88.4	89.1	89.2
Annen vareproduksjon	-8,3	0,5	-9,4	0,9
Boliger	-6,6	-4,2	-0,8	-6,4
Privat tjenesteyting	6,3	-9,8	-6,9	-6,0
Offentlig forvaltn.1)	-2,6	-4,5	-4,7	11,1

1) Basert på meget usikker sesongjustering.

INVESTERINGER I ANDRE FASTLANDSSEKTORER
1985=100. Sesongjustert.

1) Innenlandsk privat tjenesteyting utenom boligjenester.

ligge an til en markert nedgang. I statsforvaltningen steg investeringene innenfor helsetjenesten klart, mens det var sterk nedgang både for undervisning og forskning og annen statelig tjenestevirksomhet. I kommuneforvaltningen synes investeringsnedgangen å være sterkest innenfor helsetjenester, men det var også markert nedgang for annen kommunal tjenesteyting. Innenfor undervisning og forskning var det en svak økning.

Anslaget for offentlig forvaltnings investeringer i 2. kvartal tyder på en svak volumnedgang i forhold til samme kvartal året før. Nedgangen i de kommu-

nale investeringer har fortsatt, mens det har vært en kraftig økning innen statsforvaltningen. Dette siste henger i en viss grad sammen med fremskyndet igangsetting av statlige byggeprosjekter som er en del av myndighetenes arbeidsmarkedstiltak.

UTENRIKSØKONOMI

Driftsbalansen

Driftsregnskapet overfor utlandet, som har vist underskudd siden begynnelsen av 1986, viste et overskudd på 2,8 milliarder kroner for første halvår 1989. Første halvår 1988 var det et underskudd på 11,6 milliarder kroner. Regnet uten nettoeksport av eldre skip og import av nybygde skip, var overskuddet 10,2 milliarder kroner første halvår i år.

Overskuddet på driftsbalansen første halvår 1989 skyldes et overskudd på vare- og tjenestebalansen på 16,4 milliarder kroner, mens rente- og stønadsbalansen viser et underskudd på hele 13,6 milliarder kroner. Sammenlignet med første halvår i fjor styrket vare- og tjenestebalansen seg med 18,1 milliarder kroner. Dette skyldes i hovedsak utviklingen av varebalansen, men også tjenestebalansen bidro positivt.

Underskuddet på handelsbalansen for tradisjonelle varer er 13,4 milliarder kroner første halvår 1989. Sammenlignet med første halvår 1988 ble un-

DRIFTSBALANSEN 1)
Milliarder kroner

	Utenriksregnskap				Kv.nasj.regnskap			
	Verdi				Endring fra første halvår 88 til første halvår 89			
	88.3	88.4	89.1	89.2	Verdi	Verdi	Volumbidrag	Prisbidrag
Vare- og tjenestebalansen	-0,2	-2,4	7,8	8,6	18,1	18,6	16,4	2,2
Skip, oljeplattformer og moduler 2)	-1,2	-5,3	-3,3	-3,3	-3,2	-3,2	-1,1	-2,1
Råolje og naturgass	11,2	12,1	16,8	18,2	10,5	10,5	8,3	2,2
Tradisjonelle varer	-8,2	-9,2	-6,5	-6,9	9,4	9,3	7,5	1,8
Tjenester	-2,0	-0,0	0,8	0,6	1,5	2,0	1,6	0,4
Rente- og stønadsbalansen	-5,0	-4,5	-7,0	-6,6	-3,7	-3,7
Driftsbalansen	-5,2	-7,0	0,8	1,9	14,4	14,9
-utenom nettoeksport av eldre skip og import av nye skip	-3,5	-1,2	4,8	5,4	18,0	18,4

1) Tallene fra kvartalsvis nasjonalregnskap er ikke avstemt mot utenriksregnskapet for første halvår 1989.

2) Inklusive direkte eksport og import av varer ved oljevirkosheten.

derskuddet redusert med 9,4 milliarder kroner, både som følge av redusert import og økt eksport i volum og økte priser på tradisjonelle norske eksportvarer som metaller, treforedlingsprodukter og kjemiske råvarer.

Det var en nettoimport av skip, oljeplattformer og moduler på 6,6 milliarder kroner første halvår 1989. Sammenlignet med samme periode i 1988 økte nettoimporten med 3,2 milliarder kroner. Ifølge kvartalsvis nasjonalregnskap skyldes 2,2 milliarder kroner prisutviklingen.

Overskuddet på handelsbalansen for råolje og naturgass økte med 10,5 milliarder kroner fra første halvår 1988 til første halvår 1989. Økningen skyldes en fortsatt betydelig vekst i eksportvolumet av råolje, men også prisutviklingen bidro positivt. En økning i prisen på råolje mer enn oppveiet en nedgang i prisen på naturgass.

Handelsstatistikkens tall for juli for utenrikshandelen med varer utenom skip og oljeplattformer viste et overskudd på hele 4,6 milliarder kroner mot et overskudd på 1,2 milliarder kroner samme måned i fjor. Dersom en også holder eksport av råolje og naturgass utenfor var det et underskudd på varebalansen på 1,1 milliarder kroner mot et underskudd på 2,6 milliarder kroner samme måned i fjor. Dette indikerer at styrkingen av handelsbalansen for tradis-

jonelle varer har fortsatt også inn i 3.kvartal i år sammen med en fortsatt betydelig økning i eksportverdien for råolje.

Tallene for første halvår 1989 er hentet fra det siste reviderte utenriksregnskapet. Eksport- og importtallene i kvartalsvis nasjonalregnskap ble beregnet før utenriksregnskapet forelå, og er derfor ikke avstemt mot de nye utenriksregnskapstallene. Dekomponeringen av endringer på handelsbalansen fra første halvår 1988 til første halvår 1989 i volum- og prisbidrag er basert på kvartalsvis nasjonalregnskap. Som det framgår av tabellen berører dette først og fremst tjenestebalansen.

Eksport av tradisjonelle varer

Etter en relativt svak utvikling i volumet av den tradisjonelle vareeksporten siden sommeren 1988, var det en betydelig vekst fra 1. til 2.kvartal i år. Ifølge sesongjusterte tall sto varer fra hjemmekonkurrerende industri for over halvparten av veksten, men også varer fra utekonkurrerende industri bidro vesentlig. Det har vært en nedgang i eksportvolumet av varer fra skjermet industri så langt i år, mens veksten gjennom 1988 for primærnæringsvarer og elektrisitet har fortsatt.

EKSPORT ETTER LEVERENDE SEKTOR

Sesongjustert. Prosentvis endring fra forrige kvartal

	Mrd. kr 1988	Volumendring				Prisendring			
		88.3	88.4	89.1	89.2	88.3	88.4	89.1	89.2
Skip, oljeplattformer og moduler (nybygde og eldre) ¹⁾	5,9	35,4	90,9	-45,5	-25,7	7,6	10,8	-6,6	11,0
Råolje og naturgass	48,5	8,6	8,8	9,6	1,9	-5,8	-10,0	24,4	11,1
Tradisjonelle varer	97,7	3,7	-4,0	0,3	12,0	2,5	2,9	3,6	-1,2
Primærnæringsvarer	4,8	12,4	9,4	-0,6	8,2	-4,4	-1,2	-5,1	-5,0
Utekonk. ind. varer	49,5	5,2	-10,1	1,3	7,7	4,3	6,7	5,9	2,7
Hjemmekonk. ind. varer	32,0	-3,5	-0,3	0,4	19,8	2,1	-0,6	3,6	-3,6
Skjermede ind. varer	11,0	12,3	7,4	-5,0	-2,3	-1,6	2,1	-2,7	-0,9
Elektrisk kraft	0,5	95,3	-23,6	27,9	159,9	10,8	-8,6	-14,0	-29,6
Tjenester	61,0	2,7	-0,5	4,1	2,7	1,6	4,3	3,1	1,1
Eksport i alt	213,1	5,3	2,6	2,4	5,4	0,2	0,1	6,8	3,2
- tendens ²⁾		2,7	3,3	3,5	3,1	0,1	0,2	8,1	3,3

1) Inklusive direkte eksport av varer ved oljevirkosomhet.

2) Vekst i sesongjustert og glattet serie.

EKSPORTMARKEDSANDELER

Endringene i norsk industris eksportmarkedsandeler kan belyses ved å sammenligne eksportveksten av hver vare (utenom skip og oljeplattformer) med den generelle importveksten i våre eksportmarkeder, veid sammen med landenes andel av norsk eksport av varen.

Målt på denne måten tapte industrien markedsandeler i betydelig grad i perioden 1984-1986. Omslaget fra slutten av 1986 må først og fremst tilskrives konjunkturomslaget i utlandet, men også devalueringen av norske kroner i mai 1986 må ha gitt et positivt bidrag. Tilsvarende må den høye lønnsveksten og kostnads- og kapasitetseffekter av arbeidstidsforkortelsen i januar 1987 ha bidratt til at markedsandelene svekket seg noe igjen gjennom 1987 og første halvår 1988.

For varene fra utekonkurrerende industri ble virkningen av det internasjonale konjunkturoppsvinget fra slutten av 1986 forsterket av lagerbevegelser mellom de norske produsentene og deres utenlandske kunder. Denne industrien er sterkt kapital- og energiintensiv, og utviklingen i energipriser og rentekostnader har generelt større betydning enn utviklingen i lønnskostnader. Devalueringen betydde derfor mer for denne industriens konkurransevne enn virkningene av den etterfølgende sterke lønnsveksten og arbeidstidsforkortelsen. Den svake eksportutviklingen mot slutten av 1988 kan langt på vei forklares med kapasitetsskanker innenfor sektoren.

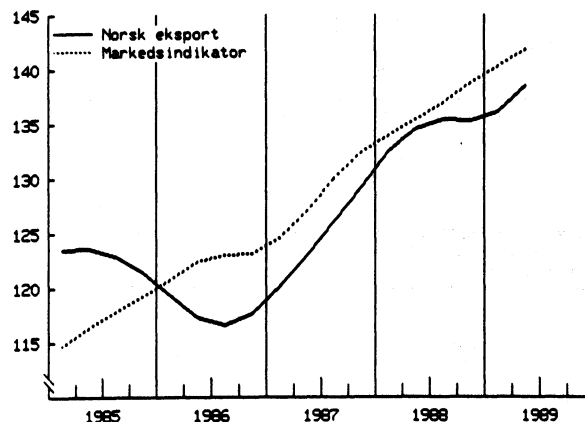
For den øvrige industrieksporten, som er relativt arbeidsintensiv og der verkstedprodukter utgjør en stor andel, ble de positive virkningene av devalueringen snart motvirket av den etterfølgende kostnadsveksten. Markedsandelene tok imidlertid til å øke igjen fra slutten av 1988, blant annet fordi den lave lønnsveksten etter at lønnsloven trådte i kraft våren 1988 bidro til å bedre de norske bedriftenes konkurransevne.

Foruten endringene i de relative kostnadene har trolig den ulike konjunkturutviklingen mellom Norge og våre samhandelsland hatt betydning for markedsandelene. Under den norske høykonjunkturen i årene 1984-87 rettet de norske bedriftene en større andel av sin kapasitet mot hjemmemarkedet, der lønnsomheten var høyest. Etter at konjunkturtilbakeslaget satte inn i norsk økonomi, samtidig som oppgangen forsterket seg i utlandet, har bedriftene vridd sine leveranser i motsatt retning. Den høye kapasitetsutnyttningen i utlandet kan ha gitt åpning for mange bedrifter som i utgangspunktet ikke var konkurransedyktige.

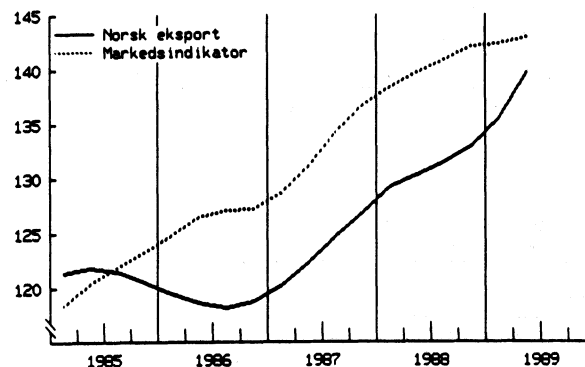
I den grad det bare er vridninger i markedsvekst og kapasitetsutnyttelse som har bidratt til de økte eksportmarkedsandelene gjennom det siste året, og ikke grunnleggende forbedringer i de norske bedriftenes konkurransevne, kan gevinsten være forbigående.

ende. På den annen side så har vi neppe sett den fulle positive virkningen av den lavere kostnadsveksten for de norske bedriftene ennå.

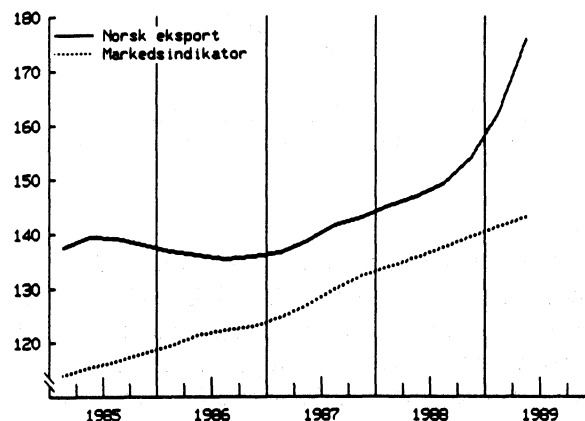
NORSK EKSPORT AV UTEKONKURRERENDE INDUSTRIVARER OG EKSPORTMARKEDSUTVIKLINGEN
Sesongjusterte og glattede volumtall, 1980=100

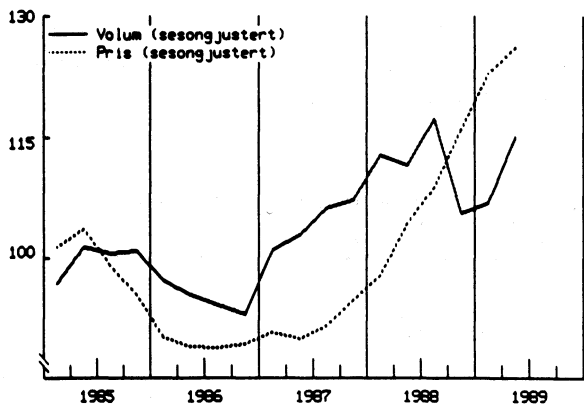
NORSK EKSPORT AV TRADISJONELLE INDUSTRIVARER OG EKSPORTMARKEDSUTVIKLINGEN
Sesongjusterte og glattede volumtall, 1980=100

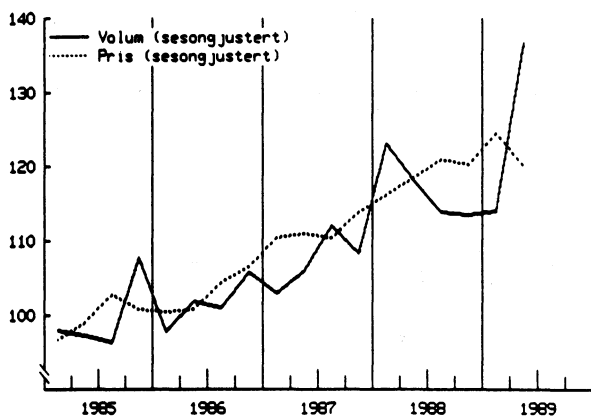
NORSK EKSPORT AV VERKSTEDPRODUKTER EKSKL. SKIP OG OLJEPLATTFORMER OG EKSPORTMARKEDSUTVIKLINGEN
Sesongjusterte og glattede volumtall, 1980=100

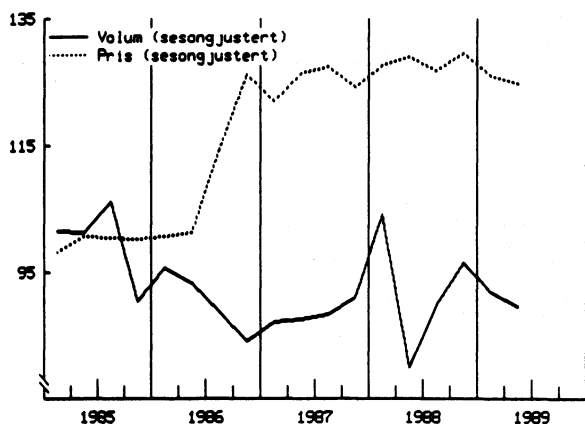
EKSPORT AV UTEKONKURRERENDE VARER
(utenom råolje og naturgass). Indekser 1985=100.

EKSPORT AV HJEMMEKONKURRERENDE VARER
(utenom skip, oljeplattformar og moduler (nybygde og eldre)). Indekser 1985=100.

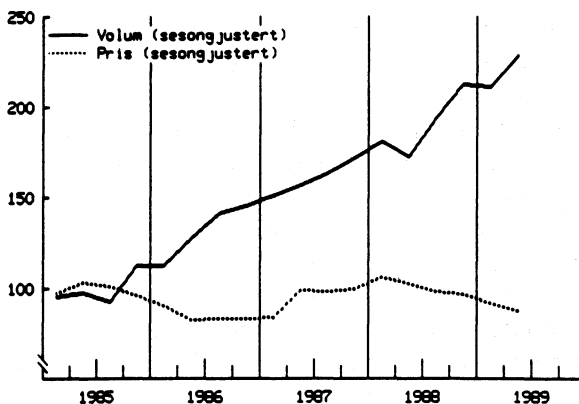

EKSPORT AV SKJERMEDE VARER
Indekser 1985=100.

For primæreringsvarene har forhold på tilbuds-siden hatt en avgjørende betydning. Denne varegruppen domineres av fersk og kjølt fisk, og ekspansjonen i oppdrettsnæringen har ført til en betydelig vekst i tilbudet de senere år. Denne tilbudsvæksten har i noen grad gått på bekostning av pri-

EKSPORT AV PRIMÆRERINGSVARER
Indekser 1985=100.

sene som har vært i nedgang siden begynnelsen av 1988.

Det meste av veksten i eksportvolumet av varer fra utekonkurrerende industri fra 1. til 2.kvartal i år kommer fra raffinerte oljeprodukter og metaller. Utviklingen for raffinerte oljeprodukter kan forklares med en forutgående nedtrapping på Mongstad i forbindelse med sammenkoblingen mellom den gamle og den nye delen av anlegget.

Når metalleksporten har økt, til tross for at store deler av denne industrien i lang tid har operert på kapasitetsgrensen og at varelagerne er lave, kan det delvis forklares med at veksten har kommet innenfor den delen av næringen som fortsatt hadde rom for økt kapasitetsutnyttelse, særlig jern- og stålindustrien. Etter en betydelig nedgang i eksportvolumet for jern og stål fra 4.kvartal 1988 til 1.kvartal i år, var eksportvolumet i 2.kvartal tilbake på nivået i 4.kvartal 1988 igjen. Imidlertid har også eksporten av aluminium økt betydelig gjennom begge de to første kvartalene i år. I tillegg til en viss vekst i produksjonen kan svak etterspørsel innenlands ha bidratt til økt eksport ved at kapasitet er blitt frigjort fra leveranser til hjemmemarkedet til eksportmarkedene. Videre kan utsiktene til en nedgang i aluminiumsprisene på spot-markedet ha gjort at norske produsenter valgte å bygge varelagerne ytterligere ned før prisnedgangen slo igjennom også på kontraktmarkedet. Norsk eksport av aluminium baseres i hovedsak på langsiktige kontrakter, og prisene viste en relativt beskjeden vekst fra 1. til 2.kvartal sammenlignet med utviklingen gjennom fjoråret. Inngåtte eksportkontrakter tyder imidlertid på fortsatt høyt prisnivå på norsk aluminium gjennom resten av 1989.

Markedssituasjonen for metaller er noe uklar. Høye investeringer hos våre viktigste handelspartnere bidrar positivt, siden metaller benyttes som varelager ved produksjon av investeringsvarer. Lavere vekst i prisene indikerer imidlertid at presset i markedet er redusert, og en forventet lavere vekst internasjonalt vil kunne slå relativt sterkt ut for disse konjunkturfølsomme varene.

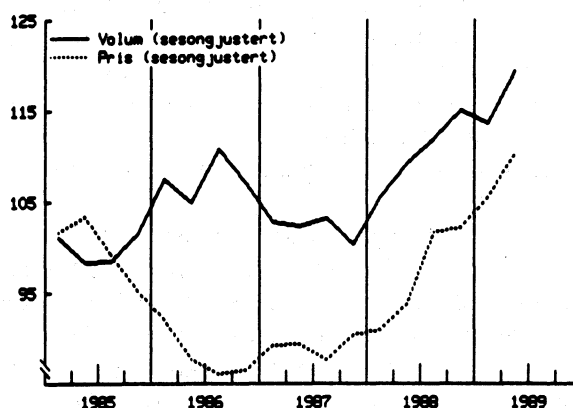
Etter en svak utvikling i eksportvolumet for varer fra hjemmekonkurrerende industri siden 2.kvartal 1988, førte en betydelig vekst fra 1. til 2.kvartal i år til et rekordhøyt nivå på eksportvolumet. Denne veksten skyldes hovedsaklig et betydelig oppsving for verkstedprodukter som maskiner og metallvarer. Selv om det for disse varene samtidig var en nedgang i eksportprisene, økte eksporten i verdi med hele 13,3 prosent fra 1. til 2.kvartal i år. Det var en økning i eksportvolumet og en nedgang i eksportprisene fra 1. til 2.kvartal også for de fleste av de øvrige hjemmekonkurrerende industrivarene.

Nedgangen i eksportvolumet for skjermede industrivarer fra 4.kvartal i fjor til 1.kvartal i år fortsatte inn i 2.kvartal ifølge sesongjusterte tall. Også prisutviklingen har vært svak så langt i inneværende år. Denne varegruppen domineres av foredlete jordbruksprodukter og markedsveksten avhenger i vesentlig grad av konsumutviklingen hos våre viktigste handelspartnere.

Import av tradisjonelle varer

Nedgangen i importen av tradisjonelle varer siden begynnelsen av 1986 ble brutt av en økning fra 1.

IMPORT AV UTEKONKURRERENDE VARER (utenom råolje). Indekser 1985=100.

til 2.kvartal 1989. Denne økningen kan langt på vei forklares med import av militært utstyr, men også importen av utekonkurrerende industrivarer fortsatte å øke etter en midlertidig nedgang i 1.kvartal i år. Økningen for de utekonkurrerende varene må blant annet ses i sammenheng med økningen i innenlandsk produksjon og behovet for vareinnsats. Det er også ventet en viss gjenoppbygging av import-

IMPORT ETTER LEVERENDE SEKTOR
Sesongjustert. Prosentvis endring fra forrige kvartal

	Mrd. kr	Volumendring				Prisendring			
		1988	88.3	88.4	89.1	89.2	88.3	88.4	89.1
Skip, oljeplattformer og moduler (nybygde og eldre)1)	16,0	-31,0	195,8	-42,8	-12,7	12,9	6,2	8,2	3,3
Råolje og naturgass	0,8	33,1	-24,3	-38,7	57,2	-1,2	-9,0	21,1	3,1
Tradisjonelle varer	137,6	-4,9	-3,2	-0,6	5,6	3,5	1,3	-0,9	1,4
Primærnæringsvarer	5,5	-2,3	-5,0	8,0	-0,7	3,4	3,3	-4,5	5,4
Utekonk. ind. varer	28,0	2,5	2,9	-1,3	5,1	8,4	0,6	3,2	4,5
Hjemmekonk. ind. varer	89,6	-7,7	-4,4	-0,5	1,0	2,1	1,3	-2,2	-0,4
Skjermede ind. varer	7,7	-1,1	1,1	2,8	2,9	3,1	1,0	-2,7	1,4
Transportmidler	6,6	2,1	-18,5	-14,0	117,5	1,0	-0,1	3,2	0,2
Elektrisk kraft	0,1	-75,5	8,5	50,6	-72,5	19,9	-11,7	-5,6	18,4
Tjenester	63,1	0,6	-3,7	2,2	-1,5	3,6	1,1	2,4	3,2
Import i alt	217,5	-4,6	4,6	-4,8	2,3	3,7	3,4	-0,2	1,6
- tendens 2)		-1,6	-1,0	-0,7	0,1	4,6	1,9	1,1	1,8

1) Inklusive direkte import av varer ved oljevirkosomhet.
2) Vekst i sesongjustert og glattet serie.

HJEMMEMARKEDSANDELER

På hjemmemarkedet for tradisjonelle industrivarer tapte norske produsenter gjennomgående markedsandeler over hele perioden 1979-1986. Fra og med høsten 1986 har imidlertid industrien vunnet andeler på hjemmemarkedet. Som for eksporten, må omslaget ses i sammenheng med devalueringen i mai samme år.

Den etterfølgende høye lønnsveksten og arbeidstidsforkortelsen virket negativt også på industriens konkurransevne på hjemmemarkedet, noe som kan forklare svekkelsen gjennom 1987. Årsgjennomsnittet viser likevel en økning i hjemmemarkedsandelen fra 1986 til 1987 som følge av overheng.

Den betydelige økningen i hjemmemarkedsandelene de tre siste kvartalene i 1988 kan blant annet forklares med virkninger av lavere kostnadsvekst for de norske bedriftene som følge av inntektsreguleringsloven. For de deler av industrien der det var kapasitet og mangel på arbeidskraft som hadde virket begrensende på produksjonen i 1987, kan også nedgangen i innenlandsk etterspørsel gjennom 1988 ha hatt betydning, ved at de norske bedriftene til gitt kapasitet kunne dekke en større del av markedet. Høy markedsvekst i utlandet kan dessuten ha ført til at de utenlandske bedriftene fikk mindre ledig kapasitet til å betjene det norske markedet, der lønnsomheten dessuten var redusert pga. den svake etterspørselen.

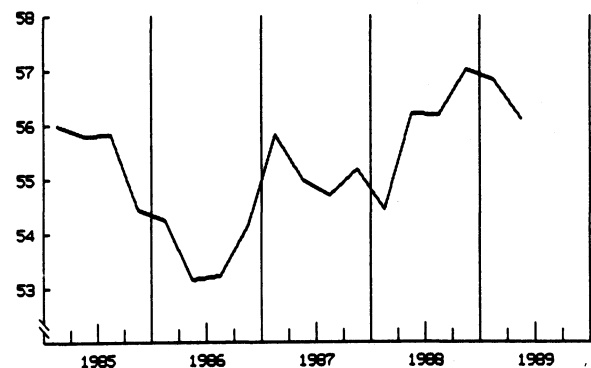
Gjennom 1989 har hjemmemarkedsandelene på ny falt noe for de fleste varegruppene. En kan ikke se bort fra at det er flere år med dårlig lønnsomhet hos bedrifter som hovedsaklig har produsert for hjemmemarkedet som etter hver har ført til hel sanering av ulønnsom produksjon. For enkelte va-

regrupper, slik som kjemiske råvarer og verkstedprodukter, kan en imidlertid også peke på mere spesielle årsaker.

Tar en hensyn til at en i verkstedindustrien utfører leiearbeid for andre bedrifter, fortsatte vinsten av markedsandeler for denne sektoren. Bruken av leiearbeid er særlig vanlig for leveranser rettet mot oljesektoren, dvs. at deler av denne industrien kan ha forsterket sin avhengighet av oljevirkomheten i løpet av det siste året.

Hjemmemarkedsandelen for tradisjonelle industrivarer ialt lå i 2.kvartal i år fortsatt på linje med gjennomsnittet for 1988. Som for eksportmarkedsandelene er neppe virkningen av bedringen i konkurransevnen det siste året ennå helt uttømt. På den annen side er det en naturlig konsekvens av økt internasjonal spesialisering og arbeidsdeling at industrien taper hjemmemarkedsandeler. Det er derfor liten grunn til å vente at dagens markedsandeler kan opprettholdes på noe lenger sikt.

HJEMMEMARKEDSANDEL FOR TRADISJONELLE INDUSTRIVARER
Sesongjusterte volumandeler

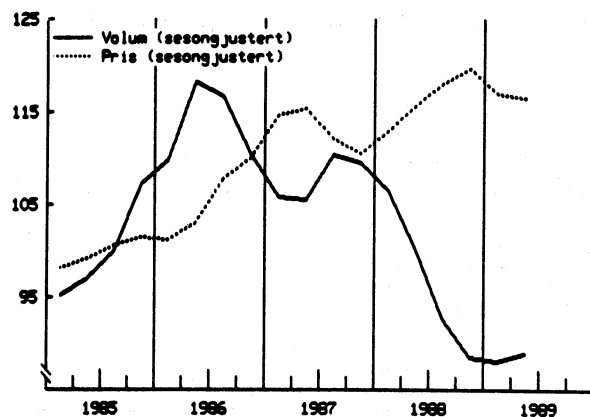

MARKEDSANDELER FOR IMPORTKONKURRERENDE VARER Volumandeler. Sesongjusterte kvartalstall

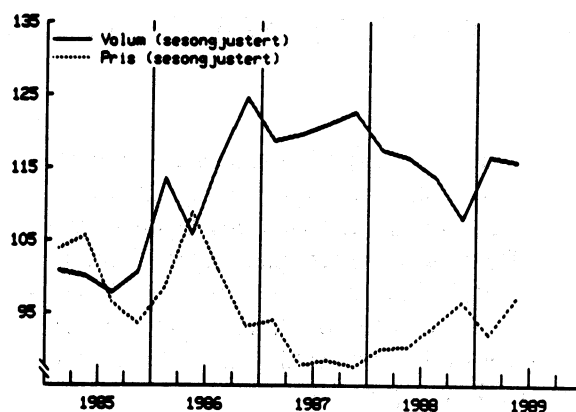
	1985	1986	1987	1988	88.3	88.4	89.1	89.2
Næringsmidler	92,0	91,2	91,3	90,4	90,0	90,0	89,7	89,5
Nytelsesmidler	80,4	79,3	80,2	81,4	79,5	82,8	79,7	81,0
Tekstil- og bekl.varer	23,2	21,2	21,1	21,2	20,6	21,2	19,8	19,4
Trevarer	74,3	71,6	72,2	74,9	75,6	77,2	77,3	76,7
Kjemiske og min.produkt	41,9	41,5	40,6	40,7	39,8	41,2	40,2	40,6
Grafiske produkter	92,3	91,7	91,0	91,3	91,8	91,4	91,6	91,4
Bergverksprodukter	73,4	75,9	73,7	73,1	75,0	71,9	72,1	76,0
Treforedlingsprodukter	66,2	66,7	67,5	65,2	65,1	65,5	66,7	65,9
Kjemiske råvarer	48,6	43,8	44,0	42,3	42,1	45,3	46,9	32,3
Raffinerte oljeprodukter	64,5	58,0	62,7	58,6	60,2	47,8	47,8	50,7
Metaller	26,7	30,0	33,4	28,8	26,2	32,3	33,1	27,8
Andre verkstedprodukter	31,6	29,6	31,8	34,0	35,8	36,0	35,2	34,9
Trad. industrivarer ialt	55,5	53,7	55,2	56,0	56,2	57,0	56,8	56,1

Markedsandelene angir forholdet mellom leveranser på hjemmemarkedet fra norske produsenter i volum og samlet anvendelse innenlands der også importvolumet inngår.

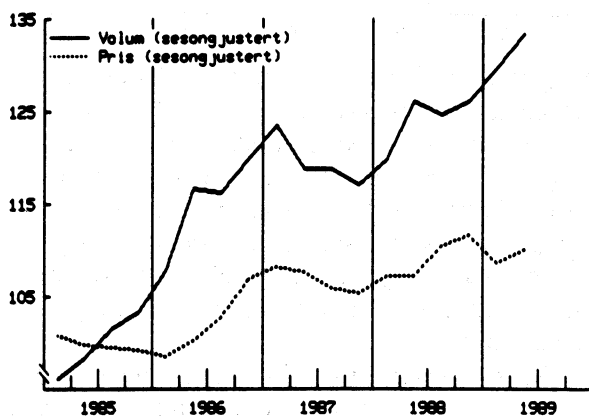
IMPORT AV HJEMMEKONKURRERENDE VARER
(utenom skip, oljeplattformer og moduler (nybygde og eldre)).
Indekser 1985=100.

IMPORT AV PRIMÆRNÆRINGSVARER
Indekser 1985=100.

IMPORT AV SKJERHEDE VARER
Indekser 1985=100.

varelagrene framover som nå er på et lavt nivå. Lagerstatistikken viste imidlertid fortsatt nedgang fra 4.kvartal 1988 til 1.kvartal i år for importvarer i alt.

Nedgangen i importvolumet av hjemmekonkurrende industrivarer ser nå ut til å stanse opp, og utviklingen framover vil avhenge av både utviklingen i innenlandsk etterspørsel og innenlandske produsenters konkurranseevne. Veksten i lønnskostnader pr. produsert enhet (LPE) vil bli betydelig lavere i Norge enn i de fleste av våre viktigste samhandelsland i år ifølge prognoser fra OECD. I 1988 var veksten i LPE omtrent på samme nivå som gjennomsnittet i OECD, men både Sverige, USA og Storbritannia hadde en høyere vekst enn Norge.

Etter en nedgang i importprisene for tradisjonelle varer under ett fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år, var det på ny en økning fra 1. til 2. kvartal. Prisøkningen var betydelig for primærnæringsvarer og utekonkurrende varer, mens det var en prisnedgang for hjemmekonkurrende varer. For de øvrige gruppene var prisveksten moderat.

AVSTEMMINGSFEIL VED SESONGJUSTERING OG GLATTING AV KNR-TALLENE

Det kvartalsvise nasjonalregnskapet utarbeides som et avstemt, ikke-sesongjustert regnskap, der en søker å registrere de faktiske transaksjoner i hvert kvartal. De fleste tallseriene på detaljert regnskapsnivå viser derfor klare sesongsvingninger. Disse seriene blir sesongjustert og deretter summert sammen med de øvrige seriene til totalstørrelsene BNP, innenlandsk etterspørsel, mv.

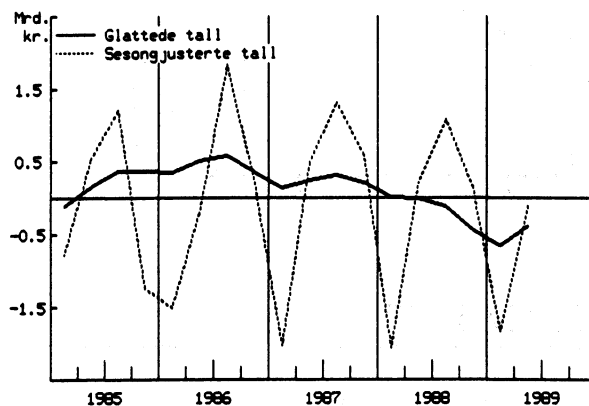
Om seriene skal sesongjusteres og etter hvilken metode avgjøres for hver serie for seg. Dette gir det beste resultatet for hver serie, men metoden sikrer ikke at regnskapstallene fortsatt er avstemt etter sesongjusteringen, dvs. at sum tilgang på varer og tjenester er lik sum anvendelse. Det skyldes at valg av metode ofte er et enten/eller valg og at hver av seriene som inngår på tilgang og anvendelsessiden har en helt unik sammensetning av enkeltvarer.

Utviklingen i den beregnede avstemmingsfeilen er vist på figuren ovenfor. Avviket har vi valgt å plassere på anvendelsessiden, sammen med investeringene i varelagre, fordi vi antar at sesongjustering av lagerendringer er særlig usikker.

Figuren viser at seriene ikke er sesongjustert på en helt konsistent måte. For alle 1.kvartal er avviket negativt, dvs. at tilgangssiden enten mer nedjustert eller mindre oppjustert enn anvendelsessiden. En motsatt tendens finner vi for de andre kvartalene, særlig for 3.kvartal. Tendensen til store negative avvik for 1.kvartal går helt tilbake til 1978, som er det første året med KNR-tall, mens tendensen til positive avvik var størst for 2.kvartal fram til 1983/84.

Figuren viser også avstemmingsfeilen for de glattede sesongjusterte tallene, omtalt som "underliggende tendens". Også her finner vi spor av systematikk i kvartalsavvikene, men avvikene er bety-

AVSTEMMINGSFEIL VED SESONGJUSTERING OG GLATTING AV KNR-TALLENE. 1987-priser.

delig redusert; jevnt over utgjør de mindre enn 1/4 prosent av BNP på kvartalsbasis.

Fortegnet på avviket sier ikke noe om det er tilgang eller anvendelse som er mangelfullt sesongjustert. Dessuten viser det bare nettoeffekten av justeringene, det kan altså være at både tilgang og anvendelsessiden er justert for lite eller for mye i samme retning, men at den ene siden er mer feiljustert enn den andre.

Det at avviket for de glattede tallene er så beskjedent som det er kan tas som en indikasjon på at sesongjusteringen og glattingen sett under ett er gjennomført på en rimelig konsistent måte, til tross for at seriene er behandlet hver for seg. Dermed øker også sannsynligheten for at de er justert på en riktig måte, dvs. at de glattede, sesongjusterte tallene gir et godt bilde av den underliggende tendensen i tallene. Systematikken i avvikene for de sesongjusterte tallene gir imidlertid et visst håp om at en kan forbedre selve sesongjusteringen ytterligere gjennom mer avanserte metoder.

Økonomisk - politisk kalender

Juni

3. Staten og Norges bondelag blir enige om ny jordbruksavtale med en inntektsramme på 1 310 mill. kroner. Avtalen gir bøndene et gjennomsnittlig tillegg på 6 200 kroner pr. år. Det er noe mindre enn avtalt for LO-NHO området.

5. Stortinget bevilger Statoil 2 milliarder for å øke egenkapitalen.

19. Stortinget behandler Langtidsprogrammet 1989-93. Programmet legger vekt på at nasjonalformuen må økes og grunnlaget legges for vekst i framtiden. Produksjon og forbruk må på en helt annen måte enn i dag ta hensyn til naturen og miljøet. Det vil bare være rom for å øke den offentlige innsatsen på spesielt prioriterte områder.

21. De bankansattes lønnsoppgjør gir bankansatte kr 1,50 pr. time i lønnstillegg fra 1. april. Dette er kr 1,50 mindre enn hva de ansatte i LO-NHO området oppnådde.

22. Norges Bank setter ned dagslånsrenten med 0,5 prosentenheter til 10 prosent.

24. Den private andelen i det halvstatlige venture-selskapet Norsk venture er fulltegnet. 306 mill. kroner er investert fra privat hold. Staten bidrar med 294 mill. kroner.

27. Aker Stord inngår kontrakt med Saga Petroleum for bygging av Snorre-dekket. Kontrakten har en verdi på 1,1 milliarder kroner. Aker vil ta inn igjen 300 permitterte arbeidere.

Juli

6. Kværnerbedriften Rosenberg verft inngår avtale med Saga petroleum om bygging av stålskroget til Snorreplattformen. Kontrakten har omlag samme omfang som kontrakten som gikk til Aker Stord (jfr. 27.6).

August

28. Den svenske Kinnevik-gruppen åpner elektronisk børs for nordiske aksjer i London. Formålet er å lette utlendingers tilgang til de nordiske aksjemarkeder.

Tabell - og diagramvedlegg

Innhold	Side
A. NASJONALREGNSKAP FOR NORGE	
Tabell A1: Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Faste 1987-priser	1*
Tabell A2: Bruttonasjonalprodukt etter næring. Faste 1987-priser	2*
Tabell A3: Bruttoproduksjon etter næring. Faste 1987-priser	3*
Tabell A4: Vareinnsats etter næring. Faste 1987-priser	4*
Tabell A5: Privat konsum. Faste 1987-priser	5*
Tabell A6: Bruttoinvestering i fast kapital. Faste 1987-priser	6*
Tabell A7: Eksport. Faste 1987-priser	7*
Tabell A8: Import. Faste 1987-priser	8*
Tabell A9: Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse	9*
Tabell A10: Bruttonasjonalprodukt etter næring	10*
Tabell A11: Bruttoproduksjon etter næring	11*
Tabell A12: Vareinnsats etter næring	12*
Tabell A13: Privat konsum	13*
Tabell A14: Bruttoinvestering i fast kapital	14*
Tabell A15: Eksport	15*
Tabell A16: Import	16*
Tabell A17: Utenriksregnskap	17*
Tabell A18: Disponibel inntekt og sparing for Norge	18*
B. KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE	
Tabell B1: Olje- og gassproduksjon	19*
Tabell B2: Produksjonsindeksen etter næring og anvendelse	19*
Tabell B3: Industriproduksjon - produksjonsindendeksen	19*
Tabell B4: Ordretilgang - industri	20*
Tabell B5: Ordreserver - industri	20*
Tabell B6: Lagerbeholdning	21*
Tabell B7: Arbeidsmarkedet - arbeidskraftundersøkelsen	21*
Tabell B8: Arbeidsmarkedet - arbeidskontorenes registreringer	21*
Tabell B9: Industriinvesteringer i verdi - investeringsundersøkelsen	22*
Tabell B10: Boligbygging	22*
Tabell B11: Detaljomsetningsvolum - sesongjustert indeks	22*
Tabell B12: Detaljomsetningsvolum mv. - endring fra foregående år	22*
Tabell B13: Timefortjeneste	23*
Tabell B14: Konsumprisindeksen	23*
Tabell B15: Engrospriser	23*
Tabell B16: Utenrikshandel	24*
Diagrammer	
Olje- og gassproduksjon	25*
Produksjonsindeksen	25*
Ordreindeksen - industri	26*
Byggearealstatistikk og boliglån, nye boliger	27*
Ordreindeksen - anleggsvirksomhet	27*
Arbeidsledighet og sysselsetting	28*
Antatte og utførte investeringer i industrien	28*
Lager	28*
Detaljomsetning mv.	28*
Lønninger	29*
Konsum- og engrospriser	29*
Utenrikshandel	29*

C. INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

Tabell C1: Produksjon og eksport av råolje fra norsk sokkel	30*
Tabell C2: Produksjon og eksport av naturgass fra norsk sokkel	31*
Tabell C3: Leteaktivitet på norsk sokkel	32*
Tabell C4: Påløpte kostnader til leting etter olje og gass på norsk sokkel	33*
Tabell C5: Påløpte investeringskostnader til feltutbygging på norsk sokkel	33*
Tabell C6: Råoljepriser pr. fat	34*

D. NASJONALREGNSKAPSTALL FOR UTVALGTE OECD-LAND

Tabell D1: Bruttonasjonalprodukt	35*
Tabell D2: Privat konsum	35*
Tabell D3: Offentlig konsum	35*
Tabell D4: Bruttoinvesteringer i fast realkapital	36*
Tabell D5: Eksport av varer og tjenester	36*
Tabell D6: Import av varer og tjenester	36*

E. KONJUNKTURINDIKATORER FOR UTLANDET

Tabell E1: Sverige	37*
Tabell E2: Danmark	37*
Tabell E3: Storbritannia	37*
Tabell E4: Forbundsrepublikken Tyskland	37*
Tabell E5: Frankrike	38*
Tabell E6: USA	38*
Tabell E7: Japan	38*

1*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A1. BRUTTONASJONALPRODUKT ETTER ANVENDELSE. 1)

I faste 1987-priser. Mill.kr

	1987*	1988*	-----1988-----				-----1989-----	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
Bruttonasjonalprodukt ..	562937	569111	141343	138948	142015	146807	138652	143053
Innenlandsk bruk av								
varer og tjenester	574794	565629	140229	140437	140381	144581	130824	134838
Privat konsum	297640	290891	70694	71078	71780	77339	66984	70143
Offentlig konsum	116073	116226	28188	29058	28884	30095	27960	30185
Statlig konsum	44291	44197	10292	10930	10764	12211	9989	11965
Sivilt	26559	27502	6480	7345	6753	6925	6589	7537
Militært	17732	16695	3812	3585	4011	5286	3400	4428
Kommunalt konsum ...	71782	72028	17896	18128	18120	17884	17971	18220
Bruttoinvestering	161082	158513	41348	40301	39717	37147	35881	34510
Bruttoinvestering i								
fast kapital	157884	160830	34435	50748	36544	39103	28586	48724
Investering i								
oljevirksomhet ...	30988	28094	2483	17234	4864	3513	1235	20213
Bygninger og								
anlegg	82758	80576	20256	19882	20146	20293	16552	17214
Skip og båter	-212	13046	2142	3728	2104	5072	3328	2847
Annet transport-								
materiell	11241	6891	2353	1346	1632	1560	1146	1204
Maskiner, redskap,								
inventar ellers ..	33109	32223	7201	8558	7799	8665	6325	7246
Lagerendring	3197	-2317	6912	-10447	3173	-1956	7294	-14214
Oljeplattformer								
under arbeid	551	-1169	3681	-9098	1892	2355	3770	-14217
Eksport	200091	209784	52467	50597	51191	55529	55410	59157
- Import	211949	206301	51354	52086	49557	53303	47582	50941

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

REVISJONER AV DE KVARTALSVISE NASJONALREGNSKAPSTALLENE.

De kvartalsvise nasjonalregnskapstallene kan bli endret for hvert nytt kvartal som beregnes og publiseres. Dette skyldes hovedsaklig:

- i) Ny informasjon.
Det tas løpende inn ny informasjon om alle kvartalene i inneværende år. Særlig gjelder dette siste kvartal hvor datagrunnlaget er ufullstendig, og beregningene derfor i større grad er basert på anslag.
- ii) Skifte av basisår.
I det kvartalsvise nasjonalregnskapet skiftes basisåret en gang om året.
- iii) Avstemming mot årlig nasjonalregnskap.
Det kvartalsvise nasjonalregnskapet avstemmes mot de årlige nasjonalregnskapene etter hvert som disse publiseres. Denne avstemmingen medfører revisjoner av både sum 4 kvartaler og kvartalsmønsteret.
- iv) Metodeforbedringer.
Det arbeides kontinuerlig med å forbedre metodene som benyttes i beregningsopplegget.

2*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A2. BRUTTONASJONALPRODUKT ETTER NÆRING. 1)
I faste 1987-priser. Mill.kr

	1987*	1988*	-----1988-----				-----1989-----	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv. a)
Bruttonasjonalprodukt ..	562937	569111	141343	138948	142015	146808	138653	143054
Næringsvirksomhet	433958	442111	109698	107222	110973	114218	108764	110915
Primærnæringer	18398	19398	3784	2175	8694	4742	3898	2208
Jordbruk	10394	10416	1093	36	7026	2262	1172	-245
Skogbruk	3158	3420	1407	933	258	822	1410	952
Fiske og fangst	4846	5559	1284	1206	1410	1659	1315	1502
Oljeutvinning og rør- transport	56961	62914	16133	14671	15120	16990	19015	19355
Utvinning av råolje og naturgass	51098	56685	14447	13201	13686	15350	17217	17634
Rørtransport	5863	6230	1686	1470	1434	1640	1798	1721
Industri og berg- verksdrift	86551	85438	22024	21902	19346	22166	21496	22034
Bergverksdrift	1654	1581	368	430	396	386	386	440
Skjermet industri ..	23618	23713	5877	6119	5497	6220	5732	6232
Utekonkurrerende industri	16703	17431	4443	4389	4147	4452	4616	4443
Hjemmekonkurrerende industri	44577	42713	11336	10964	9307	11107	10761	10919
Elektrisitetforsyning	21079	22204	6298	4773	4713	6420	6553	5582
Bygge- og anleggs- virksomhet	35404	34673	8570	8668	8680	8755	7176	7629
Varehandel	59996	57347	14075	14285	13796	15191	12595	14082
Utenriks sjøfart og oljeboring	8400	9284	2242	2318	2359	2365	2477	2676
Utenriks sjøfart ...	6354	7436	1777	1893	1908	1858	2085	2238
Oljeboring	2047	1849	465	425	451	508	392	438
Samferdsel	32024	33983	7819	9194	8493	8477	7416	8859
Bollgtjenester	21976	22883	5659	5700	5741	5783	5866	5895
Annen nærings- virksomhet	93168	93989	23096	23535	24029	23329	22273	22595
Hotell- og restaurantdrift	8920	8826	2058	2237	2625	1906	1929	2146
Finansiell tjeneste- yting	27701	27823	6985	6960	6997	6881	6670	6601
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	28575	29145	7079	7333	7400	7333	6799	6910
Tjenesteyting ellers	27971	28195	6974	7006	7007	7208	6876	6939
Offentlig forvaltnings- virksomhet	85658	87639	21475	22256	21867	22041	21911	22778
Statlig forvaltnings- virksomhet	26017	26221	6228	6897	6456	6639	6276	7033
Forsvar	6923	6944	1608	1773	1782	1780	1621	1798
Undervisning	5117	5171	1273	1404	1150	1343	1240	1439
Helsetjenester	1670	1638	391	438	403	405	390	450
Annen tjeneste- produksjon	12307	12469	2955	3282	3121	3110	3025	3346
Kommunal forvaltnings- virksomhet	59641	61418	15247	15359	15410	15402	15635	15745
Undervisning	19326	19468	4773	4890	4925	4879	4909	4914
Helsetjenester	29031	30262	7558	7535	7554	7615	7791	7793
Annen tjeneste- produksjon	11284	11689	2916	2934	2931	2907	2935	3038
Korreksjonsposter	43325	39365	10170	9470	9176	10549	7977	9382
MEMO:								
Fastlands-Norge	497579	496916	122969	121959	124536	127452	117161	121023
Skjermede næringer .	426641	426213	104131	104038	109018	109026	98672	102768
Utekonkurrerende næringer	18357	19012	4811	4819	4543	4839	5002	4883
Hjemmekonkurrerende næringer	52582	51692	14027	13102	10975	13588	13487	13372

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

3*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A3. BRUTTOPRODUKSJON ETTER NERING. 1)
I faste 1987-priser. Mill.kr

	1987*	1988*	1988-				1989-	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
Bruttoproduksjon	1104294	1109978	275557	274924	272228	287269	268282	280744
Næringsvirksomhet	908091	915203	227891	226813	224420	236079	222981	231699
Primærnæringer	38603	40163	7893	8862	14121	9287	7927	9092
Jordbruk	25981	25920	3886	5551	11216	5267	3859	5212
Skogbruk	3671	3975	1636	1084	300	955	1639	1106
Fiske og fangst	8951	10268	2372	2227	2605	3064	2430	2774
Oljeutvinning og rør- transport	79795	88214	22591	20566	21221	23836	26689	27201
Utvinning av råolje og naturgass	73274	81285	20717	18930	19626	22012	24689	25287
Rørtransport	6521	6929	1875	1635	1595	1824	2000	1914
Industri og berg- verksdrift	283864	279599	72142	71811	63692	71954	69945	72012
Bergverksdrift	3866	3695	860	1005	926	903	902	1029
Skjermet industri ..	84610	84566	20949	21897	19549	22170	20255	22030
Utekonkurrerende industri	62816	64768	16667	16465	15540	16097	16565	16546
Hjemmekonkurrerende industri	132573	126570	33666	32443	27677	32784	32223	32407
Elektrisitetsforsyning	43822	46160	13093	9922	9799	13346	13622	11604
Bygge- og anleggs- virksomhet	97256	95250	23542	23812	23844	24052	19712	20957
Varehandel	95846	91614	22485	22820	22040	24269	20121	22497
Utenriks sjøfart og oljeboring	32400	33507	8083	8188	8489	8747	8799	9508
Utenriks sjøfart	29327	30731	7385	7549	7812	7985	8210	8850
Oljeboring	3073	2776	698	639	677	762	589	658
Samferdsel	59720	61427	14033	15957	15310	16127	13190	15195
Boligtjenester	31292	32583	8058	8117	8174	8234	8353	8395
Annen nærings- virksomhet	145494	146686	35971	36759	37730	36227	34623	35239
Hotell- og restaurantdrift	18440	18246	4255	4625	5425	3940	3987	4436
Finansiell tjeneste- yting	42633	42820	10749	10712	10768	10591	10265	10159
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	45752	46664	11334	11741	11849	11741	10886	11064
Tjenesteyting ellers	38670	38956	9632	9682	9687	9955	9486	9581
Offentlig forvaltnings- virksomhet	127852	130422	31217	32387	32339	34479	31368	33792
Statlig forvaltnings- virksomhet	48036	48607	11192	12045	11730	13640	10832	12989
Forsvar	18472	18079	4068	4058	4272	5681	3521	4843
Undervisning	7026	7277	1791	1906	1582	1998	1779	2008
Helsetjenester	2310	2256	560	595	541	560	537	606
Annen tjeneste- produksjon	20228	20994	4773	5486	5334	5400	4995	5533
Kommunal forvaltnings- virksomhet	79816	81815	20025	20342	20610	20839	20536	20803
Undervisning	22962	23018	5641	5741	5804	5832	5765	5775
Helsetjenester	36283	37670	9275	9389	9473	9534	9580	9679
Annen tjeneste- produksjon	20571	21127	5109	5212	5332	5474	5191	5349
Korreksjonsposter	68351	64353	16449	15724	15469	16711	13933	15252
MEMO:								
Fastlands-Norge	992099	988256	244883	246170	242518	254686	232795	244035
Skjermede næringer ..	780223	778980	189683	192945	195470	200882	179037	190173
Utekonkurrerende næringer	66681	68463	17527	17470	16466	17000	17468	17575
Hjemmekonkurrerende næringer	145195	140813	37673	35754	30582	36803	36291	36287

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

4*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A4. VAREINNSATS ETTER NÆRING. 1)
I faste 1987-priser. Mill.kr

	1987*	1988*	1988				1989	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
Vareinnsats	541352	540862	134214	135975	130212	140461	129630	137689
Næringsvirksomhet	474132	473092	118193	119591	113447	121861	114217	120784
Primærnæringer	20204	20767	4109	6687	5427	4545	4030	6884
Jordbruk	15587	15503	2793	5515	4190	3006	2687	5457
Skogbruk	512	555	228	151	42	133	229	154
Fiske og fangst	4105	4709	1088	1021	1195	1405	1114	1272
Oljeutvinning og rør- transport	22834	25300	6459	5894	6101	6846	7674	7846
Utvinning av råolje og naturgass	22176	24601	6270	5729	5940	6662	7472	7653
Rørtransport	658	699	189	165	161	184	202	193
Industri og berg- verksdrift	197312	194161	50118	49909	44346	49789	48449	49978
Bergverksdrift	2211	2114	492	575	530	517	516	589
Skjermet industri ..	60992	60852	15073	15778	14052	15950	14523	15798
Utekonkurrerende industri	46113	47337	12223	12076	11393	11645	11949	12103
Hjemmekonkurrerende industri	87996	83857	22330	21480	18371	21677	21461	21488
Elektrisitetsforsyning	22743	23956	6795	5150	5085	6926	7070	6022
Bygge- og anleggs- virksomhet	61852	60576	14972	15144	15164	15296	12536	13328
Varehandel	35850	34267	8410	8536	8244	9077	7526	8415
Utenriks sjøfart og oljeboring	23999	24222	5841	5870	6130	6382	6322	6832
Utenriks sjøfart ..	22973	23295	5608	5657	5904	6127	6125	6612
Oljeboring	1026	927	233	213	226	254	197	220
Samferdsel	27696	27444	6215	6762	6817	7650	5774	6336
Boligtjenester	9316	9701	2399	2416	2434	2451	2487	2499
Annen nærings- virksomhet	52326	52698	12875	13224	13700	12898	12350	12644
Hotell- og restaurantdrift	9520	9419	2197	2388	2801	2034	2058	2290
Finansiell tjeneste- yting	14932	14997	3765	3752	3771	3709	3595	3558
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	17177	17519	4255	4408	4449	4408	4087	4154
Tjenesteyting ellers	10698	10762	2658	2677	2680	2747	2610	2643
Offentlig forvaltnings- virksomhet	42193	42783	9742	10130	10473	12438	9457	11014
Statlig forvaltnings- virksomhet	22019	22386	4964	5148	5274	7001	4555	5957
Forsvar	11549	11136	2460	2285	2490	3901	1900	3045
Undervisning	1908	2107	517	502	432	655	539	568
Helsetjenester	640	619	169	156	138	155	147	156
Annen tjeneste- produksjon	7921	8525	1818	2204	2213	2290	1969	2187
Kommunal forvaltnings- virksomhet	20175	20397	4778	4983	5199	5437	4902	5058
Undervisning	3636	3550	868	851	879	952	856	861
Helsetjenester	7252	7409	1717	1854	1919	1918	1789	1886
Annen tjeneste- produksjon	9286	9438	2193	2277	2401	2567	2256	2311
Korreksjonsposter	25026	24988	6279	6253	6292	6163	5956	5891
MEMO:								
Fastlands-Norge	494519	491340	121914	124211	117982	127233	115634	123011
Skjermede næringer .	353581	352767	85552	88907	86452	91856	80365	87405
Utekonkurrerende næringer	48324	49451	12715	12651	11923	12161	12465	12692
Hjemmekonkurrerende næringer	92613	89122	23646	22652	19607	23216	22804	22915

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.
a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A5. PRIVAT KONSUM. 1)

I faste 1987-priser. Mill.kr

	1987*	1988*	-----1988-----				-----1989-----	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
Privat konsum	297641	290891	70694	71079	71780	77339	66984	70143
Spesifisert innen-								
landsk konsum	285718	278680	68016	67892	68094	74679	65106	68203
Matvarer	55681	55697	13282	13638	13802	14975	12744	13819
Drikkevarer og								
tobakk	19479	19760	4503	4951	4835	5471	4238	5012
Klær og skotøy	21959	20353	4674	4953	4626	6101	4366	4851
Bolig, lys og bren-								
sel	50110	50987	13838	11922	11297	13930	13660	12321
Møbler og hushold-								
ningsartikler	22955	21598	5212	4849	5206	6331	4902	4962
Helsepleie	11203	12154	3045	2992	2954	3164	3143	3095
Transport, post- og								
teletjenester	45116	38530	9476	10179	9662	9213	8531	9762
Fritidssysler og ut-								
danning	25730	26129	6265	6100	6320	7443	6110	6248
Andre varer og tje-								
nester	33484	33472	7721	8307	9392	8052	7412	8131
Korreksjonsposter	11923	12211	2678	3187	3686	2660	1878	1940
Nordmenns konsum i								
utlandet	21036	21570	4496	5415	7146	4514	3709	4261
Utlendingers konsum								
i Norge	-9113	-9359	-1817	-2228	-3460	-1854	-1831	-2321

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

6*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A6. BRUTTOINVESTERING I FAST KAPITAL. 1)
I faste 1987-priser. Mill.kr

	1987*	1988*	1988				1989	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv. a)
Bruttoinvestering i fast kapital	157885	160830	34435	50748	36544	39103	28586	48724
Næringsvirksomhet	137798	139934	29260	45817	31444	33414	24162	43921
Primærnæringer	7957	8335	1740	2412	2194	1989	1431	2131
Jordbruk	3961	3930	684	1200	1123	923	639	1152
Skogbruk	614	612	74	208	171	160	75	220
Fiske og fangst	3381	3792	982	1005	900	906	717	759
Oljeutvinning og rør-transport	32564	30698	2856	18304	5539	4000	1961	20793
Utvinning av råolje og naturgass	31848	30338	2796	18174	5448	3920	1938	20754
Rørtransport	716	360	59	130	90	81	23	39
Industri og bergverksdrift	20085	17443	4301	4434	4102	4606	3018	3896
Bergverksdrift	387	370	87	97	64	121	126	105
Skjermet industri ..	3970	3576	772	952	858	994	664	801
Utekonkurrerende industri	8999	7900	2117	1955	1788	2040	1076	1656
Hjemmekonkurrerende industri	6730	5598	1325	1429	1391	1451	1151	1334
Elektrisitetsforsyning	9009	8996	1886	2240	2147	2722	1591	1853
Bygge- og anleggs- virksomhet	2849	2554	615	650	643	646	525	557
Varehandel	7074	5059	1528	1302	1154	1076	843	945
Utenriks sjøfart og oljeboring	-1586	9947	1341	2943	1279	4384	2426	2106
Utenriks sjøfart ...	-2476	10299	1417	2937	1490	4455	2879	2366
Oljeboring	890	-352	-76	6	-211	-72	-453	-260
Samferdsel	10418	8800	2700	1714	2357	2030	1848	1943
Boligtjenester	29373	28153	7109	6811	7123	7110	6080	5748
Annen nærings- virksomhet	20055	19949	5184	5007	4906	4850	4438	3949
Hotell- og restaurantdrift	248	188	54	48	51	35	33	38
Finansiell tjenesteyting	4694	4630	1192	1175	1148	1114	1051	1018
Tjenesteyting ellers	15113	15131	3938	3785	3707	3701	3353	2893
Offentlig forvaltnings- virksomhet	20086	20896	5176	4931	5100	5689	4425	4803
Statlig forvaltnings- virksomhet	6709	7547	1752	1657	1813	2325	1442	2064
Undervisning	756	781	207	184	161	230	168	190
Helsetjenester	122	119	26	22	25	46	29	23
Annen tjeneste- produksjon	5831	6647	1520	1451	1627	2049	1246	1851
Kommunal forvaltnings- virksomhet	13378	13349	3424	3273	3288	3364	2983	2740
Undervisning	2358	2167	576	536	525	530	586	453
Helsetjenester	3690	3613	956	900	881	875	740	752
Annen tjeneste- produksjon	7329	7569	1892	1837	1881	1960	1657	1535
MEMO:								
Fastlands-Norge	126907	120185	30239	29501	29726	30719	24200	25825
Skjermede næringer .	106796	101913	25654	24807	25412	26041	21053	21751
Utekonkurrerende næringer	9386	8270	2204	2052	1853	2161	1202	1761
Hjemmekonkurrerende næringer	10725	10002	2381	2642	2462	2517	1944	2313

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.
a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

7*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A7. EKSPORT. 1)
I faste 1987-priser. Mill.kr

	1987*	1988*	-----1988-----				-----1989-----	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv. a)
Eksport i alt	200092	209784	52467	50597	51191	55529	55410	59157
Varer	145181	152971	38655	36551	36129	41636	41279	43792
Råolje og naturgass								
fra Nordsjøen	53620	59436	14885	13756	14053	16742	18566	18205
Skip, nybygde	1105	2100	487	597	407	610	501	136
Skip, eldre	8690	2288	302	179	455	1352	294	473
Oljeplattformer og								
moduler, nybygde	43	25	0	16	4	4	2	0
Oljeplattformer,								
eldre	294	467	85	0	219	164	457	276
Direkte eksport ved								
oljevirkosomhet	206	150	21	41	54	34	8	43
Andre varer	81222	88504	22877	21962	20937	22730	21451	24658
Produkter fra								
jordbruk, skog-								
bruk og fiske	3818	4528	1059	1126	900	1443	1198	1455
Bergverksprodukter	1588	1539	323	402	356	458	364	417
Industriprodukter .	75583	81845	21457	20353	19454	20582	19758	22384
Nærings- og								
nytelsesmidler ..	10058	10550	2728	2394	2464	2964	2368	2720
Grafiske pro-								
dukter	134	170	39	39	46	46	43	46
Treforedlings-								
produkter	7407	7968	2022	1959	1983	2004	2021	2169
Kjemiske råvarer	6759	7190	1853	2082	1782	1474	1836	1985
Raffinerte olje-								
produkter	5092	4951	1281	1227	1470	974	842	1163
Metaller	18721	20980	5428	5108	5098	5346	5149	5538
Tekstil- og								
bekledningsvarer	1651	1556	432	366	340	417	327	381
Trevarer, møbler								
og innredninger .	1196	1276	316	295	274	391	434	624
Kjemiske og								
mineralske pro-								
dukter	7731	8352	2153	2060	1949	2190	2132	2137
Andre verksted-								
produkter	16833	18851	5204	4824	4048	4775	4606	5621
Elektrisk kraft ...	233	592	38	81	227	247	131	402
Tjenester	54910	56813	13812	14046	15062	13893	14131	15365
Brutto frakter ved								
skipsfart	27034	28326	6805	6970	7207	7344	7560	8163
Brutto inntekter ved								
oljeboring	272	103	24	27	27	25	54	56
Direkte eksport ved								
annen oljevirkosom-								
het	994	1069	277	250	252	290	305	276
Eksport av rør-								
tjenester	3201	3250	936	778	708	828	884	773
Utlendingers konsum								
i Norge	9113	9359	1817	2228	3460	1854	1831	2321
Andre tjenester	14296	14706	3953	3793	3409	3552	3496	3776

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

8*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A8. IMPORT. 1)
I faste 1987-priser. Mill.kr

	1987*	1988*	-----1988-----				-----1989-----	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
Import i alt	211949	206301	51354	52086	49557	53303	47582	50942
Varer	151516	145943	37651	37081	32340	38872	33587	36207
Skip, nybygde og eldre	4273	11298	1415	2480	1772	5631	2902	2722
Oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre	1840	771	381	238	65	87	100	7
Direkte import ved oljevirkosomhet	1667	743	131	198	169	245	343	290
Andre varer	143735	133131	35724	34165	30334	32908	30242	33188
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	5538	5307	1586	1353	1025	1343	1485	1371
Råolje	2490	1093	341	225	300	227	139	219
Bergverksprodukter	1750	1885	492	476	480	437	496	460
Industriprodukter	133785	124763	33286	32073	28516	30887	28116	31135
Nærings- og nytelsesmidler .	5314	5709	1268	1402	1392	1647	1415	1550
Grafiske produkter	1940	1857	454	444	472	487	437	419
Treforedlingsprodukter	3709	3923	1002	937	920	1065	996	1041
Kjemiske råvarer	6233	6535	1556	1819	1475	1684	1547	1821
Raffinerte olje- produkter	2859	3149	585	657	656	1252	895	872
Metaller	9046	10222	2473	2461	2596	2692	2529	2766
Tekstil- og be- kledningsvarer .	14311	12465	3537	2741	3296	2890	3124	2763
Trevarer	6593	5417	1510	1450	1160	1297	1016	1116
Kjemiske og mineralske pro- dukter	24270	23334	5910	5952	5540	5931	5396	6021
Andre verksted- produkter	51372	45938	12638	12718	9757	10825	9818	10483
Transportmidler mv. uten til- svarende norsk produksjon	8138	6214	2353	1494	1252	1116	942	2283
Elektrisk kraft ..	172	84	19	37	13	14	6	4
Tjenester	60434	60358	13703	15005	17218	14432	13995	14735
Brutto utgifter ved skipsfart	20598	20922	5024	5088	5293	5517	5484	5923
Brutto utgifter ved oljeboring	183	255	68	63	62	61	86	93
Direkte import ved annen oljevirkosom- het	2691	2507	503	584	847	574	751	763
Nordmenns konsum i utlandet	21514	22038	4584	5516	7282	4655	3809	4363
Andre tjenester	15447	14636	3523	3754	3734	3625	3864	3592

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrundning.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A9. BRUTTONASJONALPRODUKT ETTER ANVENDELSE. 1)

Mill.kr

	1987*	1988*	-----1988-----				-----1989-----	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
Bruttonasjonalprodukt ..	562938	594242	145556	145858	149089	153739	149998	157398
Innenlandsk bruk av								
varer og tjenester	574795	598579	144777	148346	149298	156157	142187	148360
Privat konsum	297640	308753	73756	75205	76611	83181	73003	77576
Offentlig konsum	116073	122614	29291	30626	30658	32039	29769	32919
Statlig konsum	44291	46675	10700	11541	11427	13008	10658	13093
Sivilt	26559	29060	6754	7765	7171	7370	7026	8284
Militært	17732	17615	3945	3776	4256	5637	3632	4809
Kommunalt konsum ...	71782	75939	18592	19085	19231	19032	19111	19826
Bruttoinvestering	161082	167211	41730	42515	42030	40937	39415	37865
Bruttoinvestering i								
fast kapital	157884	170864	35318	53573	38920	43053	31463	53677
Investering i								
oljevirkosomhet ...	30988	30247	2630	18340	5351	3926	1488	22457
Bygninger og								
anlegg	82758	85316	21055	21065	21360	21835	17701	18508
Skip og båter	-212	15340	2236	4124	2515	6466	4560	3854
Annet transport-								
materieell	11241	6673	2229	1292	1549	1603	1068	1205
Maskiner, redskap,								
inventar ellers ..	33109	33288	7168	8753	8145	9222	6646	7653
Lagerendring	3198	-3653	6412	-11058	3109	-2116	7952	-15812
Oljeplattformer								
under arbeid	551	-1276	3831	-9662	2027	2528	4116	-15685
Eksport	200091	213117	52566	51169	52697	56685	60129	66226
- Import	211948	217453	51787	53657	52906	59103	52318	57188

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

10*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A10. BRUTTONASJONALPRODUKT ETTER NÆRING. 1)
Mill.kr

	1987*	1988*	1988				1989	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv. a)
Bruttonasjonalprodukt ..	562938	594242	145556	145858	149089	153739	150000	157399
Næringsvirksomhet	433958	459975	113002	112113	115971	118890	118487	122855
Primærnæringer	18398	18523	3714	1973	8568	4268	3713	1743
Jordbruk	10394	9642	926	-183	6980	1918	1063	-650
Skogbruk	3158	3635	1470	973	281	911	1587	1066
Fiske og fangst	4846	5246	1318	1183	1307	1438	1064	1327
Oljeutvinning og rør- transport	56961	49436	13656	12126	11816	11837	16800	19070
Utvinning av råolje og naturgass	51098	44152	12237	10870	10630	10416	15316	17656
Rørtransport	5863	5284	1419	1256	1187	1422	1484	1414
Industri og berg- verksdrift	86552	97633	24423	24537	22336	26336	26204	26252
Bergverksdrift	1654	1712	397	461	432	421	462	513
Skjermet industri ..	23618	26906	6699	6820	6032	7355	6659	7056
Utekonkurrerende industri	16703	23623	5351	5594	5882	6796	7395	7253
Hjemmekonkurrerende industri	44577	45392	11976	11662	9991	11764	11689	11430
Elektrisitetsforsyning	21079	23974	6720	5326	5085	6843	7239	6204
Bygge- og anleggs- virksomhet	35404	36620	8945	9257	9071	9347	7459	7969
Varehandel	59996	62026	14847	15563	15313	16302	14091	16163
Utenriks sjøfart og oljeboring	8401	12808	3074	3000	3181	3553	3859	3927
Utenriks sjøfart ...	6354	10482	2552	2477	2578	2874	3337	3297
Oljeboring	2047	2327	522	523	603	679	522	630
Samferdsel	32024	35232	7996	9555	8801	8881	8090	9742
Boligtjenester	21976	25014	5850	6258	6397	6509	6756	6984
Annen nærings- virksomhet	93168	98708	23776	24518	25402	25013	24275	24801
Hotell- og restaurantdrift	8920	9587	2166	2409	2881	2130	2208	2461
Finansiell tjeneste- yting	27701	27688	6797	6785	6981	7126	7208	7074
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	28575	31452	7536	7876	8057	7983	7400	7558
Tjenesteyting ellers	27971	29981	7277	7447	7483	7774	7459	7708
Offentlig forvaltnings- virksomhet	85658	92316	22337	23462	23157	23361	23199	24867
Statlig forvaltnings- virksomhet	26016	27723	6513	7317	6848	7046	6660	7768
Forsvar	6923	7361	1686	1886	1896	1894	1725	1993
Undervisning	5117	5510	1342	1501	1229	1437	1327	1601
Helsetjenester	1670	1739	411	467	429	432	416	498
Annen tjeneste- produksjon	12307	13112	3074	3462	3293	3282	3193	3676
Kommunal forvaltnings- virksomhet	59641	64593	15824	16145	16309	16316	16539	17099
Undervisning	19326	20850	5004	5236	5328	5282	5313	5447
Helsetjenester	29031	31531	7798	7846	7907	7979	8147	8379
Annen tjeneste- produksjon	11284	12213	3021	3063	3074	3055	3078	3273
Korreksjonsposter	43325	41955	10218	10285	9963	11489	8313	9677
MEMO:								
Fastlands-Norge	497579	532002	128826	130733	134092	138350	129340	134402
Skjermede næringer .	426641	452394	108315	110859	116200	117019	107143	112813
Utekonkurrerende næringer	18357	25335	5748	6055	6314	7217	7857	7766
Hjemmekonkurrerende næringer	52581	54274	14763	13818	11578	14114	14339	13823

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.
a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

11*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A11. BRUTTOPRODUKSJON ETTER NÆRING. 1)

Mill.kr

	1987*	1988*	1988				1989	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv. a)
Bruttoproduksjon	1104294	1161673	283581	287361	287087	303645	290530	308494
Næringsvirksomhet	908091	958004	234974	237037	236716	249277	242601	255902
Primærnæringer	38602	40064	7990	8906	14216	8953	8030	9158
Jordbruk	25980	25818	3861	5553	11354	5049	4002	5262
Skogbruk	3671	4208	1705	1130	324	1049	1832	1232
Fiske og fangst	8951	10038	2423	2223	2537	2854	2196	2664
Oljeutvinning og rør- transport	79795	76130	20365	18332	18302	19130	25004	27599
Utvinning av råolje og naturgass	73274	70105	18749	16902	16944	17510	23304	25972
Rørtransport	6521	6025	1616	1430	1359	1620	1699	1627
Industri og berg- verksdrift	283864	300227	75458	76329	69250	79190	78535	81341
Bergverksdrift	3865	3938	905	1065	997	970	1021	1162
Skjermet industri ..	84610	89512	22070	23000	20705	23737	21819	23752
Utekonkurrerende industri	62816	72357	17506	17983	17768	19099	20472	21097
Hjemmekonkurrerende industri	132573	134421	34977	34281	29778	35384	35223	35330
Elektrisitetforsyning	43823	50176	14151	10803	10660	14561	15409	12896
Bygge- og anleggs- virksomhet	97256	100834	24465	25222	25277	25870	21074	22561
Varehandel	95846	98640	23677	24650	24187	26125	22347	25504
Utenriks sjøfart og oljeboring	32400	37686	8869	8801	9654	10362	10787	11788
Utenriks sjøfart ...	29327	34373	8103	8051	8809	9410	10052	10916
Oljeboring	3073	3312	766	749	845	952	735	872
Samferdsel	59719	64266	14457	16673	16082	17053	14343	16711
Boligtjenester	31292	35273	8343	8813	8978	9139	9414	9680
Annen nærings- virksomhet	145494	154709	37200	38507	40108	38893	37658	38664
Hotell- og restaurantdrift	18440	19584	4445	4919	5906	4315	4427	4975
Finansiell tjeneste- yting	42633	43651	10735	10768	11029	11120	11117	10981
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	45752	50111	12003	12560	12824	12725	11853	12134
Tjenesteyting ellers	38669	41362	10018	10260	10350	10734	10260	10573
Offentlig forvaltnings- virksomhet	127851	137555	32434	34121	34310	36690	33385	36834
Statlig forvaltnings- virksomhet	48035	51334	11636	12717	12452	14529	11557	14213
Forsvar	18472	19075	4210	4274	4532	6059	3761	5259
Undervisning	7026	7722	1877	2025	1888	2132	1903	2218
Helsetjenester	2310	2394	586	631	577	600	573	667
Annen tjeneste- produksjon	20228	22143	4962	5787	5655	5739	5321	6070
Kommunal forvaltnings- virksomhet	79816	86221	20798	21404	21858	22161	21827	22621
Undervisning	22962	24605	5907	6133	6264	6300	6237	6389
Helsetjenester	36283	39392	9587	9800	9955	10051	10074	10430
Annen tjeneste- produksjon	20571	22224	5305	5471	5639	5809	5517	5802
Korreksjonsposter	68351	66115	16173	16203	16061	17678	14544	15757
MEMO:								
Fastlands-Norge	992099	1047858	254347	260228	259130	274152	254739	269108
Skjermede næringer .	780223	822896	196830	203546	207724	214795	193995	207622
Utekonkurrerende næringer	66681	76294	18412	19048	18765	20069	21493	22260
Hjemmekonkurrerende næringer	145195	148668	39105	37633	32641	39288	39251	39226

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

12*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A12. VAREINNSATS ETTER NÆRING. 1)
Mill.kr

	1987*	1988*	1988-				1989-	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
Vareinnsats	541352	567428	138024	141502	137997	149904	140530	151095
Næringsvirksomhet	474133	498029	121973	124924	120745	130387	124114	133047
Primærnæringer	20204	21541	4276	6932	5648	4685	4316	7415
Jordbruk	15587	16176	2935	5736	4374	3131	2940	5912
Skogbruk	512	574	235	157	44	138	245	166
Fiske og fangst	4105	4792	1105	1040	1230	1416	1132	1338
Oljeutvinning og rør- transport	22834	26694	6709	6207	6486	7293	8203	8529
Utvinning av råolje og naturgass	22176	25953	6512	6033	6314	7094	7988	8316
Rørtransport	658	741	197	174	172	198	215	213
Industri og berg- verksdrift	197312	202595	51035	51792	46914	52854	52331	55089
Bergverksdrift	2211	2226	508	604	565	549	558	649
Skjermet industri ..	60992	62606	15371	16180	14673	16381	15160	16696
Utekonkurrerende industri	46113	48734	12155	12389	11887	12303	13077	13845
Hjemmekonkurrerende industri	87995	89029	23001	22619	19789	23620	23535	23899
Elektrisitetsforsyning	22743	26202	7431	5478	5575	7718	8170	6693
Bygge- og anleggs- virksomhet	61852	64213	15519	15965	16206	16523	13616	14592
Varehandel	35849	36614	8830	9087	8874	9823	8255	9341
Utenriks sjøfart og oljeboring	23999	24878	5795	5801	6473	6810	6928	7860
Utenriks sjøfart ...	22973	23892	5551	5574	6231	6537	6715	7619
Oljeboring	1026	986	244	226	242	273	213	241
Samferdsel	27696	29033	6461	7119	7282	8172	6253	6969
Boligtjenester	9316	10259	2493	2556	2581	2630	2658	2696
Annen nærings- virksomhet	52326	56000	13424	13989	14706	13881	13383	13863
Hotell- og restaurantdrift	9520	9997	2278	2510	3024	2185	2219	2514
Finansiell tjeneste- yting	14932	15963	3939	3983	4048	3994	3909	3908
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	17177	18659	4467	4683	4767	4742	4453	4576
Tjenesteyting ellers	10698	11381	2741	2813	2867	2960	2801	2865
Offentlig forvaltnings- virksomhet	42193	45239	10097	10660	11153	13329	10186	11967
Statlig forvaltnings- virksomhet	22018	23611	5122	5401	5604	7484	4897	6445
Forsvar	11549	11713	2524	2388	2636	4165	2037	3266
Undervisning	1908	2213	535	524	459	695	576	617
Helsetjenester	640	654	175	164	148	167	157	169
Annen tjeneste- produksjon	7921	9031	1888	2324	2361	2457	2127	2394
Kommunal forvaltnings- virksomhet	20175	21628	4975	5259	5549	5845	5289	5522
Undervisning	3636	3755	903	897	936	1019	924	942
Helsetjenester	7252	7862	1789	1954	2048	2071	1926	2052
Annen tjeneste- produksjon	9286	10011	2283	2408	2565	2755	2438	2528
Korreksjonsposter	25026	24160	5954	5919	6098	6189	6231	6080
MEMO:								
Fastlands-Norge	494519	515856	125521	129495	125038	135802	125399	134706
Skjermede næringer .	353581	370502	88516	92687	91524	97776	86852	94809
Utekonkurrerende næringer	48324	50960	12663	12993	12452	12852	13636	14494
Hjemmekonkurrerende næringer	92613	94394	24342	23815	21063	25174	24911	25403

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.
a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A13. PRIVAT KONSUM. 1)

Mill.kr

	1987*	1988*	-----1988-----				-----1989-----	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv. a)
Privat konsum	297641	308754	73756	75206	76611	83182	73003	77576
Spesifisert innen-								
landsk konsum	285718	296163	71011	72015	72809	80327	70990	75481
Matvarer	55681	58927	13842	14358	14726	16002	13683	15023
Drikkevarer og								
tobakk	19479	21121	4777	5252	5184	5907	4739	5620
Klær og skotøy	21959	21562	4746	5303	4847	6666	4589	5367
Bolig, lys og bren-								
sel	50110	55187	14623	12939	12355	15270	15349	14097
Møbler og hushold-								
ningsartikler	22955	22874	5410	5115	5554	6794	5332	5440
Helsepleie	11203	12559	3105	3080	3065	3310	3272	3287
Transport, post- og								
teletjenester	45116	40879	9956	10767	10286	9869	9399	10924
Fritidssysler og ut-								
danning	25730	27415	6489	6399	6686	7840	6562	6792
Andre varer og tje-								
nester	33484	35640	8063	8801	10105	8671	8065	8931
Korreksjonsposter	11923	12591	2744	3191	3802	2854	2013	2095
Nordmenns konsum i								
utlandet	21036	22568	4639	5550	7517	4862	4020	4682
Utlendingers konsum								
i Norge	-9113	-9977	-1895	-2359	-3715	-2008	-2008	-2586

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

14*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A14. BRUTTOINVESTERING I FAST KAPITAL 1)
Mill.kr

	1987*	1988*	1988				1989	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv. a)
Bruttoinvestering i fast kapital	157884	170864	35318	53573	38920	43053	31463	53677
Næringsvirksomhet	137798	148842	29984	48381	33531	36947	26755	48518
Primærnæringer	7956	8997	1786	2560	2395	2256	1639	2417
Jordbruk	3961	4097	689	1245	1179	984	672	1224
Skogbruk	614	844	74	219	180	171	80	236
Fiske og fangst	3380	4257	1023	1097	1036	1101	888	957
Oljeutvinning og rørtransport	32564	32942	3011	19444	6050	4437	2249	23050
Utvinning av råolje og naturgass	31848	32541	2948	19301	5948	4344	2223	23003
Rørtransport	716	402	63	143	103	93	27	47
Industri og bergverksdrift	20085	18180	4369	4595	4299	4917	3183	4143
Bergverksdrift	387	385	87	100	67	130	134	111
Skjermet industri ..	3969	3714	778	982	895	1059	696	851
Utekonkurrerende industri	8999	8256	2165	2034	1878	2178	1137	1763
Hjemmekonkurrerende industri	6730	5826	1339	1479	1458	1550	1216	1418
Elektrisitetsforsyning	9009	9451	1932	2342	2262	2916	1688	1969
Bygge- og anleggsvirksomhet	2849	2644	618	670	669	688	550	588
Varehandel	7074	5077	1491	1311	1153	1122	835	973
Utenriks sjøfart og oljeboring	-1586	11832	1401	3254	1569	5609	3479	2940
Utenriks sjøfart ...	-2476	12177	1477	3248	1779	5673	3950	3191
Oljeboring	890	-344	-76	6	-210	-65	-471	-251
Samferdsel	10419	8957	2663	1736	2408	2151	1915	2035
Boligtjenester	29373	29819	7392	7219	7555	7653	6504	6192
Annen næringsvirksomhet	20055	20941	5321	5250	5171	5199	4713	4210
Hotell- og restaurantdrift	248	188	52	48	52	36	33	39
Finansiell tjenesteyting	4694	4826	1210	1221	1205	1191	1111	1085
Tjenesteyting ellers	15113	15927	4059	3981	3915	3972	3569	3086
Offentlig forvaltningsvirksomhet	20086	22022	5334	5193	5389	6106	4709	5159
Statlig forvaltningsvirksomhet	6709	7955	1803	1744	1914	2494	1531	2217
Undervisning	756	818	211	192	169	245	178	203
Helsetjenester	122	125	26	23	27	49	31	24
Annen tjenesteproduksjon	5831	7013	1565	1529	1719	2200	1323	1990
Kommunal forvaltningsvirksomhet	13377	14066	3532	3448	3475	3611	3178	2942
Undervisning	2358	2277	592	563	555	568	624	486
Helsetjenester	3690	3803	985	947	931	939	788	807
Annen tjenesteproduksjon	7329	7986	1954	1938	1989	2105	1766	1650
MEMO:								
Fastlands-Norge	126906	126089	30906	30876	31301	33007	25734	27687
Skjermede næringer .	106796	106723	26217	25947	26681	27877	22281	23201
Utekonkurrerende næringer	9386	8640	2252	2134	1946	2308	1271	1874
Hjemmekonkurrerende næringer	10725	10726	2436	2794	2674	2822	2183	2612

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.
a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

15*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A15. EKSPORT. 1)

Mill.kr

	1987*	1988*	-----1988-----				-----1989-----	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv. a)
Eksport i alt	200092	213117	52566	51169	52697	56685	60129	66226
Varer	145182	152130	38041	36498	36413	41179	44024	48504
Råolje og naturgass								
fra Nordsjøen	53620	48514	13083	11785	11408	12237	16907	18352
Skip, nybygde	1106	2213	497	626	433	658	545	150
Skip, eldre	8690	3023	324	206	596	1897	472	762
Oljeplattformer og								
moduler, nybygde	43	26	0	17	4	4	2	0
Oljeplattformer,								
eldre	294	467	85	0	219	164	475	268
Direkte eksport ved								
oljevirkosomhet	206	163	22	44	60	38	10	50
Andre varer	81222	97724	24030	23821	23693	26181	25612	28923
Produkter fra								
jordbruk, skog-								
bruk og fiske	3819	4772	1199	1165	965	1443	1173	1282
Bergverksprodukter	1588	1646	337	420	392	497	443	493
Industriprodukter .	75583	90812	22459	22169	22145	24038	23900	26946
Nærings- og								
nytelsesmidler ..	10058	10818	2804	2451	2495	3067	2401	2694
Grafiske pro-								
dukter	134	183	42	41	50	50	47	50
Treforedlings-								
produkter	7407	8667	2117	2096	2156	2298	2326	2586
Kjemiske råvarer	6759	7912	1946	2284	2025	1657	2116	2303
Raffinerte olje-								
produkter	5092	4553	1214	1159	1296	883	885	1416
Metaller	18721	26678	6027	6209	6851	7592	7898	8574
Tekstil- og								
bekledningsvarer	1651	1603	417	382	360	444	345	397
Trevarer, møbler								
og innredninger .	1196	1378	335	311	302	431	479	659
Kjemiske og								
mineralske pro-								
dukter	7731	8900	2342	2139	2052	2367	2307	2344
Andre verksted-								
produkter	16833	20120	5214	5097	4559	5249	5097	5923
Elektrisk kraft ...	233	494	35	67	190	202	96	201
Tjenester	54910	60987	14526	14671	16284	15506	16105	17722
Brutto frakter ved								
skipsfart	27034	31766	7491	7426	8145	8704	9308	10126
Brutto inntekter ved								
oljeboring	272	124	27	31	34	32	68	75
Direkte eksport ved								
annen oljevirkosom-								
het	994	1128	288	264	268	309	326	300
Eksport av rør-								
tjenester	3201	2340	676	572	470	623	581	484
Utlendingers konsum								
i Norge	9113	9977	1895	2359	3715	2008	2008	2586
Andre tjenester	14296	15651	4149	4019	3652	3831	3814	4151

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrundning.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

16*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A16. IMPORT. 1)
Mill.kr

	1987*	1988*	-----1988-----				-----1989-----	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv. a)
Import i alt	211949	217454	51787	53657	52906	59103	52318	57188
Varer	151516	154359	37791	38331	34650	43588	36982	40528
Skip, nybygde og eldre	4273	14366	1512	2832	2306	7716	4420	4246
Oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre	1840	808	396	250	69	94	110	7
Direkte import ved oljevirkosomhet	1667	785	136	208	179	261	367	315
Andre varer	143735	138399	35746	35040	32095	35517	32084	35961
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	5538	5461	1588	1391	1068	1414	1481	1513
Råolje	2490	823	260	175	230	158	118	191
Bergverksprodukter	1750	1987	484	485	535	482	499	571
Industriprodukter	133785	130040	33394	32950	30247	33448	29980	33681
Nærings- og nytelsesmidler .	5314	5823	1275	1418	1417	1712	1435	1603
Grafiske pro- dukter	1940	1923	461	458	481	522	458	452
Treforedlings- produkter	3709	4048	1039	970	933	1106	1062	1114
Kjemiske råvarer	6233	7109	1603	1913	1619	1973	1903	2325
Raffinerte olje- produkter	2859	2641	470	517	623	1031	838	899
Metaller	9046	12248	2656	2843	3245	3504	3382	3771
Tekstil- og be- kledningsvarer .	14311	13264	3716	2855	3556	3137	3106	2661
Trevarer	6593	5661	1531	1512	1209	1409	1076	1176
Kjemiske og mineralske pro- dukter	24270	24507	6030	6162	5772	6543	5690	6292
Andre verksted- produkter	51372	46205	12136	12694	10050	11325	9986	10825
Transportmidler mv. uten til- svarende norsk produksjon	8138	6610	2475	1608	1342	1186	1044	2564
Elektrisk kraft ..	172	89	20	39	15	15	7	5
Tjenester	60433	63094	13996	15326	18256	15515	15336	16660
Brutto utgifter ved skipsfart	20597	21407	4949	4980	5582	5895	6025	6860
Brutto utgifter ved oljeboring	183	268	71	66	66	65	91	101
Direkte import ved annen oljevirkosom- het	2691	2713	530	615	921	647	859	885
Nordmenns konsum i utlandet	21514	23060	4731	5654	7661	5014	4130	4794
Andre tjenester	15446	15646	3715	4010	4026	3894	4232	4020

- 1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.
a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

17*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A17. UTENRIKSREGNSKAP. 1)
Mill.kr

	1987*	1988*	-----1988-----				-----1989-----	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.2)	2.kv.2)
Driftsregnskap								
Overskudd på driftsregnskapet.....	-27644	-23846	-3738	-7905	-5251	-6952	830	1936
Vare- og tjenestebalansen	-11857	-4337	779	-2488	-210	-2418	7808	8575
Rente- og stønadsbalansen	-15788	-19509	-4518	-5417	-5041	-4534	-6979	-6638
Renter fra utlandet...	18621	19361	5628	4486	4292	4954	4969	5544
Aksjeutbytte mv. fra utlandet.....	2166	2339	484	529	541	786	486	408
Stønader fra utlandet.	1515	1776	354	514	476	432	388	459
Renter til utlandet...	23987	29496	7764	6765	7557	7411	8719	8392
Aksjeutbytte mv. til utlandet.....	6059	5301	1429	2570	673	631	2423	2622
Stønader til utlandet.	8043	8187	1793	1611	2120	2664	1678	2034
Netto endringer i fordringer og gjeld ikke forårsaket av transaksjoner.	16087	-2912	1349	-128	-10035	5901	-4760	-6139
Nedgang i Norges nettogjeld.....	-11558	-26758	-2389	-8033	-15285	-1050	-3930	-4203
Kapitalregnskap								
Netto inngang, langsiktige kapitaltransaksjoner.....	3016	34320	10423	13066	5876	4955	8806	4746
Netto inngang, kjente kortsiktige kapitaltransaksjoner.....	34950	861	690	-1356	-1657	3181	-3031	-1903
Netto inngang, andre kortsiktige kapitaltransaksjoner og statistiske feil.....	-10322	-11335	-7377	-3807	1033	-1185	-6605	-4778
Netto kapitaltransaksjoner i alt.....	27644	23846	3738	7905	5251	6952	-830	-1936
Netto endringer i fordringer og gjeld forårsaket av valutakursendringer mv.....	-16087	2912	-1349	128	10035	-5901	4760	6139
Oppgang i Norges nettogjeld.....	11558	26758	2389	8033	15285	1050	3930	4203
MEMO:								
Overskudd på driftsregnskapet utenom eksport av eldre skip og import av nybygde og eldre skip.....	-32062	-12502	-2551	-5278	-3541	-1134	4779	5421

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

2) Tallene for 1. og 2. kvartal 1989 er hentet fra det siste reviderte utenriksregnskapet. Eksport- og importtallene i kvartalsvis nasjonalregnskap er ikke avstemt mot de nye utenriksregnskapstallene.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

TABELL A18. DISPONIBEL INNTEKT OG SPARING FOR NORGE. 1)

Mill.kr

	1987*	1988*	-----1988-----				-----1989-----	
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.a)
Bruttonasjonalprodukt ..	562938	594243	145556	145858	149089	153739	149999	157399
-Renter, aksjeutbytte m.v. til utlandet, netto	9263	13100	3081	4320	3397	2302	5687	5062
Bruttonasjonalinntekt	553675	581143	142475	141538	145692	151437	144312	152337
-Kapitalslit	82444	92301	22188	22784	23378	23951	24190	24350
Nasjonalinntekt	471232	488841	120287	118754	122314	127487	120121	127986
Stønader til utlandet, netto	6529	6412	1439	1097	1644	2232	1290	1575
Disponibel inntekt for Norge	464703	482429	118848	117657	120670	125255	118831	126411
-Konsum i alt	413713	431368	103047	105831	107269	115221	102772	110495
Sparing	50990	51062	15801	11826	13401	10034	16059	15916
Disponibel realinntekt for Norge 2)	464703	455440	115208	111215	113336	115681	109772	115077

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

2) Deflatert med prisindeks for innenlandsk anvendelse.

a) Anslag tildels basert på framskrivninger.

19*
 KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL B1: OLJE- OG GASSPRODUKSJON

Produksjon av råolje i millioner tonn og naturgass i milliarder standard kubikkmeter. Tallene for årene viser gjennomsnittlig månedsproduksjon.

	1984	1985	1986	1987	1988	1989					
						Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun
Råolje	2.9	3.2	3.5	4.1	4.7	6.0	5.1	6.4	6.5	6.4	5.8
Naturgass	2.3	2.2	2.3	2.4	2.5	3.1	2.7	2.9	2.8	2.5	2.4

TABELL B2: PRODUKSJONSINDEKS ETTER NÆRING OG ANVENDELSE

Sesongjusterte indekser. 1980=100.
 Årsindeksene er et gjennomsnitt av månedsindeksene for året.

	1984	1985	1986	1987	1988	1989					
						Jan.	Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni
Produksjon etter næring:											
Bergv.dr., industri og kraftf. 1)	105	107	108	110	111	109	110	117	113	112	114
Bergverksdrift 1)	111	115	124	116	111	118	119	110	131	112	122
Industri	102	105	107	108	107	110	108	110	105	105	107
Kraftforsyning	121	118	111	119	125	107	121	153	124	141	139
Produksjon etter anvendelse:											
Eksport 1)	117	118	119	123	125	127	127	128	127	126	129
Konsum	102	104	104	106	107	106	105	109	110	110	109
Investering 2)	162	174	175	175	166	173	168	172	179	160	158
Vareinnsats i bygg og anlegg	100	104	109	110	105	105	99	104	108	99	102
Vareinnsats ellers	93	94	94	96	97	97	97	102	99	99	100

1)Utenom utvinning av olje og naturgass.
 2)Se merknad etter tabell 17.

TABELL B3: INDUSTRIPRODUKSJON - PRODUKSJONSINDEKSEN

Endring i prosent fra foregående år og fra samme periode året før i et tremåneders glidende gjennomsnitt 1).

	1986	1987	1988	1988/1989					
				Des.	Jan.	Feb.	Mars	Apr.	Mai
Industri ialt	1.6	1.7	-1.1	-2.2	-1.6	-3.5	-1.3	-1.7	0.7
Næringsmidler, drikkev. og tobakk	1.7	1.3	-1.7	-5.8	-6.2	-8.2	-2.8	-2.1	2.0
Tekstilvarer, bekledn.v., lær mv.	-1.0	-7.4	-15.2	-21.2	-20.9	-21.7	-15.7	-14.4	-11.5
Trevarer	2.1	-1.7	-4.4	-5.2	-5.4	-8.7	-6.2	-5.7	-2.9
Treforedling	-1.3	-1.0	0.8	5.4	7.5	4.7	10.4	8.5	11.1
Grafisk produksjon og forlagsv.	2.7	2.0	1.2	-0.3	0.9	0.6	2.5	0.6	1.8
Kjemiske prod., mineraloljep. mv.	-0.4	5.2	-1.1	-5.7	-3.6	-4.2	-6.5	-6.5	-4.0
Mineralske produkter	9.6	3.0	-5.7	-8.7	-9.4	-12.5	-10.2	-12.5	-9.0
Jern, stål og ferrolegeringer	-5.7	-4.7	6.2	3.2	2.4	1.7	5.7	2.6	5.3
Ikke-jernholdige metaller	1.8	11.7	9.4	9.2	6.5	5.4	6.0	7.8	8.5
Metallvarer	3.7	0.0	-3.2	-3.1	-2.2	-5.9	-2.6	-3.5	-0.3
Maskiner	3.0	1.0	-5.3	-2.7	-0.9	-1.2	-0.1	-0.6	0.4
Elektriske apparater og materiell	5.8	6.3	2.8	2.5	1.8	-3.2	0.8	0.7	4.3
Transportmidler	-2.0	-2.8	-2.9	-3.3	-0.8	-2.0	1.9	1.1	2.8
Tekn. og vitensk. instr. mv.	4.7	-1.0	-1.6	-2.1	-0.6	-2.5	1.6	0.8	2.2
Industriproduksjon ellers	6.2	-7.5	-2.8	-1.6	-4.2	-14.4	-13.7	-15.3	-5.5

1)Tallene i kolonnene for månedene viser endring i prosent fra samme periode året før for summen av produksjonen for den aktuelle måneden, måneden før og måneden etter.

20*
KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL B4: ORDREILGANG - INDUSTRI

Ordretilgang til utvalgte industrigrupper, fordelt på eksport- og hjemmemarkedet. Sesongjusterte verdiindekser. 1976=100. Tallene for årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

	1985	1986	1987	1988	-----1987-----			-----1988-----			--1989---		
					2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv

Produksjon av kjemiske råvarer:													
Ordretilgang i alt	233	210	221	227	211	209	235	238	219	218	233	244	207
For eksport	239	219	240	251	241	219	247	268	220	229	286	284	246
Fra hjemmemarkedet	225	199	196	194	172	179	251	178	217	184	196	171	154

Produksjon av metaller:													
Ordretilgang i alt	231	220	252	350	237	265	282	301	333	338	427	446	441
For eksport	246	227	274	380	257	291	307	328	359	365	466	484	491
Fra hjemmemarkedet	181	193	181	250	172	188	186	205	249	254	290	312	279

Produksjon av verkstedprodukter ekskl. transportmidler og oljerigger mv.:													
Ordretilgang i alt	200	203	216	220	213	236	209	218	217	215	228	232	203
For eksport	231	224	263	283	247	290	258	263	301	250	320	417	288
Fra hjemmemarkedet	188	195	197	194	206	205	195	195	190	193	198	153	174

TABELL B5: ORDERRESERVER - INDUSTRI

Orderreserver i utvalgte industrigrupper, fordelt på eksport- og hjemmemarkedet. Verdiindekser. 1976=100. Tallene for årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

	1985	1986	1987	1988	-----1987-----			-----1988-----			--1989---		
					2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv

Produksjon av kjemiske råvarer:													
Orderreserver i alt	258	228	207	189	196	176	225	207	177	157	214	207	175
For eksport	247	186	177	183	154	130	227	200	158	134	238	215	177
Fra hjemmemarkedet	272	282	245	197	249	233	223	215	201	186	185	197	174

Produksjon av metaller:													
Orderreserver i alt	132	116	137	212	120	144	156	184	188	206	269	315	284
For eksport	151	127	164	251	143	174	191	228	221	238	316	372	337
Fra hjemmemarkedet	81	85	65	109	60	65	64	68	103	121	144	167	147

Produksjon av verkstedprodukter ekskl. transportmidler og oljerigger mv.:													
Orderreserver i alt	222	249	257	255	259	260	248	252	270	251	246	262	258
For eksport	260	305	335	363	322	344	337	367	359	363	366	449	443
Fra hjemmemarkedet	205	225	224	209	233	225	209	203	233	204	195	181	178

21*
KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL B6: LAGERBEHOLDNING

Lagerbeholdning i industri og engroshandel. Volumindekser. 1982=100.

	1985	1986	1987	1988	1987				1988				1989
					1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	
Industri og engroshandel:													
Lager i alt:	86	86	83	77	86	83	82	80	79	79	76	74	74
Norskproduserte varer:													
For innenlandsk bruk	94	95	96	90	98	93	96	95	93	91	90	87	93
For eksport	73	67	64	57	65	65	63	61	59	55	56	56	54
Importerte varer:													
Lager i alt	86	89	81	75	86	85	77	75	76	81	72	70	65
Industri:													
Lager i alt	81	80	77	72	80	79	75	75	74	75	69	70	72
Lager av egne produkter	82	79	78	72	81	80	76	75	76	75	67	69	71
Lager av råstoffer	80	84	77	72	78	78	73	77	70	77	71	71	75
Lager etter vare:													
Jern og stål	84	79	71	66	77	71	68	68	66	68	66	64	65
Andre uedle metaller	62	60	54	43	59	62	50	44	39	47	41	45	38
Tre- og treforedl.prod.	79	75	74	83	77	75	72	72	82	92	81	77	80

TABELL B7: ARBEIDSMARKEDET - ARBEIDSKRAFTUNDERSØKELSEN

Tallet på arbeidssøkere uten arbeidsinntekt og tallet på sysselsatte. 1000 personer. 2)

	1985	1986	1987	1988	1987			1988			1989		
					2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv
Arbeidssøkere uten arbeidsinntekt:													
Kvinner	28	24	25	33	22	29	23	27	28	38	40	47	46
Menn	26	18	21	36	17	19	19	27	37	37	44	61	59
Totalt	54	42	45	70	39	48	42	54	65	75	84	108	104
Tallet på sysselsatte 1)	2021	2086	2126	2113	2140	2117	2133	2126	2126	2123	2079	2051	2067

1) F.o.m. 1986 inkluderes også familiemedarbeidere med ukentlig arbeidstid under 10 timer.

2) Omlegging av AKU f.o.m. 2.kvartal 1988.

TABELL B8: ARBEIDSMARKEDET - ARBEIDSKONTORENES REGISTRERINGER

Tallet på registrerte arbeidsløse og ledige plasser. Arbeidsløshetsprosenten.

	1986	1987	1988	1989						
				Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni	Juli	
Sesongjusterte tall:										
Registrerte arbeidsløse 1000 pers.	36.2	32.4	49.3	80.3	76.3	80.3	82.4	90.2	87.9	
Ujusterte tall:										
Registrerte arbeidsløse 1000 pers.	36.2	32.4	49.3	85.8	79.0	79.7	76.3	85.6	85.6	
Herav: Permitterte 1000 pers.	3.5	4.6	9.4	22.9	19.4	18.3	17.4	15.4	13.3	
Ledige plasser 1000 pers.	10.5	12.4	8.7	7.6	8.3	11.2	11.6	7.7	4.7	
Arbeidsløshetsprosenten 1)	1.8	1.5	2.3	3.9	3.6	3.7	3.5	3.9	3.9	
Arb.løse/led.plasser	3.5	2.7	7.0	11.3	9.5	7.1	6.6	11.1	18.2	

1) Registrerte ledige i prosent av arbeidsstyrken ifølge AKU.

22*
KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL B9: INDUSTRIINVESTERINGER I VERDI - INVESTERINGSUNDERSØKELSEN

Antatte og utførte industriinvesteringer. Mill.kr. Sesongjustert.
Tallene for årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

	1986	1987	1988	---1987---		-----1988-----				---1989---	
				3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv
Utførte	3352	4048	3621	3983	5094	3683	3812	3552	3437	2840	..
Antatte	3439	4080	3765	3359	5222	3673	3680	3716	3990	3369	3566

TABELL B10: BOLIGBYGGING

Antall boliger i 1000. Sesongjustert. 1). Tallene for årene
viser gjennomsnittet av månedstallene for det samme året.

	1986	1987	1988	-----1989-----					
				Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni	Juli
Boliger satt igang	2.4	2.4	2.3	2.7	2.4	1.9	1.9	2.3	2.3
Boliger under arbeid	30.0	31.8	32.1	30.6	30.6	29.4	28.9	28.9	29.1
Boliger fullført	2.2	2.4	2.5	2.3	2.5	2.0	2.1	2.2	2.2

1) Seriene er sesongjustert uavhengig av hverandre.

TABELL B11: DETALJOMSETNINGSVOLUM

Sesongjustert indeks. 1985=100. Tallene for årene viser gjennomsnittet av
månedstallene for det samme året.

	1984	1985	1986	1987	1988	-----1988-----					
						Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Des.
Omsetning ialt	90	100	105	99	91	90	95	89	81	87	84

TABELL B12: DETALJOMSETNINGSVOLUM MV.

Endring i prosent fra foregående år og fra samme periode året før i et
tremåneders glidende gjennomsnitt. 1)

	1985	1986	1987	-----1988-----					
				Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.
Omsetning ialt	10.5	5.5	-5.5	-10.4	-8.3	-8.9	-9.8	-11.5	-12.0
Detaljomsättning etter næring:									
Nærings- og nytelsesmidler	0.2	0.7	-2.6	-2.7	-2.2	-2.6	-3.3	-3.5	-5.4
Bekledning og tekstilvarer	5.9	2.7	-12.1	-12.7	-10.3	-12.3	-12.5	-14.8	-15.2
Møbler og innbo	6.9	8.9	-5.0	-10.9	-7.2	-5.8	-7.6	-9.4	-9.0
Jern, farge, glass, stent. og sport	1.9	1.0	2.6	1.5	1.9	1.7	-2.0	-4.5	-6.2
Ur, opt., musikk, gull og sølv	1.5	7.4	-9.5	6.7	8.4	4.5	1.3	-2.8	-6.1
Motorkjøretøyer og bensin	31.3	12.7	-8.8	-21.1	-18.1	-19.0	-19.9	-22.4	-23.4
Reg. nye personbiler	49.5	6.6	-32.5	-41.9	-40.8	-42.8	-44.4	-46.9	-50.8

1) Tallet i kolonnene for månedene viser endring i prosent fra samme periode
året før for summen av omsetningsvolumet for den aktuelle måneden,
måneden før og måneden etter.

TABELL B13: TIMEFORTJENESTE

Gjennomsnittlig timefortjeneste i industri og i bygge- og anleggsvirksomhet.
Kroner.

	1986	1987	1988	-----1987-----			-----1988-----				1989
				2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	
Industri, kvinner	58.4	67.8	72.0	67.1	68.4	70.1	70.6	72.0	72.3	73.0	73.5
Industri, menn	69.7	81.0	85.4	80.9	81.5	83.3	84.0	86.2	85.6	85.8	86.5
Bygge- og anl., menn	79.5	94.8	100.0	94.0	97.2	98.8	98.9	101.1	99.0	101.0	98.4

TABELL B14: KONSUMPRISINDEKSEN.

Endring i prosent fra foregående år og fra samme måned ett år tidligere.

	1986	1987	1988	-----1989-----						
				Feb.	Mars	April	Mai	Juni	Juli	
Ialt	7.2	8.7	6.7	4.9	4.3	4.6	4.7	4.7	4.8	
Varer og tjenester etter konsumgruppe:										
Matvarer ialt	9.2	7.6	6.3	3.0	1.9	2.9	3.3	2.4	3.1	
Drikkevarer og tobakk	9.2	10.5	6.8	5.2	5.5	5.5	5.7	5.8	5.4	
Klær og skotøy	8.9	8.9	5.8	4.2	2.6	3.7	2.7	3.6	3.2	
Bolig, lys og brensel	4.8	7.4	8.3	6.6	5.8	5.8	5.8	6.0	6.1	
Møbler og husholdningsartikler	7.4	8.4	5.9	4.8	4.0	3.8	3.7	3.8	3.6	
Helsepleie	7.2	5.5	3.6	4.2	4.4	4.2	5.1	5.2	5.3	
Reiser og transport	6.0	11.4	6.7	5.2	5.1	5.4	6.1	6.2	6.2	
Fritidssysler og utdanning	7.0	8.1	6.4	4.3	4.2	4.1	4.2	4.0	4.0	
Andre varer og tjenester	8.1	8.2	6.2	4.9	4.7	4.5	4.5	4.3	4.2	
Varer og tjenester etter leveringssektor:										
Jordbruksvarer	10.0	9.1	6.0	1.2	0.5	1.1	1.5	0.9	2.9	
Andre norskproduserte konsumvarer	4.4	8.5	6.9	4.8	4.1	4.5	5.1	5.3	5.2	
Importerte konsumvarer	10.0	9.2	5.6	3.4	3.0	3.5	3.2	3.1	3.1	
Husleie	4.8	6.0	7.9	8.6	7.5	7.5	7.5	7.5	7.5	
Andre tjenester	8.3	9.4	7.1	6.4	6.0	5.8	5.9	6.1	6.0	

TABELL B15: ENGROSPRISER.

Endring i prosent fra foregående år og fra samme periode ett år tidligere.

	1986	1987	1988	-----1989-----					
				Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni	Juli
Ialt	2.8	6.0	5.3	5.4	6.1	6.3	6.1	5.7	5.5
Matvarer og levende dyr	9.5	4.2	3.7	2.4	2.8	2.7	3.3	2.4	4.1
Drikkevarer og tobakk	8.3	9.9	5.3	4.3	4.2	4.1	4.2	5.0	4.2
Råvarer, ikke spis., u. brenselst.	-0.5	4.8	12.9	14.8	16.7	15.4	13.5	11.6	9.9
Brenselstoffer, -olje og el.kraft	-10.6	6.9	1.9	5.5	8.2	10.6	10.1	8.9	7.9
Dyre- og plantefett, voks	-14.6	-0.7	10.2	6.3	5.6	5.4	5.3	6.8	0.0
Kjemikalier	2.2	4.6	7.7	10.3	9.1	9.2	8.9	8.3	6.9
Bearbeidde varer etter materiale	4.1	6.5	6.8	6.7	6.6	6.5	5.9	5.8	5.5
Maskiner og transportmidler	7.6	6.8	4.7	3.3	3.7	3.7	3.9	4.0	4.1
Forskjellige ferdigvarer	6.0	7.5	6.5	4.3	4.1	4.3	4.4	4.4	4.5

24*
KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL B16: UTENRIKSHANDELEN - VERDITALL

Verditall for tradisjonell vareeksport og vareimport iflg. handelsstatistikken. Milliarder kroner. Sesongjustert. Tallene for årene viser gjennomsnittet av månedstallene for det samme året.

	1984	1985	1986	1987	1988	-----1989-----					
						Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul
Eksport 1)	5.8	6.2	5.8	6.5	7.9	8.3	8.6	9.3	9.1	9.0	9.1
Import 2)	9.0	10.7	12.2	12.0	11.6	11.3	10.8	11.6	11.1	11.4	11.3
Import 3)	8.6	10.4	12.0	11.8	11.5	11.2	10.7	11.4	11.3	11.4	..

1)Uten skip, oljeplattformer, råolje og naturgass.

2)Uten skip og oljeplattformer.

3)Uten skip, oljeplattformer og råolje.

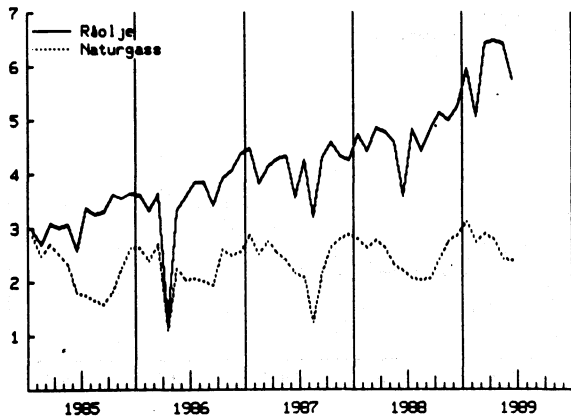
MERKNAD TIL TABELL B2.

2) For tilbakegående år er produksjonsindeksen etter anvendelse avstemt mot de endelige, årlige nasjonalregnskapene, der verdien av skip og oljeplattformer først regnes som investert når skipet er ferdigbygd eller plattformen er slept ut på feltet. I byggeperioden regnes produksjonen som levert til lager av varer under arbeid og ikke investeringer, noe som vil gi store variasjoner i indeksen mellom de berørte årene.

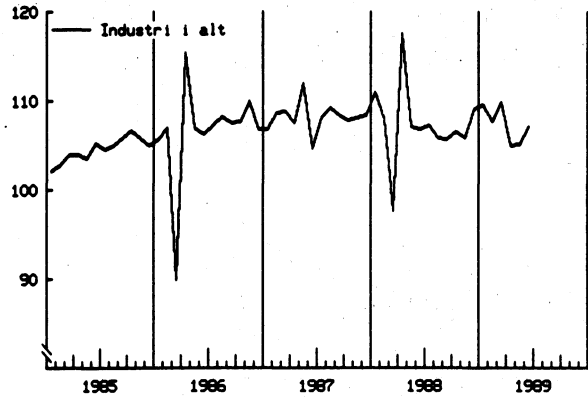
KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

OLJE- OG GASSPRODUKSJON

Råolje (mill.tonn) og naturgass (milliarder S m³ (kubikkmeter)).
Ujusterte tall

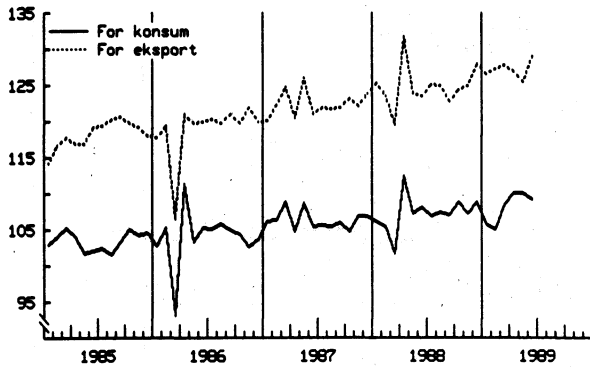

PRODUKSJONSINDEKS
Sesongjustert. 1980=100

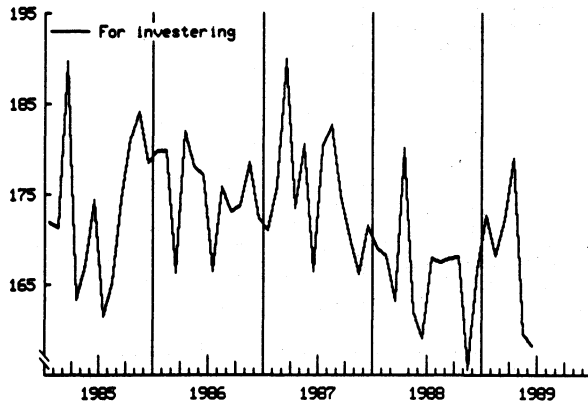
PRODUKSJONSINDEKS ETTER ANVENDELSE

Bergverksdrift, industri og kraftforsyning uten
oljeutvinning. Sesongjustert. 1980=100

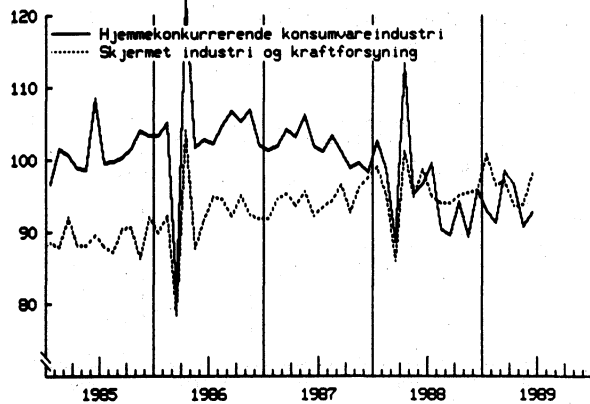
PRODUKSJONSINDEKS ETTER ANVENDELSE

Bergverksdrift, industri og kraftforsyning uten
oljeutvinning. Sesongjustert. 1980=100

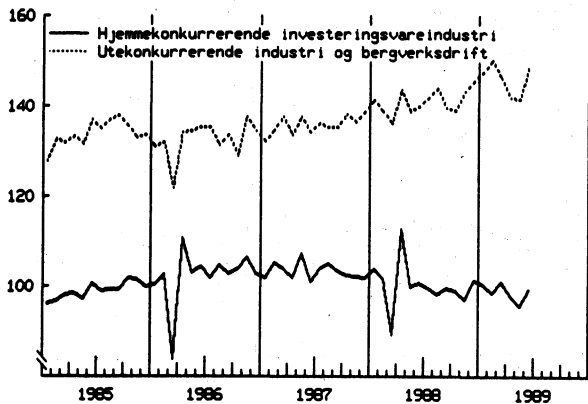
PRODUKSJONSINDEKS ETTER KONKURRANSETYPE

Bergverksdrift, industri og kraftforsyning uten
oljeutvinning. Sesongjustert. 1980=100

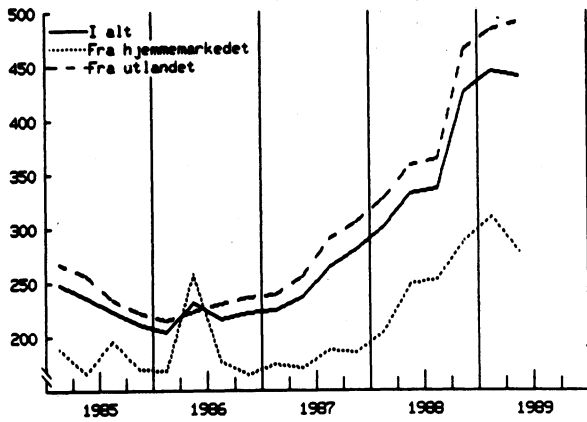
PRODUKSJONSINDEKS ETTER KONKURRANSETYPE

Bergverksdrift, industri og kraftforsyning uten
oljeutvinning. Sesongjustert. 1980=100

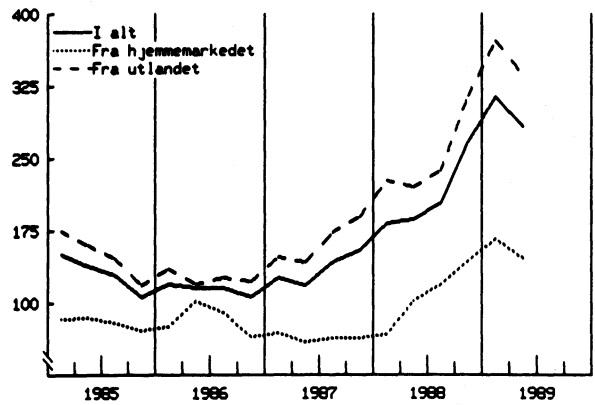

KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

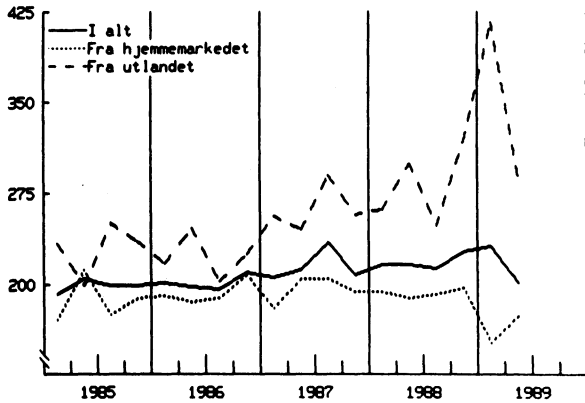
ORDRETILGANG
Metaller.
Sesongjustert verdiindeks. 1976=100

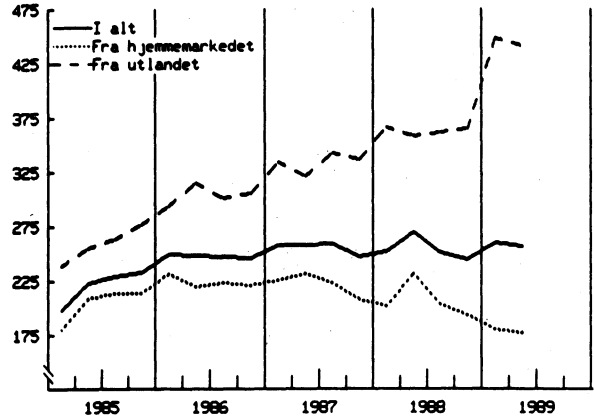
ORDRERESERVER
Metaller
Ujustert verdiindeks. 1976=100

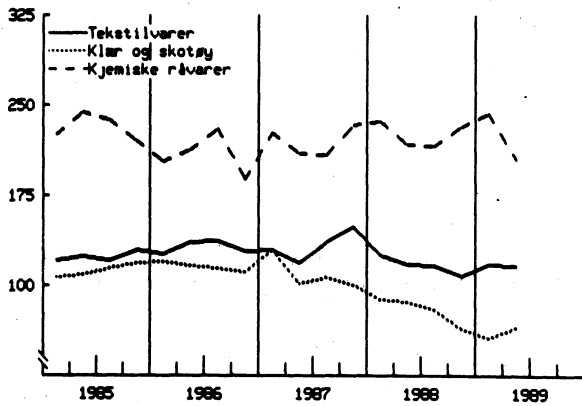
ORDRETILGANG
Verktedprodukter uten transportmidler og oljeplattformer m.v.
Sesongjustert verdiindeks. 1976=100

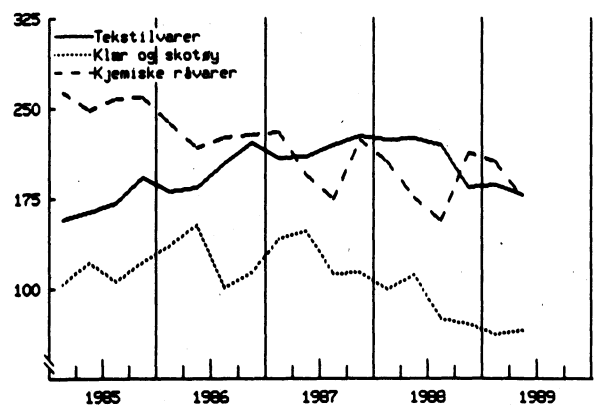
ORDRERESERVER
Verktedprodukter uten transportmidler og oljeplattformer m.v.
Ujustert verdiindeks. 1976=100

ORDRETILGANG
Tekstilvarer klar og skotsøy og kjemiske råvarer.
Sesongjustert verdiindeks. 1976=100

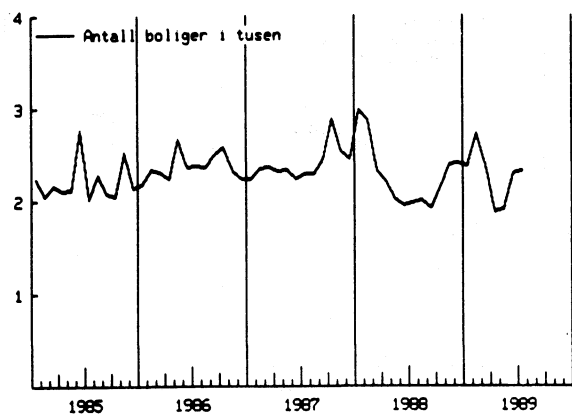

ORDRERESERVER
Tekstilvarer klar og skotsøy og kjemiske råvarer
Ujustert verdiindeks. 1976=100

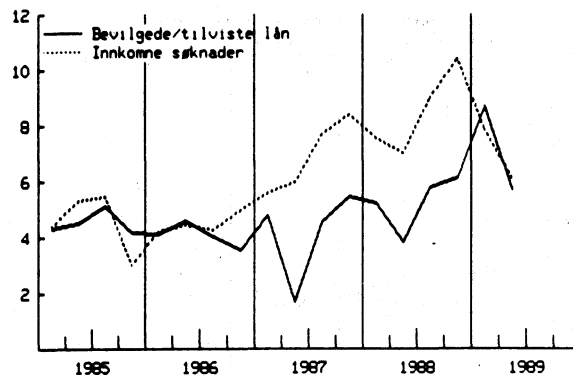

KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

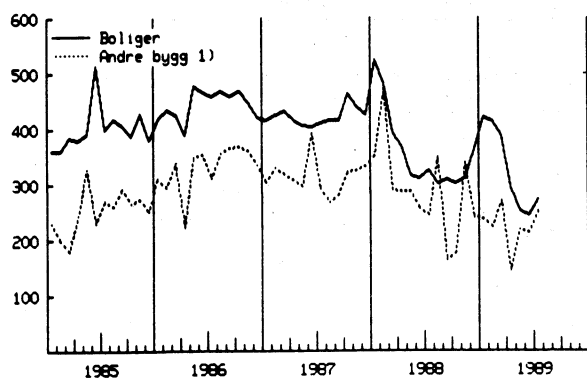
BYGG
Boliger satt i gang. Sesongjustert.

BOLIGLÅN NYE BOLIGER
Antall Husbanklån og PSV-tilvisninger i 1000.
Sesongjustert.

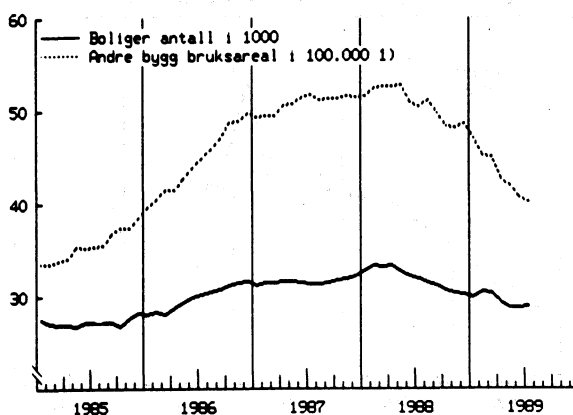

BYGG SATT I GANG
Bruksareal i 1000 kvm. Sesongjustert.

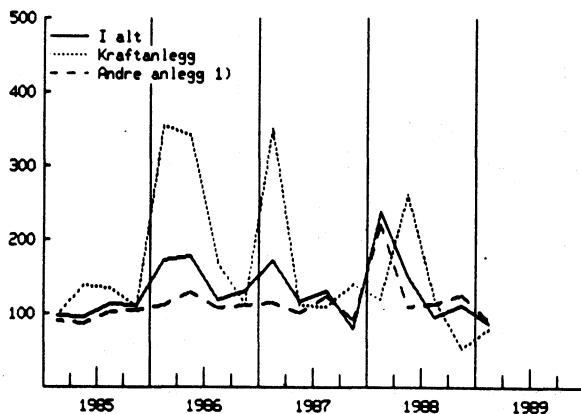
1) Utenom jordbruk, skogbruk og fiske. Over 60 kvm. bruksareal.

BYGG UNDER ARBEID
Sesongjustert

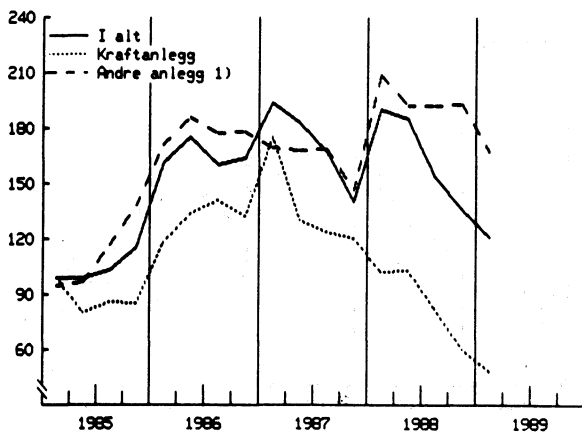
1) Utenom jordbruk, skogbruk og fiske. Over 60 kvm. bruksareal.

ANLEGGSVIRKSOMHET
Ordretillgang. Verdiindeks 1. kv. 1985 = 100.

1) Sesongjustert.

ANLEGGSVIRKSOMHET
Ordrereserve. Verdiindeks 1. kv. 1985 = 100.

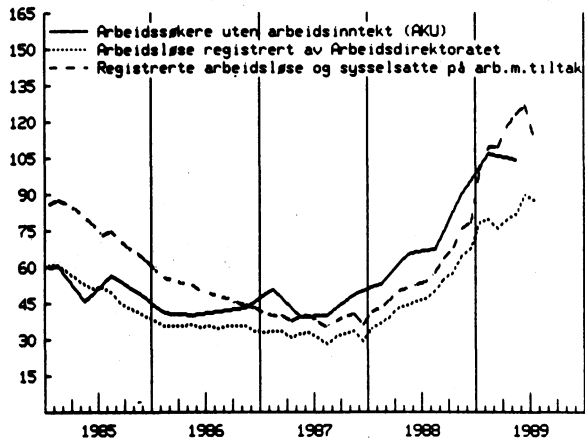

1) Sesongjustert.

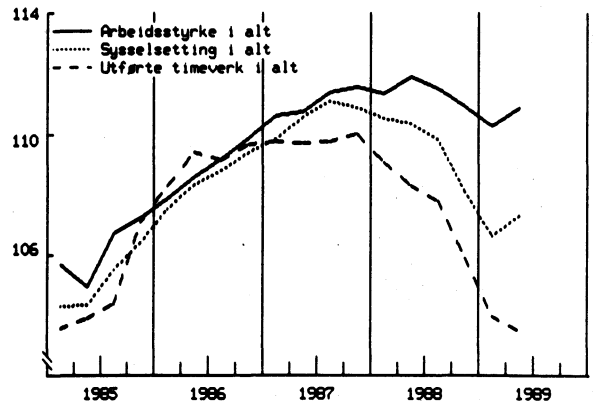
KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

ARBEIDSLLEDIGE

Arbeidssøkere uten arbeidsinnt., reg. arbeidsløse ved arbeidskontorene og syssels. på arb.m.tiltak. Sesongjusterte tall i tusen.

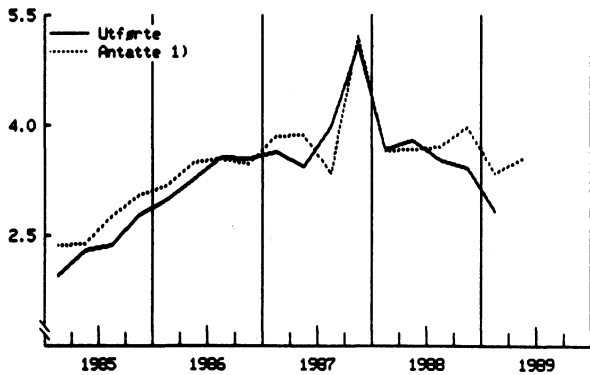
ARBEIDSTYRKE, SYSSELSETTING OG UTFØRTE TIMEVERK I ALT IFØLGE ARBEIDSKRAFTUNDERSØKELSEN. 1) 1980=100. Sesongjustert.

1) Justert for omlegging av AKU f.o.m. 2. kv. 1988.

ANTATTE OG UTFØRTE INVESTERINGER I INDUSTRIEN

Sesongjusterte verditall. Milliarder kroner pr. kvartal.

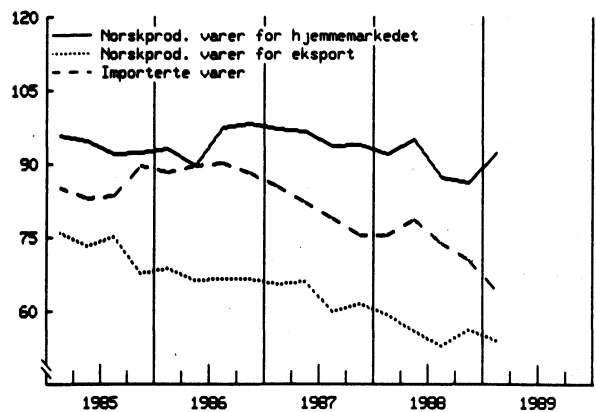

1) Anslag gitt i samme kvartal. Tallet for 4. kvartal 1987 inneholder korreksjoner for foregående kvartaler.

LAGER

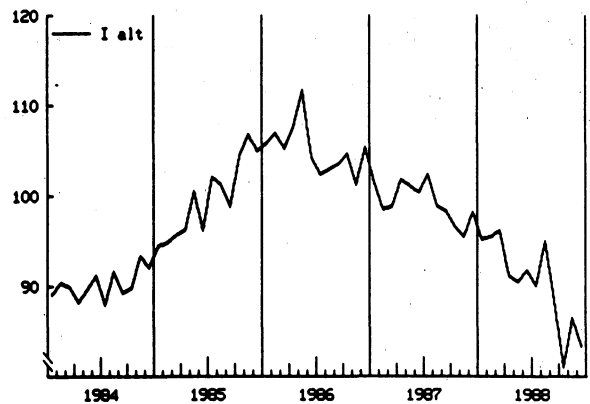
Industri og engroshandel.

Sesongjustert volumindeks. 1982=100

DETALJOMSETNING 1)

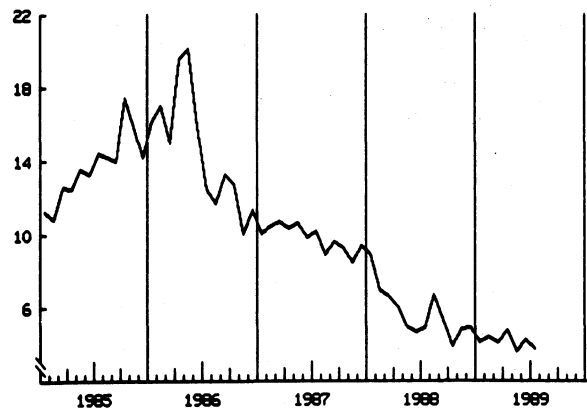
Sesongjustert volumindeks. 1985=100

1) Publiseringen er innstilt f.o.m. januar 1989.

REGISTRERTE NYE PERSONBILER

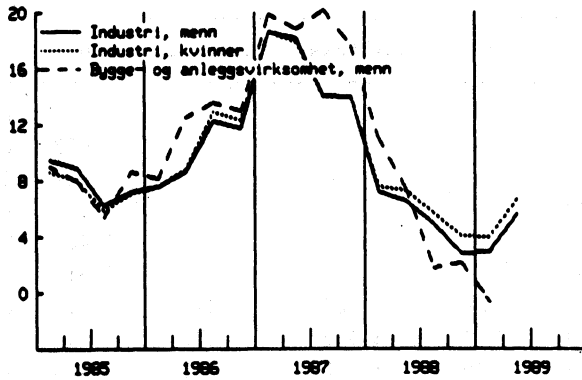
1000 stk. Sesongjustert.

KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

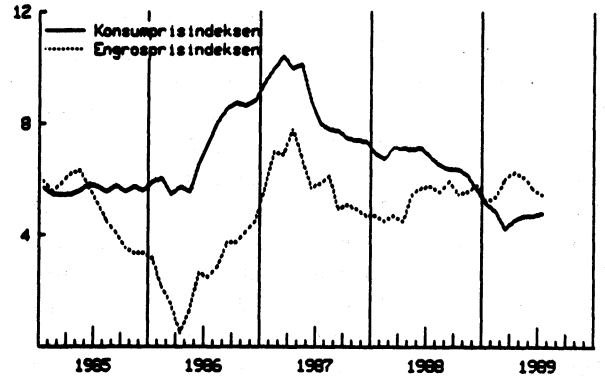
LØNNINGER

Gjennomsnittlig timefortjeneste i industri og bygge- og anleggsvirksomhet, prosentvis endring fra ett år tidligere.

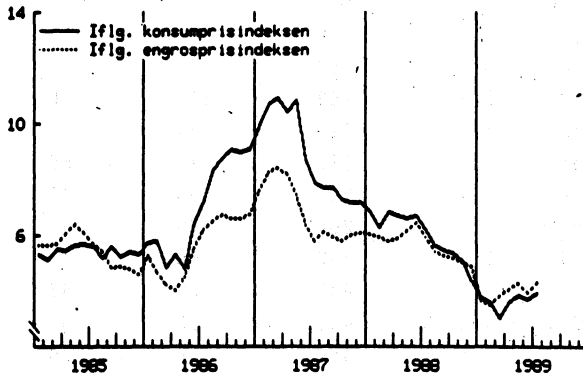
INNENLANDSKE PRISER

Prosent endring fra ett år tidligere.

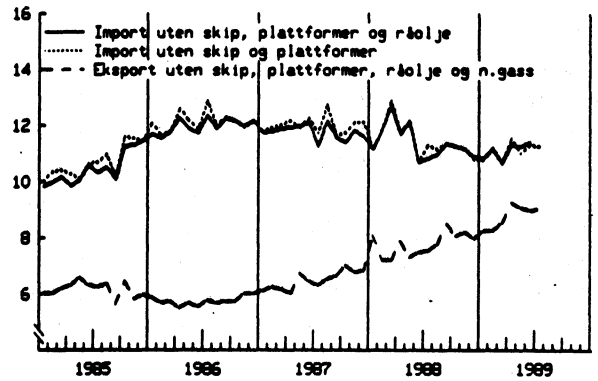
PRISSTIGNING FOR KONSUMVARER 1)

Prosent endring fra ett år tidligere.

UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER 1)

Sesongjusterte verdital. Milliarder kroner.

1) Konsumprisindeksen for varer omsatt gjennom detaljhandel, og engrosprisindeksen for varer levert til konsum.

30*
INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C1: PRODUKSJON OG EKSPORT AV RÅOLJE ¹ FRA NORSK SOKKEL. 1000 TONN ².

	Produksjon							Eksport	
	Total ³	Ekofisk	Statfjord	Valhall	Ula	Gullfaks	Oseberg	Andre	Total
1980	24.451	21.531	2.839					81	23.197
1981	23.450	16.273	6.575					602	20.453
1982	24.515	14.150	9.441	67				857	20.666
1983	30.482	13.031	15.803	769				880	25.623
1984	34.682	11.172	18.610	2.419				2.481	30.064
1985	38.410	10.417	24.036	2.452				2.512	32.602
1986	42.424	8.658	29.402	2.254	734	34	241	1.128	35.376
1987	50.461	8.262	30.100	3.009	4.124	3.549	676	741	41.757
1988*	56.652	9.534	29.630	3.289	4.400	7.722	986	1.088	47.697
Januar-juni									
1988	27.071	4.423	14.983	1.617	2.188	3.069	431	355	22.177
1989	36.215	5.362	14.209	1.744	2.164	6.725	5.288	723	31.693
1987									
Januar	4.482	713	2.861	256	374	132	70	73	3.687
Februar	3.835	648	2.269	250	333	163	106	66	3.163
Mars	4.158	673	2.587	272	300	219	34	73	3.213
April	4.287	701	2.600	255	369	226	71	65	3.688
Mai	4.351	661	2.648	272	377	265	53	75	3.917
Juni	3.571	599	2.073	266	247	264	69	53	2.931
Juli	4.261	690	2.391	293	388	362	66	71	3.885
August	3.226	185	2.299	82	109	436	69	46	2.312
September	4.328	624	2.511	292	336	461	35	69	3.648
Oktober	4.606	715	2.667	302	396	456	-	70	4.084
November	4.339	649	2.579	288	364	353	34	72	3.563
Desember	4.272	630	2.708	274	332	187	69	72	3.666
1988*									
Januar	4.748	741	2.682	282	397	477	105	62	3.871
Februar	4.431	694	2.503	264	364	479	70	57	3.515
Mars	4.865	770	2.635	278	395	657	70	60	3.887
April	4.802	770	2.567	270	385	644	106	60	3.952
Mai	4.615	781	2.572	275	371	484	70	60	3.691
Juni	3.608	666	2.027	248	276	325	10	56	3.261
Juli	4.858	865	2.502	273	401	735	-	82	3.900
August	4.440	824	2.057	280	385	801	-	93	3.762
September	4.853	840	2.457	269	371	828	-	88	4.113
Oktober	5.148	857	2.568	279	366	937	-	141	4.474
November	5.011	850	2.436	276	379	911	-	159	4.614
Desember	5.272	874	2.624	295	310	444	555	170	4.657
1989*									
Januar	5.969	922	2.475	303	399	1.090	620	160	5.591
Februar	5.094	829	1.753	275	320	961	804	152	4.658
Mars	6.439	879	2.669	304	390	1.250	798	149	5.405
April	6.494	885	2.575	303	357	1.253	1.023	98	5.902
Mai	6.444	921	2.526	313	296	1.226	997	65	5.369
Juni	5.775	926	2.211	246	302	945	1.046	99	4.768

¹ Inkluderer NGL og kondensat.

² Uoverensstemmelser i tabellen skyldes maskinell avrunding.

³ Årstallene kan avvike noe fra summen av månedsoppgavene som bygger på foreløpige tall fra den månedlige produksjonsstatistikken.

INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C2: PRODUKSJON OG EKSPORT AV NATURGASS FRA NORSK SOKKEL. MILLIONER SM³ .¹

	Produksjon								Ekspor
	Total ²	Ekofisk	Frigg	Statfjord	Heimdal	Gullfaks	Tommeliten	Andre	Total
1980	25.973	15.938	9.991	44					25.119
1981	26.162	14.760	11.312	86				4	25.197
1982	25.534	14.583	10.810	109				31	24.457
1983	25.831	13.690	11.797	234				110	24.528
1984	27.375	12.800	13.670	291				614	26.240
1985	26.668	11.653	13.691	827				496	25.429
1986	27.802	8.115	12.850	3.464	2.131	-	-	465	25.653
1987	29.689	8.471	12.104	4.333	3.641	225	-	859	27.942
1988	29.853	9.411	10.767	3.802	3.771	727	272	1103	27.858
Januar-juni									
1988	15.521	4.609	6.293	2.021	1.781	277	-	540	14.736
1989	16.344	5.035	5.822	1.909	1.858	637	484	599	14.294
1987									
Januar	2.892	822	1.340	332	320	-	-	78	2.790
Februar	2.536	669	1.199	298	295	-	-	81	2.445
Mars	2.785	735	1.325	320	322	3	-	80	2.696
April	2.556	697	1.101	353	315	6	-	79	2.401
Mai	2.427	720	1.016	270	327	6	-	88	2.368
Juni	2.177	727	761	300	306	6	-	76	2.089
Juli	2.119	700	650	330	317	22	-	100	1.923
August	1.262	216	715	151	115	37	-	29	1.126
September ..	2.207	575	859	336	312	45	-	94	2.078
Oktober	2.668	907	913	385	318	46	-	101	2.551
November ...	2.820	857	1.149	376	307	36	-	94	2.736
Desember ...	2.900	883	1.079	446	326	86	-	79	2.738
1988*									
Januar	2.861	781	1.175	437	324	49	-	95	2.643
Februar	2.657	786	1.109	357	276	39	-	91	2.607
Mars	2.795	843	1.182	319	295	59	-	95	2.699
April	2.647	760	1.146	300	299	51	-	91	2.538
Mai	2.342	736	883	304	285	41	-	93	2.197
Juni	2.218	710	798	302	302	31	-	75	2.052
Juli	2.088	743	571	296	322	66	-	90	2.012
August	2.060	777	546	265	306	72	-	94	1.967
September ..	2.090	767	573	280	292	87	-	91	1.910
Oktober	2.438	832	734	304	316	94	64	94	2.153
November ...	2.756	800	1.019	313	337	92	97	98	2.473
Desember ...	2.902	876	1.031	324	418	46	111	96	2.607
1989*									
Januar	3.015	916	1.094	361	328	109	99	105	2.741
Februar	2.746	878	1.012	271	297	90	104	94	2.472
Mars	2.919	799	1.109	353	320	122	109	107	2.524
April	2.803	872	1.089	258	301	117	63	103	2.420
Mai	2.450	745	837	323	284	113	39	109	2.218
Juni	2.412	825	681	343	327	85	70	81	2.009

¹ Uoverensstemmelser i tabellen skyldes maskinell avrunding.² Årstillene kan avvike noe fra summen av månedsoppgavene som bygger på foreløpige tall fra den månedlige produksjonsstatistikken.

32*
INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C3: LETEAKTIVITET PÅ NORSK SOKKEL.¹

	Antall hull påbegynt			Boremeter	Borefartøydøgn			Gjennomsnitt vanndyp (m)	Gjennomsnitt totaldyp (m)
	Totalt	Undersøks- elseshull	Avgrens- ningshull		Totalt	Norske	Uten- landske		
1980	36	26	10	136683	3877			176	3115
1981	39	26	13	135054	4131			181	3235
1982	49	36	13	155299	4376			162	3314
1983	40	33	7	135801	3900			201	3155
1984	47	35	12	149034	4235	3803	432	213	3116
1985	50	30	20	143473	4037	3544	493	235	3208
1986	36	26	10	123771	3283	2937	346	236	3353
1987	36	25	11	109882	2468	2266	202	246	3349
1988	29	18	11	118717	2408	2047	361	202	3335
Januar-juli									
1988	15	10	5	59114	1357	1149	208		
1989	16	11	5	46652	1377	1107	270		
1987									
Januar	1	-	1	3402	115	115	-		
Februar	4	2	2	3837	123	123	-		
Mars	1	1	-	10182	167	167	-		
April	2	1	1	2904	150	150	-		
Mai	7	5	2	17260	214	214	-		
Juni	4	2	2	14719	262	240	22		
Juli	1	1	-	6440	276	245	31		
August	5	3	2	14332	244	213	31		
September ...	3	2	1	8822	204	173	31		
Oktober	5	4	1	16076	251	220	31		
November	1	1	-	7029	241	216	25		
Desember	2	2	-	4879	221	190	31		
1988									
Januar	-	-	-	6262	186	155	31		
Februar	2	1	1	7785	194	169	25		
Mars	1	1	-	6757	222	191	31		
April	5	5	-	7705	182	152	30		
Mai	1	-	1	10781	222	192	30		
Juni	3	1	2	9202	157	127	30		
Juli	3	2	1	10622	194	163	31		
August	-	-	-	3419	186	155	31		
September ...	6	3	3	21439	212	181	31		
Oktober	3	2	1	14604	247	216	31		
November	4	3	1	13502	205	176	29		
Desember	1	-	1	6639	201	170	31		
1989									
Januar	2	1	1	5745	174	143	31		
Februar	1	1	-	4249	149	121	28		
Mars	2	2	-	6375	201	170	31		
April	4	2	2	10426	192	162	30		
Mai	-	-	-	6643	223	191	32		
Juni	3	2	1	5876	188	132	56		
Juli	4	3	1	7338	250	188	62		

¹ Kilde: Oljedirektoratet.

INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C4: PÅLØPTE KOSTNADER TIL LETING ETTER OLJE OG GASS PÅ NORSK SOKKEL.¹
MILLIONER KRONER.

	-----1987-----				-----1988-----				-1989-
	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.
Letekostnader i alt	760	1031	1404	1756	1055	879	952	1275	704
Undersøkellesboringer .	493	623	673	977	562	606	570	842	454
Borefartøyer	165	170	222	273	196	176	162	234	134
Transportkostnader ..	55	48	80	120	74	81	51	110	54
Varer	115	113	127	234	94	101	105	159	100
Tekniske tjenester ..	158	291	244	349	198	247	251	340	167
Generelle undersøkelser	50	99	218	199	58	137	158	184	76
Feltevaluering og feltutvikling	117	176	335	414	264	-10	104	101	13
Administrasjon og andre kostnader	100	133	179	166	172	146	120	148	160

¹ Tabellen dekker letefasen, dvs. kostnader som påløper etter at letetillatelse er gitt og fram til en eventuell utbygging er godkjent av myndighetene.

TABELL C5: PÅLØPTE INVESTERINGSKOSTNADER TIL FELTUTBYGGING PÅ NORSK SOKKEL.¹
MILLIONER KRONER.

	-----1987-----				-----1988-----				-----
	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	4.kv.
Feltutbygging i alt	4214	4078	5190	7540	3405	5047	4788	6445	4306
Varer	2642	2023	2268	3413	784	1918	2128	3225	2329
Bærestruktur inkl. utrustning av skaft ...	550	463	645	895	244	701	509	637	188
Dekk/dekkramme	796	477	534	1903	358	418	523	1175	392
Moduler	1013	721	729	295	-84	482	493	931	540
Andre varer	284	362	359	320	267	317	603	482	1209
Tjenester	1274	1892	2505	3683	2380	2876	2257	2864	1676
Prosjektering og prosjekttjenester	261	412	570	730	427	835	813	1185	892
Maritime tjenester	166	490	881	1544	753	1011	619	627	235
Andre tjenester ²	263	286	309	573	266	234	166	227	86
Egne arbeider ²	584	703	745	836	934	795	658	825	465
Produksjonsboring	298	163	416	444	241	253	402	355	300

¹ Omfatter Ekofisk betongkappe, Gullfaks C, Oseberg C, Øst-Frigg, Troll-Oseberg gassinjeksjon, Troll Øst, Sleipner Øst, Veslefrikk, Gyda, Snorre, Hod, Draugen og Ekofisk utvidete vanninjeksjon.

² Driftsforberedelseskostnader er inkludert.

INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C6: RÅOLJEPRISER PR. FAT.¹

	Normpriser i US\$			Offisielle salgspriser i US\$			Spotpriser i US\$				Eksportpris for verden ²		Spotpris i Nkr
	Ekofisk	Stat- fjord	Brent- blend	Arabian light	Arabian heavy	Bonny light	Arabian light	Arabian heavy	Bonny light	Ekofisk	US\$	Nkr	Ekofisk
1987													
Januar	17.50	17.20	17.55	18.50	18.40	17.14	122.89	131.92
Februar	18.25	17.95	18.30	17.52	16.27	18.92	17.45	17.20	17.19	120.50	120.57
Mars	17.15	16.85	17.20	17.52	16.27	18.92	17.95	17.85	17.35	120.24	123.70
April				17.52	16.27	18.92	18.35	18.40	17.44	118.07	124.57
Mai	18.45	18.30	18.50	17.52	16.27	18.92	18.85	18.65	17.63	117.24	124.02
Juni				17.52	16.27	18.92	18.95	18.80	17.66	118.50	126.15
Juli	19.25	19.00	..	17.52	16.27	18.92	19.85	19.80	17.56	118.53	133.65
August	19.80	19.60	19.90	17.52	16.27	18.92	19.05	18.95	17.80	120.86	128.67
September	18.25	18.10	..	17.52	16.27	18.92	18.55	18.35	17.48	115.89	121.66
Oktober	18.50	18.35	18.65	17.52	16.27	18.92	19.00	18.75	17.52	116.16	124.31
November	18.40	18.25	..	17.52	16.27	18.92	18.10	17.85	17.33	111.26	114.60
Desember	17.60	17.40	17.70	17.52	16.27	18.92	17.20	17.20	16.66	106.29	109.74
1988													
Januar	16.75	16.70	..	17.52	16.27	18.92	16.90	16.80	16.35	103.66	106.51
Februar	16.20	16.15	..	17.52	16.27	18.92	16.15	15.85	15.55	99.68	101.60
Mars	14.65	14.55	14.80	17.52	16.27	18.92	14.80	14.70	13.90	88.13	93.20
April	15.60	15.45	..	17.52	16.27	18.92	16.80	16.60	14.90	92.53	103.09
Mai	16.55	16.30	16.50	17.52	16.27	18.92	16.45	16.35	15.25	94.25	101.04
Juni	16.55	16.30	16.50	17.52	16.27	18.92	15.65	15.54	14.67	93.59	99.15
Juli	14.95	14.65	..	17.52	16.27	18.92	15.15	14.95	13.81	92.67	100.31
August	15.35	15.05	..	17.52	16.27	18.92	15.20	15.00	13.62	93.84	103.35
September	14.35	14.10	14.30	17.52	16.27	18.92	13.30	13.25	12.32	85.13	91.56
Oktober	12.75	12.55	12.70	17.52	16.27	18.92	12.55	12.45	11.04	74.52	84.04
November	12.75	12.55	12.70	17.52	16.27	18.92	13.30	13.10	11.12	73.06	86.07
Desember	14.05	13.90	14.00	17.52	16.27	18.92	15.55	15.25	13.07	85.09	99.28
1989													
Januar	16.25	16.15	16.20	17.52	16.27	18.92	17.40	17.05	15.04	100.17	113.55
Februar	17.05	16.95	17.00	17.52	16.27	18.92	17.10	16.60	15.29	102.75	111.55
Mars	17.65	17.50	17.55	17.52	16.27	18.92	18.95	18.60	16.75	113.73	126.29
April				17.52	16.27	18.92	20.55	19.75	18.24	123.85	134.10
Mai				17.52	16.27	18.92	19.05	18.40	17.15	120.91	129.72
Juni				17.52	18.27	18.92	17.95	17.60	16.54	112.28	126.54
Juli				17.52	18.27	18.92	17.95	17.75	16.72	116.20	123.36

¹ Kilder: Normpriser: Olje- og energidepartementet.
 Offisielle salgspriser: IEA Oil Market Report.
 Spotpriser: Petroleum Intelligence Weekly.
 Eksportpris for verden: Oil and Gas Journal.
 Valutakurser: Statistisk Månedshefte.

² Offisielle salgspriser veid sammen med eksportvolum.

NASJONALREGNSKAPSTALL FOR UTVALGTE OECD-LAND

TABELL D1: BRUTTONASJONALPRODUKT

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989 prognose	1990 prognose
Danmark	2,0	3,5	3,7	3,1	-0,7	-0,2	1/2	1 1/2
Frankrike	0,7	1,5	1,7	2,3	1,9	3,4	3	2 3/4
Italia	-0,2	2,8	2,9	2,5	3,0	3,9	3 1/2	3 1/4
Japan	3,2	5,1	4,9	2,5	4,5	5,7	4 3/4	4 1/4
USA	3,6	6,4	3,0	2,8	3,4	3,9	3	2 1/4
Storbritannia	3,4	3,0	3,6	3,2	4,6	3,7	2 1/4	2
Sverige	2,4	4,0	2,1	1,1	2,4	2,1	1 3/4	3/4
Forbundsrepublikken Tyskland ..	1,8	3,0	2,0	2,3	1,8	3,4	3	2 3/4
Norge	4,6	5,7	5,3	4,2	3,4	1,1	4 1/2	2 1/2

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk Sentralbyrå. Forøvrig OECD.

TABELL D2: PRIVAT KONSUM

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989 prognose	1990 prognose
Danmark	2,0	2,8	5,5	4,1	-1,2	-1,3	0	1 1/4
Frankrike	1,0	1,1	2,4	3,7	2,7	2,7	2 3/4	2 1/4
Italia	-0,3	1,9	3,0	3,8	3,9	3,8	3 3/4	3 1/2
Japan	3,2	2,7	2,7	3,1	4,2	5,0	3 3/4	3 1/2
USA	4,7	4,7	4,6	4,3	2,7	2,8	2 1/2	2 1/4
Storbritannia	4,0	2,1	3,9	5,7	5,4	6,5	3 1/4	2 1/2
Sverige	-1,8	1,4	3,0	4,8	3,8	2,2	1 1/2	1
Forbundsrepublikken Tyskland ..	1,7	1,5	1,7	3,4	3,6	2,5	1 3/4	2 1/2
Norge	1,5	2,7	9,9	5,6	-0,8	-2,3	-1 1/4	-1/4

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk Sentralbyrå. Forøvrig OECD.

TABELL D3: OFFENTLIG KONSUM

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989 prognose	1990 prognose
Danmark	-0,8	-1,0	2,4	1,5	2,0	-0,1	-1	0
Frankrike	1,4	1,1	3,2	1,7	3,0	2,3	2	1 3/4
Italia	2,4	2,4	3,5	2,9	3,6	3,0	3	2
Japan	2,9	2,8	1,7	6,2	-0,7	2,1	2	1 1/2
USA	1,1	4,0	7,3	4,0	2,6	0,3	2 3/4	1 1/2
Storbritannia	1,9	0,7	0	2,0	1,1	0,5	1/2	3/4
Sverige	0,8	2,4	2,1	1,2	1,3	1,4	1 1/2	1 1/2
Forbundsrepublikken Tyskland ..	0,2	2,5	2,1	2,5	1,5	1,8	1	1
Norge	4,6	2,4	3,3	2,2	4,5	0,1	3	3 1/4

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk Sentralbyrå. Forøvrig OECD.

NASJONALREGNSKAPSTALL FOR UTVALGTE OECD-LAND

TABELL D4: BRUTTOINVESTERINGER I FAST REALKAPITAL

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989 prognose	1990 prognose
Danmark	0,9	10,5	10,8	16,2	-7,4	-6,9	-4 1/4	1 3/4
Frankrike	-2,3	-1,3	1,1	3,3	3,7	7,0	5 1/4	4 1/2
Italia	-3,8	6,2	2,5	1,6	6,8	4,9	4 1/4	4 1/4
Japan	-0,3	4,9	5,8	5,8	10,3	13,3	7 3/4	5 3/4
USA ¹	8,2	16,1	5,5	0,0	2,0	6,1	4 1/2	4 1/4
Storbritannia	5,7	9,1	3,0	1,7	8,3	11,8	5 3/4	3 1/4
Sverige	1,6	5,1	6,0	-0,6	6,2	5,3	4 3/4	-3/4
Forbundsrepublikken Tyskland ..	3,2	0,8	0	3,2	2,5	5,8	5 1/2	4 3/4
Norge	5,8	10,9	-13,9	23,9	-0,5	1,9	-8 1/4	-1 3/4

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk Sentralbyrå. Forøvrig OECD.

¹ Private bruttoinvesteringer.

TABELL D5: EKSPORT AV VARER OG TJENESTER

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989 prognose	1990 prognose
Danmark	3,7	3,4	4,1	-0,3	4,7	5,6	4 1/2	4 1/2
Frankrike	4,4	7,2	2,1	-1,1	3,0	7,4	6 1/4	6 1/4
Italia	3,4	6,5	3,8	3,8	3,3	5,8	5	5 3/4
Japan	4,2	17,5	5,6	-5,2	3,8	7,9	14 1/2	10 1/2
USA	-3,8	6,2	-1,7	3,0	13,1	18,0	10	8 3/4
Storbritannia	2,2	6,9	5,9	3,7	5,4	-1,0	3 1/2	5
Sverige	10,7	6,7	2,2	3,3	2,5	3,0	3 1/2	3 1/2
Forbundsrepublikken Tyskland ..	-0,6	8,5	6,7	0,0	0,8	5,5	7 1/4	6 3/4
Norge	7,6	8,2	6,9	1,6	3,5	4,8	12 1/2	6

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk Sentralbyrå. Forøvrig OECD.

TABELL D6: IMPORT AV VARER OG TJENESTER

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989 prognose	1990 prognose
Danmark	0,5	5,1	8,6	6,4	-2,0	0,6	2 1/4	3 1/4
Frankrike	-0,6	3,6	4,7	7,0	7,7	8,0	6 3/4	5 3/4
Italia	-0,4	9,2	4,7	4,6	10,1	7,3	6 1/2	5 3/4
Japan	-5,1	11,1	-0,1	2,8	8,7	21,2	16 1/4	9 3/4
USA	9,6	23,2	3,9	9,4	7,9	8,7	6 3/4	6 1/2
Storbritannia	5,5	9,2	2,7	6,4	7,4	11,9	6 1/2	4 3/4
Sverige	0,4	4,5	8,0	5,5	6,3	5,5	5 1/4	4
Forbundsrepublikken Tyskland ..	0,8	5,5	3,7	3,6	4,9	5,9	6 1/4	6 3/4
Norge	0,0	9,5	5,9	9,9	-6,6	-2,7	-4 1/2	0

Kilde: Regnskapstall for Norge: Statistisk Sentralbyrå. Forøvrig OECD.

KONJUNKTURINDIKATORER FOR UTLANDET

TABELL E1: S V E R I G E

	1986	1987	1988	1989					
				Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni	Juli
Sesongjusterte tall:									
Total industriproduksjon 1985=100	100	103	105	111	111	110	119	123	..
Arbeidsløshetsprosent	2.7	1.9	1.6	1.5	1.3	1.5	1.1	1.0	..
Ujusterte tall:									
Ordretilgang 1) 1985=100	105	112	130	127	146	142	141
Konsumpriser 1985=100	104.2	108.6	114.9	119.6	120.1	121.3	121.8	122.2	122.2

1) Verdi av tilgang på nye ordrer til industrien.

TABELL E2: D A N M A R K

	1986	1987	1988	1989					
				Jan.	Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni
Sesongjusterte tall:									
Salgvolum, industrien 1985=100	107	104	106	112	107	108	108	108	..
Detaljomsætningsvolum 1985=100	103	101	100	101	100	99	103
Arbeidsløshetsprosent	7.9	7.8	8.6	9.2	9.1	9.2	9.2
Ujusterte tall:									
Ordretilgang 1) 1985=100	99	98	106	124	134	122
Konsumprisindeks 1985=100	103.7	107.8	112.7	115.2	116.0	116.7	117.4	118.2	117.9

1) Tilgang på nye ordrer i investeringsvareindustrien.

TABELL E3: S T O R B R I T A N N I A

	1986	1987	1988	1989					
				Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni	Juli
Sesongjusterte tall:									
Industriproduksjon 1985=100	101.0	106.6	114.0	118.0	117.9	117.3	119.2	118.4	..
Ordretilgang 1) 1985=100	106	105	115	96	132	127
Detaljomsætningsvolum 1985=100	105.3	111.5	119.2	122.1	122.6	120.9	124.5	121.6	120.9
Arbeidsløshetsprosent	11.1	10.0	8.0	6.8	6.7	6.5	6.4	6.3	6.3

Ujusterte tall:									
Konsumpriser 1985=100	103.4	107.6	112.9	118.2	118.7	120.8	121.5	121.9	122.0

1) Volumet av tilgangen på nye ordrer til verkstedindustrien fra innenlandske kunder.

TABELL E4: F O R B U N D S R E P U B L I K K E N T Y S K L A N D

	1986	1987	1988	1989					
				Jan.	Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni
Sesongjusterte tall:									
Total industriproduksjon 1985=100	102	102	106	109	109	109	112	107	109
Ordretilgang 1) 1985=100	102	101	107	110	112	122	119
Detaljomsætningsvolum 1985=100	104	108	111	113	114	112	112
Arbeidsløshetsprosent	8.9	8.9	8.8	8.0	7.9	7.8	7.9	7.9	..
Konsumpriser 1985=100	99.8	100.0	101.2	102.9	103.1	103.4	103.9	104.0	..

1) Volumet av tilgangen på nye ordrer til investeringsvareindustrien fra innenlandske kunder.

38*
KONJUNKTURINDIKATORER FOR UTLANDET

TABELL E5: F R A N K R I K E

	1986	1987	1988	1989					
				Jan.	Feb.	Mars	Apr.	Mai	Juni

Sesongjusterte tall:									
Total industriproduksjon 1985=100	101	103	108	111	110	110	113	111	..
Arbeidsløshetsprosent	10.4	10.5	10.1	10.1	10.0	10.0	10.0

Ujusterte tall:									
Konsumpriser 1985=100	102.4	105.8	108.6	110.6	110.9	111.2	111.9	112.3	112.5

TABELL E6: U S A

	1986	1987	1988	1988/1989					
				Des.	Jan.	Feb.	Mars	Apr.	Mai

Sesongjusterte tall:									
Total industriproduksjon 1985=100	101.1	104.9	110.9	113.5	113.8	113.6	113.7	114.3	114.3
Ordretilgang 1) Mrd. dollar	100.1	107.7	119.5	132.1	128.7	124.3	125.6	129.4	..
Detaljomsetningsvolum 2)	112.1	114.4	118.7	120.3	120.3	119.9	119.1	119.0	118.5
Arbeidsløshetsprosent	7.0	6.2	5.5	5.3	5.4	5.1	4.9	5.2	5.1
Konsumpriser 1985=100	101.5	105.2	110.1	111.5	112.9	113.3	113.9	114.6	115.3

- 1) Verdi av tilgang på nye ordrer på varige varer.
2) Mrd. dollar i 1982-priser

TABELL E7: J A P A N

	1986	1987	1988	1988/1989					
				Des.	Jan.	Feb.	Mars	Apr.	Mai

Sesongjusterte tall:									
Industriproduksjon 1) 1985=100	99.8	103.2	113.1	117.3	118.9	116.8	123.1	118.3	119.5
Ordretilgang 2) Mrd. yen	901	990	1113	1403	1211	1159	972	1331	1229
Arbeidsløshetsprosent	2.8	2.5	2.5	2.3	2.3	2.3
Konsumpriser 1985=100	100.7	101.4	100.7	101.4	101.2	101.1	101.4	102.7	..

- 1) Industriproduksjon og gruvedrift.
2) Verdien av tilgangen på nye ordrer til maskinindustrien fra innenlandske kunder.

STATISTISK SENTRALBYRÅS MAKROØKONOMISKE MODELLER

Statistisk sentralbyrås makroøkonomiske modeller er alle bygget opp med utgangspunkt i nasjonalregnskapets kontosystem. Kjernen i modellene er kryssløpssammenhenger for tilgang og anvendelse av spesifiserte varer og tjenester. Til denne kjernen er det knyttet atferdsrelasjoner mv. for de ulike sektorer i økonomien. Det er omfanget og arten av disse relasjonene og detaljgraden i varekryssløpet som er ulik fra modell til modell, avhengig av formålet med modellene.

MODIS er den mest detaljerte av modellene. Modellen ble opprinnelig utviklet omkring 1960. Den nåværende versjonen, MODIS V, har en kryssløpskjerne med 54 varer og 50 produksjonssektorer som er det samme som i det kvartalsvise nasjonalregnskapet (KNR). Modellen inneholder få egentlige atferdsrelasjoner, men gir en inngående behandling av offentlige inntekts- og utgiftsposter, spesielt avgifter og subsidier. Modellen nyttes først og fremst av Finansdepartementet i arbeidet med de årlige stats- og nasjonalbudsjettene og de fireårige langtidsprogrammene.

MODAG er mindre detaljert; kryssløpskjernen spesifiserer 41 varer og 33 produksjonssektorer. Modellen er særlig egnet til analyser på mellomlang sikt. Atferdsrelasjonene, som dekker produksjon, konsum, investering, eksport, import, pris- og lønnsdannelse og arbeidsmarkedet, er i Klein-Tinbergen tradisjonen, med elementer fra den skandinaviske inflasjonsmodellen. Modellen nyttes bl.a. av Finansdepartementet til politikkanalyser.

KVARTS er en kvartalsmodell som inneholder stort sett samme type atferdsrelasjoner som MODAG, men er noe mer aggregert. Kryssløpskjernen spesifiserer 25 varer og 16 produksjonssektorer. I modellen er det lagt stor vekt på dynamiske korttidssammenhenger, dvs. at mye av forløpet er bestemt av utviklingen i tidligere kvartaler. Modellen nyttes først og fremst i SSBs arbeid med konjunkturanalyse.

MSG er en anvendt likevektsmodell som forutsetter frikonkurrans og full utnyttning av arbeidskraft og kapital. Den er særlig egnet til å si noe om hvordan næringsstrukturen vil endre seg langs en vekstbane for økonomien. Modellen har sin opprinnelse i et arbeid av Leif Johansen fra omkring 1960. Den nåværende versjonen, MSG 4, nyttes først og fremst til langsiktige perspektivberegninger som grunnlag for regjeringens langtidsprogram og ulike sektoranalyser.

De modellene som er nevnt ovenfor oppdateres årlig og brukes og vedlikeholdes regelmessig. I tillegg er det utviklet enkelte makroøkonomiske modeller for analyse av mer spesielle problemstillinger, bl.a. rene kryssløpsmodeller med spesifikasjoner ned til detaljert nasjonalregnskapsnivå, 340 varer og 185 produksjonssektorer.

Foruten de makroøkonomiske modellene har avdelingen modeller innenfor feltene *skatter og offentlige utgifter*, *demografiske* og *regionale forhold* og *naturressurser*. Av disse er det særlig tre som berører makroøkonomiske forhold: REGION – en modell som bryter ned de makroøkonomiske størrelsene til fylkesnivå, MAKKO – en modell som belyser økonomiske konsekvenser av ulike standardkrav til kommunale tjenester, gitt visse demografiske utviklingstrekk og MATAUK – en modell som framskriver arbeidsstyrken etter ulike kjennetegn.

Økonomiske analyser

Utkommer med omlag 9 nummer pr. år.
Prisen for et årsabonnement er kr. 160,-,
løssalgpris kr. 25,-. Forespørsler om
abonnement kan rettes til opplysnings-
kontoret i Statistisk sentralbyrå.

Publikasjonen utgis i kommisjon hos
H. Aschehoug & Co. og Universitets-
forlaget, Oslo, og er til salgs
hos alle bokhandlere.

Statistisk sentralbyrå

Postboks 8131 Dep. N-0033 Oslo 1

Tlf. (02) 41 38 20